

JUSTITSMINISTERIET

Arbejdsgruppen om kampsport
i Danmark

Rapport afgivet af Justitsministeriets Arbejdsgruppe om kampsport i Danmark

Maj 2016

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
1.1. Baggrund.....	4
1.2. Arbejdsgruppens kommissorium	4
1.3. Arbejdsgruppens sammensætning og arbejde.....	5
1.4. Resumé af arbejdsgruppens overvejelser og forslag.....	8
2. Kampsportsgrene og organisering.....	10
2.1. Indledning	10
2.2. Forbund og organisering	12
2.2.1. Danmarks Idrætsforbund (DIF)	12
2.2.2. DGI.....	13
2.2.3. Dansk Mixed Martial Arts Federation (DMMAF)	14
2.3. Kampsportsgrene, hvori der afholdes offentlige kampe i Danmark	14
2.3.1. Boksning.....	14
2.3.2. Brasiliansk jiu jitsu (BJJ).....	17
2.3.3. Brydning	18
2.3.4. Grappling/Submission Wrestling.....	20
2.3.5. Judo.....	21
2.3.6. Ju-Jitsu	22
2.3.7. Karate.....	24
2.3.8. Kickboxing	27
2.3.9. Mixed Martial Arts (MMA).....	29
2.3.10. Muay thai (thaiboksning).....	30
2.3.11. Taekwondo og Taekwon-do	32
2.3.12. Uorganiserede kampe	34
2.4. Om de kampsportsgrene, hvori der ikke afholdes offentlige kampe i Danmark.....	35
2.5. Øvrige kampsportsgrene, der ikke indebærer fysisk kontakt med en anden kampsportsudøver mv.	36
3. Gældende ret	36
3.1. Indledning	36
3.2. Politiloven.....	37
3.3. Boksebekendtgørelsen	38
3.4. Forlystelsesbekendtgørelsen	44
3.5. Ordensbekendtgørelsen.....	45
3.6. Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder	46
3.7. Forholdet til straffeloven.....	47
3.7.1. Vold	47
3.7.2. Samtykke	49
3.7.3. Materiel atypicitet.....	50
3.7.4. Medvirken mv.....	51
3.8. Dansk rets almindelige erstatningsretlige regler.....	52
3.9. Øvrige krav til offentlige arrangementer	54
4. Fremmed og international ret	55

4.1.	Indledning	55
4.2.	Norge	55
4.2.1.	Baggrunden for knockoutloven	56
4.2.2.	Indholdet af knockoutloven og knockoutforskriften	57
4.3.	Sverige	60
4.3.1.	Baggrunden for den svenske kampsportslov	61
4.3.2.	Indholdet af kampsportsloven.....	62
4.3.3.	Evaluering af kampsportsloven og gennemførte ændringer	67
4.4.	Finland	68
4.5.	Europarådet, EU og FN.....	68
4.6.	Øvrige landeoplysninger	70
4.6.1.	Belgien.....	70
4.6.2.	Frankrig	72
4.6.3.	Nederlandene	72
4.6.4.	Tyskland	73
5.	Sundhedsmæssige risici	74
5.1.	Indledning	74
5.2.	Spørgeskemaundersøgelse	75
5.3.	Udtalelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed.....	76
6.	Sikkerhedsmæssige risici og ordensmæssige hensyn.....	83
6.1.	Indledning	83
6.2.	Spørgeskemaundersøgelse	83
6.3.	Sikkerhedsmæssige risici og ordensmæssige hensyn	84
7.	Arbejdsgruppens overvejelser	85
7.1.	Indledning	85
7.2.	Behov for offentlig regulering	85
7.3.	Det hjemmelmæssige grundlag for en regulering	90
7.4.	Hvilke kampsportsaktiviteter bør være omfattet af reguleringen?.....	94
7.5.	Offentlig kamp	97
7.6.	Tilladelseskrav og myndighed	99
7.7.	Stævnelæge, helbredslog og forudgående lægelig undersøgelse	103
7.8.	Alderskrav.....	111
7.9.	Strafansvar	117
7.10.	Ikrafttræden og forholdet til boksebekendtgørelsen mv	119
7.11.	Opfølgning	120
8.	Arbejdsgruppens forslag til en bekendtgørelse om visse offentlige kampe inden for kampsport	121
BILAG 1	124
BILAG 2	126
BILAG 3	130

1. Indledning

1.1. Baggrund

Der er i de senere år dukket en række nye former for kampsport op, herunder også mere ekstreme kampsportsgrene, og der afvikles i et vist omfang offentlige kampe inden for disse kampsportsgrene. Det er navnlig disciplinen mixed martial arts, der har været genstand for omtale i medierne mv.

På nuværende tidspunkt er det kun offentlige kampe inden for boksnesporten, der er underlagt offentligretlig regulering i Danmark, og offentlige kampe inden for alle andre kampsportsgrene kan derfor som udgangspunkt frit afvikles.

Det har derfor været naturligt at overveje behovet for at regulere offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning, herunder de nyere og mere ekstreme kampsportsgrene. I juni 2014 nedsatte Justitsministeriet derfor Arbejdsgruppen om kampsport i Danmark. Denne rapport er resultatet af arbejdsgruppens undersøgelser og overvejelser.

Arbejdsgruppens kommissorium fremgår af afsnit 1.2. Afsnit 1.3 indeholder en redegørelse for arbejdsgruppens sammensætning og arbejde. I afsnit 1.4 findes et resumé af arbejdsgruppens overvejelser og forslag.

1.2. Arbejdsgruppens kommissorium

Arbejdsgruppen har haft følgende kommissorium:

”1. I takt med, at der i de senere år er dukket nye former for kampsport op, herunder også mere ekstreme kampsportsgrene, er spørgsmålet om behovet for at regulere kampsportsgrene blevet aktuelt, herunder i lyset af de sundheds- og sikkerhedsmæssige risici, der er forbundet med deltagelse i sådanne kampe.

Man har i Danmark i generationer betragtet boksning som en offentlig forlystelse, der kræver politiets tilladelse, jf. § 48 i den tidligere normalpolitivedtægt og boksecirkulæret og stævnelægecirkulæret, der var udstedt i medfør heraf.

Afholdelse af offentlige boksekampe er i dag reguleret i bekendtgørelse nr. 188 af 5. marts 2011 om offentlige boksekampe, der er udstedt med hjemmel i § 23 i lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed, og i Sund-

hedsstyrelsens cirkulære nr. 9537 af 2. oktober 2013 om stævnelægers pligter og beføjelser med tilhørende vejledning nr. 9538 af 2. oktober 2013.

Der er ikke en tilsvarende regulering for afvikling af stævner og arrangementer inden for andre kampsportsgrene.

Justitsministeriet har derfor besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se nærmere på de nye kampsportsformer.

2. Arbejdsgruppen skal så vidt muligt beskrive, hvilke kampsportsgrene der aktuelt dyrkes i Danmark, og i hvilket omfang de er organiseret i forbund eller andre sammenslutninger.

Endvidere skal arbejdsgruppen afdække, om og i hvilket omfang der er sundheds- og sikkerhedsmæssige risici forbundet med deltagelse i disse kampsportsgrene.

Arbejdsgruppen skal desuden beskrive retstilstanden i andre lande, herunder navnlig andre nordiske lande, og i det omfang det er relevant, inddrage erfaringer fra disse lande.

I lyset af ovennævnte skal arbejdsgruppen vurdere, om der er behov for at indføre nye regler for afviklingen af offentlige kampe inden for de øvrige kampsportsgrene.

I det omfang arbejdsgruppen finder, at der er behov for en regulering på området, skal arbejdsgruppen nærmere overveje, om en sådan regulering kan foretages administrativt inden for rammerne af den gældende lovgivning, eller om der er behov for lovgivningsmæssige initiativer. Arbejdsgruppen skal i givet fald udarbejde forslag til en sådan regulering.

3. Arbejdsgruppen vil blive ledet af en dommer og sammensat af repræsentanter for Justitsministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse (Sundhedsstyrelsen), Kulturministeriet, Rigspolitiet, Danmarks Idrætsforbund (DIF), Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger og Danish Mixed Martial Arts Federation (DMMAF).”

1.3. Arbejdsgruppens sammensætning og arbejde

Ved afgivelsen af denne rapport har arbejdsgruppen følgende sammensætning:

Formand:

Landsdommer Ib Hounsgaard Trabjerg
(Udpeget af Justitsministeriet)

Medlemmer:

Stabschef for Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, tidligere kontorchef i Justitsministeriet Esben Haugland
(Udpeget af Justitsministeriet)

Specialkonsulent Marie Krüger
(Udpeget efter indstilling af Rigspolitiet)

Fuldmægtig Anders Voigt Tinning
(Udpeget efter indstilling af Kulturministeriet)

Afdelingslæge Ivar Gøthgen
(Udpeget efter indstilling af Sundhedsstyrelsen)

Advokat Mads Boesen
(Udpeget efter indstilling af Danmarks Idrætsforbund (DIF))

Formand Claus Skjoldborg Larsen
(Udpeget efter indstilling af Mixed Martial Arts Federation (DMMAF))

Landskonsulent Erik Lennart Petersen
(Udpeget efter indstilling af DGI)

Sekretær:

Fuldmægtig Samina Lanewala, Justitsministeriet

Justitsministeriet var ved arbejdsgruppens nedsættelse repræsenteret af chefkonsulent Inge Birgitte Møberg, som senere blev afløst af kontorchef Esben Haugland (nu stabschef for Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet).

Rigspolitiet var ved arbejdsgruppens nedsættelse repræsenteret af specialkonsulent Sussi Kronborg Rasmussen og herefter af stedfortræder, centerchef Anders Jørgensen. Rigspolitiets repræsentant blev senere afløst af specialkonsulent Marie Krüger.

Kulturministeriet var ved arbejdsgruppens nedsættelse repræsenteret af fuldmægtig Martin Holmlund Lauersen, som senere blev afløst af special-

konsulent Camilla Vange Mynster. Camilla Vange Mynster blev senere afløst af fuldmægtig Anders Voigt Tinning.

Sundhedsstyrelsen var ved arbejdsgruppens nedsættelse repræsenteret af overlæge Anne-Mette Dons, som senere blev afløst af afdelingslæge Ivar Gøthgen.

Danmarks Idrætsforbund (DIF) var ved arbejdsgruppens nedsættelse repræsenteret af elitechef Jesper Frigast Larsen, som senere blev afløst af advokat Mads Boesen.

DGI var ved arbejdsgruppens nedsættelse repræsenteret af underviser Kayle Brodie-Holwell, som senere blev afløst af landskonsulent Erik Lennart Petersen.

Arbejdsgruppen har afholdt 8 møder.

Medlemmerne af arbejdsgruppen har haft lejlighed til at overvære Sjællandsmesterskaberne i boksning den 7. marts 2015 og et Mixed Martial Arts og K-1 stævne i Odense ("Odense Fight Night") den 25. april 2015.

Arbejdsgruppen har gennem DIF, DGI og DMMAF anmodet om at modtage oplysninger om, hvilke kampsportsgrene der udøves i Danmark, herunder om der afholdes offentlige kampe inden for de identificerede kampsportsgrene. DIF har bidraget med oplysninger om de kampsportsgrene, der er organiseret under DIF's specialforbund. DMMAF og DGI har udover oplysninger om kampsportsgrene, der er organiseret under deres forbund, dels indhentet oplysninger om forskellige kampsportsgrene, der er organiseret under andre forbund end DIF, DGI og DMMAF og dels om kampsportsgrene, der slet ikke er organiseret. Ud over DIF, DGI og DMMAF har en række forbund og klubber bidraget til arbejdsgruppens beskrivelse af de forskellige kampsportsgrene i afsnit 2.

Arbejdsgruppen har gennemført en spørgeskemaundersøgelse om hidtidige erfaringer i forbund og klubber mv. med de sundheds- og sikkerhedsmæssige risici forbundet med afviklingen af offentlige kampe inden for kampsport. Der henvises til afsnit 5 og 6.

1.4. Resumé af arbejdsgruppens overvejelser og forslag

Arbejdsgruppen har blandt andet haft til opgave så vidt muligt at beskrive, hvilke kampsportsgrene der aktuelt udøves i Danmark, og i hvilket omfang de er organiseret i forbund eller sammenslutninger. Resultatet af arbejdsgruppens arbejde vedrørende dette spørgsmål findes i afsnit 2, hvortil der henvises.

Arbejdsgruppen har efter kommissoriet endvidere haft til opgave at vurdere, om og i hvilket omfang der er sundheds- og sikkerhedsmæssige risici forbundet med deltagelse i disse kampsportsgrene. Resultatet af arbejdsgruppens arbejde vedrørende disse spørgsmål findes i afsnit 5 og 6, hvortil der henvises.

Arbejdsgruppen har desuden haft til opgave at beskrive retstilstanden i andre lande, herunder navnlig de øvrige nordiske lande. Denne beskrivelse findes i afsnit 4.

Arbejdsgruppen har endelig haft til opgave at overveje, om der er behov for at fastsætte regler om afvikling af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning, der som den eneste kampsportsgren i dag er undergivet en sådan regulering i den såkaldte boksebekendtgørelse. Resultatet af arbejdsgruppens overvejelser findes i afsnit 7.

Arbejdsgruppen har ikke haft til opgave at fremkomme med forslag til en regulering af selve udøvelsen af de enkelte kampsportsgrene, men har alene skullet vurdere rammerne for afvikling af offentlige kampe. De aktiviteter, der foregår under træning eller i forbindelse med kampe, der ikke kan anses for offentlige, har således ikke været genstand for overvejelse i arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen har fundet, at der er behov for en regulering inden for andre kampsportsgrene end boksning. Det foreslås derfor, at der i en bekendtgørelse, der udstedes i medfør af politiloven, fastsættes regler om afvikling af offentlige kampe inden for disse øvrige kampsportsgrene. Reglerne bør efter arbejdsgruppens opfattelse fokusere på ordens-, sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold i forbindelse med afviklingen af offentlige kampe. Der foreslås desuden medtaget en bestemmelse, der fastlægger, hvornår der er tale om en offentlig kamp.

Navnlig i lyset af at der er tale om et område, hvor der hidtil ikke har været en offentlig regulering, har arbejdsgruppen fundet, at der skal være tale om en minimumsregulering, der skal værne overordnede ordens-, sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn under afviklingen af offentlige kampe. En sådan minimumsregulering skal tage hensyn til bevarelse af idrættens autonomi. Det er herunder indgået i arbejdsgruppens overvejelser, at der inden for de enkelte kampsportsgrene i vidt omfang i idrættens interne regler i form af konkurrencereglementer og lignende er fastsat regler med henblik på sikring af en forsvarlig afvikling af offentlige kampe. Der henvises til afsnit 7.2., 7.3 og 7.5.

Ved fastlæggelsen af anvendelsesområdet for den foreslåede regulering har arbejdsgruppen fundet, at fokus bør være rettet mod de kampsportsaktiviteter, der indebærer de største risici. I sundhedsmæssig henseende er det kampsportsaktiviteter, hvor det – uanset kampsportsgrenens art, betegnelse eller organisering m.v. – er tilladt at udføre kraftfulde slag og spark m.v. mod hovedet og halsregionen. Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund bekendtgørelsens anvendelsesområde afgrænset således, at den alene skal gælde for offentlige kampe, hvor det er tilladt at anvende sådanne tekniker mv. Der henvises til afsnit 7.4.

Offentlige kampe bør efter arbejdsgruppens opfattelse alene kunne afvikles, hvis politiet efter en ordens- og sikkerhedsmæssig vurdering finder, at dette er forsvarligt. Som et grundlæggende krav foreslås det derfor, at offentlige kampe inden for den foreslåede regulerings anvendelsesområde alene skal kunne afvikles, hvis der er indhentet en forudgående tilladelse fra politiet. Arbejdsgruppen foreslår, at en sådan tilladelse både skal kunne meddeles til enkeltstående kampe, stævner og – under nærmere angivne forudsætninger – som en ”stående” tilladelse for en periode på op til 3 år. Der henvises til afsnit 7.6.

Af hensyn til varetagelse af de overordnede hensyn til kampsportsudøvernes sundhed og sikkerhed foreslås det endvidere, at enhver offentlig kamp skal overværes af en stævnelæge, hvis påbud og anvisninger skal efterkommes. Stævnelægen skal herunder have beføjelse til at forlange en kamp standset. Det foreslås desuden, at kampsportsudøverne forud for en offentlig kamp skal underkastes en lægeundersøgelse, ligesom de skal kunne fremvise en helbredslog. De foreslåede regler herom bygger i et vist omfang på reglerne i boksebekendtgørelsen, men den foreslåede regulering er mindre detaljeret end i boksebekendtgørelsen. Der henvises til afsnit 7.7.

Spørgsmålet om, hvorvidt der skal gælde en aldersgrænse for deltagelse i offentlige kampe, hvor kraftfulde slag og spark mod hovedet og halsregionen er tilladt, har været drøftet i arbejdsgruppen. Det er i dag inden for flere kampsportsgrene tilladt for børn og unge at deltage i offentlige kampsportsaktiviteter også af den karakter, som arbejdsgruppens forslag til regulering omfatter. Efter en samlet afvejning foreslår arbejdsgruppen, at kampsportsudøvere i offentlige kampe omfattet af den foreslåede regulering ikke må være under 11 år svarende til, hvad der i dag gælder på bokseområdet. Endvidere foreslås det, at børn og unge i alderen 11-18 år over for arrangøren af en offentlig kamp skal kunne dokumentere, at forældremyndighedens indehaver eller indehavere har samtykket i, at barnet eller den unge deltager i offentlige kampsportsaktiviteter omfattet af anvendelsesområdet for den foreslåede regulering. Der henvises til afsnit 7.8.

Den foreslåede bekendtgørelse er generelt udformet og vil således også kunne finde anvendelse på offentlige kampe inden for boksporten i det omfang, Justitsministeriet finder, at dette måtte være hensigtsmæssigt. Det har imidlertid ikke været en del af arbejdsgruppens opgave at vurdere, om det også vil være hensigtsmæssigt at lade reglerne i arbejdsgruppens forslag til bekendtgørelse finde anvendelse på bokseområdet som alternativ til de mere detaljerede regler i boksebekendtgørelsen.

Arbejdsgruppens rapport er afgivet i enighed, og alle medlemmer af arbejdsgruppen kan således tiltræde bekendtgørelsesudkastet, jf. afsnit 8.

2. Kampsportsgrene og organisering

2.1. Indledning

Arbejdsgruppen skal efter kommissoriet så vidt muligt beskrive, hvilke kampsportsgrene, der aktuelt dyrkes i Danmark, og i hvilket omfang de er organiseret i forbund eller andre sammenslutninger.

DIF, DGI og DMMAF har bistået arbejdsgruppen med denne kortlægning med hjælp fra flere forbund og klubber.

Kortlægningen har vist, at der udøves mange forskellige kampsportsgrene i Danmark, og at der er stor forskel på tilladte teknikker, regelsæt for udøvelsen og for afvikling af konkurrencekampe, krav til beskyttelsesudstyr, alderskrav og organisering mv. Det har været vanskeligt at opnå indsigt i,

hvordan kampsportsaktiviteterne afvikles uden for de organiserede rammer. Kortlægningen har vist, at området er i løbende udvikling. Det må derfor også forventes, at der i fremtiden vil blive udbudt flere og nye former for kampsportsgrene.

DGI har tillige udarbejdet en oversigt, der søger at opregne kampsportsaktiviteter, der blev udøvet i Danmark i 2015. Oversigten fremgår af bilag 1.

DIF, DGI og DMMAF har udarbejdet en kort beskrivelse af deres respektive forbund, som har dannet grundlag for beskrivelserne heraf i afsnit 2.2.

Afsnit 2.3 indeholder en beskrivelse af de kampsportsgrene, hvor arbejdsgruppen er bekendt med, at der på nuværende tidspunkt afholdes offentlige kampe i Danmark. Afsnittet indeholder en helt overordnet og langt fra udtømmende beskrivelse af disse kampsportsgrenes særlige kendetegn. Beskrivelserne er baseret på oplysninger, som DIF, DGI og DMMAF samt de respektive specialforbund har bidraget med.

For flere af kampsportsgrenene er der fastsat et konkurrencereglement eller lignende i det nationale eller internationale forbund, og det er dette reglement, der har dannet grundlag for beskrivelsen. Beskrivelsen omfatter derfor i disse tilfælde alene kampe, der afvikles i henhold hertil.

Afsnit 2.3 indledes med en beskrivelse af boksporten, som i dag er den eneste kampsportsform, der er undergivet offentligretlig regulering. Beskrivelserne af de øvrige kampsportsgrene indeholder en generel introduktion med oplysninger om kampsportens organisering og kampsportsreglement mv. Herudover er der medtaget oplysninger om inddeling i vægt-, niveau-, og aldersklasser og om, hvorvidt der afholdes offentlige kampe for mindreårige. Herunder er det søgt belyst, om der efter kampsportsreglementerne stilles krav om tilstedeværelse af stævnelæge, om forudgående lægeundersøgelse, om brug af startbog eller lignende, og om der er fastsat regler om karantæne i tilfælde af voldsomme teknikker, skader eller lignende (eksempelvis knockout). Endvidere er der en overordnet beskrivelse af kampsportens teknikker og retningslinjerne for anvendelse af sikkerhedsudstyr.

Afsnit 2.4 omhandler de kampsportsgrene, hvor arbejdsgruppen ikke er bekendt med, at der på nuværende tidspunkt afholdes offentlige kampe i Danmark. Det kan imidlertid ikke afvises, at der på et senere tidspunkt vil blive afholdt offentlige kampe inden for disse kampsportsgrene. Arbejds-

gruppen har for de omhandlede kampsportsgrene navnlig søgt at afdække, om de tillader slag, spark eller lignende mod hovedet og halsregionen.

Afsnit 2.5 indeholder en oversigt over de kampsportsgrene, der ikke indebærer fysisk kontakt med en anden kampsportsudøver, eller som af andre årsager efter arbejdsgruppens opfattelse ikke bør anses som kampsport.

2.2. Forbund og organisering

De fleste danske forbund, klubber mv., der udbyder træning og afholder kampe inden for forskellige kampsportsgrene, er organiseret under DIF, DGI eller DMMAF.

Der findes imidlertid også forbund, klubber mv., der afvikler kampsportsaktiviteter uden for den organiserede idræt, eller som i stedet er medlem af internationale hovedforbund. Sådanne forbund og klubber kan således være underlagt andre konkurrencereglementer mv. end beskrevet under de enkelte kampsportsgrene nedenfor i afsnit 2.3.

2.2.1. Danmarks Idrætsforbund (DIF)

DIF er hovedforbund for en række specialforbund, der dækker de mest udbredte kampsportsgrene. Specialforbundene optaget under DIF er Danmarks Bokse-Union, Danmarks Brydeforbund, Dansk Judo og Jiu-jitsu Union, Dansk Karate Forbund, Dansk Kickboxing Forbund og Dansk Taekwondo Forbund. Under DIF hører endvidere Dansk Arbejder Idrætsforbund, der er et tværgående specialforbund, som blandt andet har karateaktiviteter.

Det er en betingelse for, at specialforbundene kan opnå medlemskab af DIF, at de er optaget i et internationalt forbund. Det er endvidere en betingelse, at specialforbundets idrætsaktiviteter har til hensigt at fremme individets fysiske, psykiske og sociale udvikling. Herved understreges specialforbundets og dets medlemsforeningers (idrætsforeningernes) almennyttige karakter.

Medlemskab af DIF forudsætter, at idrætsaktiviteterne afvikles under forsvarelige og ordnede rammer, hvor der tages fornødent hensyn til idrætsudøvernes sundhed og sikkerhed. Dette sikres først og fremmest via specialforbundenes egne konkurrenceregler mv., hvori der sædvanligvis stilles en række sikkerhedsmæssige krav til afviklingen af konkurrencerne inden for den pågældende kampsportsdisciplin. Flere af de regelsæt, der gælder un-

der DIF's specialforbund, implementerer, bygger på eller henviser til regelsæt vedtaget i regi af det (eller de) internationale forbund, som det pågældende specialforbund er optaget i. I disse internationale regelsæt er sundheds- og sikkerhedsmæssige forhold i forbindelse med konkurrenceaktiviteterne sædvanligvis reguleret. Flere af de kampsportsgrene, der udøves under DIF's specialforbund, er olympiske discipliner. Derigennem er de også underlagt regulering fra IOC, herunder Olympic Movement Medical Code.

2.2.2. DGI

DGI er en idrætsorganisation, der dækker næsten alle former for idræt. Det er en betingelse for at opnå medlemskab af DGI, at en forening eller klub opfylder kravene efter folkeoplysningsloven, herunder har godkendte vedtægter og kontinuerlige aktiviteter for foreningens medlemmer. Idrætsforbund kan ikke blive medlem af DGI.

Næsten alle typer kampsport, der dyrkes i Danmark, er repræsenteret i DGI under paraplyen DGI Kampidræt. DGI Kampidræt dækker over 70 forskellige varianter af kampsport og kampkunst fra mange forskellige lande.

Flere kampsportsklubber er organiseret i egne forbund og kan også være organiseret i specialforbund under DIF. Der er mange klubber, der søger medlemskab i DGI som overordnet dansk idrætsorganisation. Flere end 270 kampsportsklubber med over 17.000 udøvere fordelt over hele landet er på nuværende tidspunkt medlem af DGI.

DGI Kampidræt deltager ikke i fastlæggelsen af de enkelte stilarternes pensum, graduering eller stævne regler mv. DGI Kampidræt arrangerer heller ikke kampe og stævner. DGI Kampidræts primære opgave er gennem rådgivning, kurser og arrangementer at hjælpe med at udvikle foreningerne samt skabe og udvikle aktiviteter, der blandt andet kan være medvirkende til at dygtiggøre instruktører og sikre medlemsvækst. Det sker blandt andet gennem den årlige "Kampidrætsfestival" (en opvisningsevent, hvor de forskellige stilarter kan promoveres) og geografisk inddelte netværk, hvor klubberne kan sparre på tværs af stilarterne. DGI Kampidræt arrangerer især instruktørkurser, f.eks. børne- og hjælpeinstruktørkurser, der går på tværs af stilarterne. DGI hjælper også nogle af de små forbund, der ikke er medlem af DIF, med stilarstsspecifikke kurser, workshops og instruktøruddannelser for at højne instruktørniveauet.

2.2.3. Dansk Mixed Martial Arts Federation (DMMAF)

DMMAF er medlem af International Mixed Martial Arts Federation (IMMAF). De fleste danske klubber, der udbyder MMA, er medlem af DMMAF. DMMAF har sanktioneret alle MMA-stævner afviklet i Danmark i 2015, og alle stævnerne har således været afviklet efter DMMAF's konkurrenceregelsæt, jf. nærmere herom under afsnit 2.3.9.

I DMMAF er en bred vifte af det danske MMA miljø og klubber repræsenteret. DMMAF anvender som udgangspunkt de internationale konkurrenceregler fastsat af IMMAF, men har blandt andet fastsat supplerende regler for at sikre kampsportsudøvernes sikkerhed. DMMAF stiller blandt andet krav om, at udøverne anvender "My Fightbook", der indeholder oplysninger om lægekontroller og antal kampe. Oplysningerne bruges også til at sikre en retfærdig matchning mellem konkurrenterne.

En repræsentant fra DMMAF er til stede ved alle de stævner, som forbundet sanktionerer. Repræsentanten skal samarbejde med stævnelægen og kontrollere, at DMMAF's regelsæt overholdes af arrangøren, herunder at der gennemføres lægekontrol og at der anvendes kampbøger, indvejning og udstyr, og det skal påses, at de fysiske forhold og rammer for stævnet er tilfredsstillende.

DMMAF stiller dommere, kampledere og en official til rådighed for stævnet. DMMAF har en målsætning om, at alle offentlige kampe i Danmark skal afvikles under DMMAF's konkurrenceregelsæt.

2.3. Kampsportsgrene, hvori der afholdes offentlige kampe i Danmark

2.3.1. Boksning

Offentlige kampe inden for boksning er ikke omfattet af arbejdsgruppens kommissorium og er allerede undergivet offentligretlig regulering gennem reglerne i blandt andet boksebekendtgørelsen. Indholdet af reglerne i boksebekendtgørelsen er nærmere beskrevet i afsnit 3.3. For at give et samlet overblik over kampsportsområdet følger nedenfor en nærmere beskrivelse af selve boksnesporten og afvikling af offentlige kampe inden for sporten.

Amatørboksning er organiseret i specialforbundet Danmarks Bokse-Union (DaBU) under DIF og er en OL-disciplin. DaBU er herudover medlem af det internationale specialforbund International Boxing Association (AI-

BA). DIF har oplyst, at DaBU i kalenderåret 2014 havde et medlemstal på 9.898 og et foreningstal på 120. Herudover er også flere bokseklubber medlem af DGI.

Stævner for amatørboxning under eller i samarbejde med DaBU afvikles efter bokseunionens "Reglement I" og "Tekniske regler for Danmarks Bokse-Union" af 1. september 2013, der suppleres af reglerne fra AIBA. Herudover gælder reglerne i boksebekendtgørelsen. Beskrivelsen af boksningsnedenfor tager udgangspunkt i boksebekendtgørelsen og DaBU's reglementer.

Boksnings er kendetegnet ved at være en nævekamp mellem to personer. De to personer er iført boksehandsker med polstring og mødes i en boksering og kæmper mod hinanden i et aftalt antal runder efter vedtagne regler.

I boksnings er det tilladt at ramme modstanderen overalt i ansigtet og på siderne af hovedet, og knockout er tilladt. Slag i baghovedet eller nakken er derimod forbudt, og det er heller ikke tilladt at udføre slag, spark, albueslag, bryde, bide eller ligge på modstanderen.

Amatørboxsere inddeles i vægt- og i fire aldersklasser, herunder drenge/piger (fra det år, de fylder 11 år, til udgangen af det år, de fylder 14 år), juniorer (fra det år, de fylder 15 år, til udgangen af det år, de fylder 17 år), ungdom (fra det år, de fylder 17 år, til udgangen af det år, de fylder 18 år), elite (fra det år, de fylder 19 år, til udgangen af det år, de fylder 40). Der afholdes offentlige kampe i boksnings for mindreårige amatører ned til alderen 11 år. DIF har oplyst, at der stilles krav om dokumenteret forældre-samtykke for udøvere under 15 år. Der må ikke afholdes offentlige bokse-kampe mellem professionelle mindreårige boxsere.

Der gælder særlige regler for offentlige kampe med deltagelse af amatør-boxsere i alderen 11 år til og med 16 år. Der må blandt andet i sådanne kampe højst være 2 års aldersforskel mellem udøverne.

Der må ikke finde kampe sted mellem boxsere af forskelligt køn eller boxsere, hvis vægtforskel er større end vægtforskellen mellem øverste og nederste vægtgrænse for nogen af de klasser, som de pågældende boxsere tilhører.

Ingen bokser må deltage i mere end én kamp inden for samme døgn og højst to kampe inden for én uge. For deltagere i de årlige mesterskabs-

stævner kan DaBU's lokalunioner dog tillade, at en bokser i et sådant stævne deltager i indtil tre kampe i løbet af én weekend. Dette gælder dog ikke for boksere i alderen 11 til og med 16 år.

Boksere i alderen 18 år og opefter må højst bokse 20 kampe i én sæson, bortset fra repræsentative kampe. Boksere i alderen 15 til og med 17 år må højst bokse 15 kampe i én sæson, bortset fra repræsentative kampe. Boksere i alderen 11 til og med 14 år må højst bokse 10 kampe i en sæson, inklusive såkaldt repræsentative kampe.

I kampe mellem amatørboxsere i alderen 17 år og opefter må der højst bokses 4 omgange á 3 minutter eller 6 omgange á 2 minutter med 1 minuts pause mellem hver omgang. I kampe mellem amatørboxsere i alderen 11 til og med 16 år må der højst bokses 3 omgange á 2 minutter med 1 minuts pause mellem hver omgang. I kampe mellem professionelle boksere må der højst bokses 12 omgange á 3 minutter med 1 minuts pause mellem hver omgang.

Boksere, der vejer 67 kg eller derunder, skal benytte boksehandsker, der vejer mindst 8 ounces (227,2 g). Boksere, der vejer over 67 kg, skal benytte boksehandsker, der vejer mindst 10 ounces (283,5 g).

Amatørboxsere skal desuden benytte individuelt tilpasset boksehjelm. Justitsministeriet meddelte dog den 9. oktober 2014 DaBU dispensation fra hjelmkravet for så vidt angår amatørboxsere i gruppen Herre-Elite (senior), således at DaBU fik mulighed for at afholde internationale mesterskaber i overensstemmelse med reglerne under AIBA. Dispensationen blev blandt andet betinget af, at idrætsudøverne gennemgår MR-scanning hver 12. måned.

Alle boksere skal benytte individuelt tilpasset tandbeskytter og anvende skridtbeskytter.

Kampe mellem boksere i alderen 11 til og med 16 år skal afgøres på point. Tælling er ikke tilladt i kampe mellem boksere i alderen 11 til og med 16 år. Standses en kamp før tid, gives sejren til den bokser, som førte i point, da kampen blev afbrudt. Dette gælder dog ikke, såfremt bokseren eller dennes sekundant opgiver, eller hvis kamplederen standser kampen på grund af en deltagers åbenbare underlegenhed eller ved diskvalifikation. I sådanne tilfælde gives sejren til modstanderen.

Bokseringen skal være sikkert og forsvarligt konstrueret og indrettet af hensyn til boksernes sikkerhed, herunder navnlig for så vidt angår ringens størrelse, antal og højde af tove samt underlaget, der skal være skridsikkert og stødabsorberende.

Der gælder endvidere særlige regler for amatørboxere, der er fyldt 30 år, eller boxere, der har bokset 50 kampe, idet de skal gennemgå en neurologisk eller neurokirurgisk speciallægeundersøgelse og en øjenlægeundersøgelse. Undersøgelserne skal gentages efter hver 25. kamp, og såfremt bokseren taber en kamp på knockout.

Før en bokser kan debutere som professionel i en offentlig boksekamp, skal bokseren gennemgå en MR-scanning af hjernen, en neurologisk eller neurokirurgisk speciallægeundersøgelse og en øjenlægeundersøgelse. Efter debuten skal en professionel bokser som hovedregel gennemgå de nævnte undersøgelser og MR-scanningen som minimum hver 12. måned.

Boksebekendtgørelsen indeholder derudover bestemmelser om, at der skal indhentes tilladelse fra politiet til afvikling af offentlige kampe, og bekendtgørelsen indeholder regler om, at en læge skal overvære kampene og om lægens beføjelser, om fremlæggelse af startbog/licens, om tilstedeværelse af en kampledere og om dennes opgaver og om bokseringens indretning. Disse regler er nærmere beskrevet i afsnit 3.3.

DaBU har i sæsonen 2014/2015 (17. juli 2014 til 30. juni 2015) efter det oplyste afholdt i alt 54 stævner, herunder mesterskaber.

2.3.2. Brasiliansk jiu jitsu (BJJ)

En række klubber, der udbyder BJJ, er medlem af DGI. Herudover findes der også klubber, der ikke er organiseret under et forbund. De fleste klubber er dog medlem af en organisation, der har internationale forbindelser.

Organisationerne har deres egen måde at organisere gradueringer, seminarer, undervisning, events, mindre turneringer og sommerskoler mv. på.

Et af de internationale forbund, der har afholdt det største antal turneringer i udlandet, er International Brazilian Jiu-Jitsu Federation (IBJJF). Forbundet har efter det oplyste meget stor indflydelse på, hvordan turneringer afholdes i Danmark. Beskrivelsen af BJJ nedenfor tager udgangspunkt i de

regler, der er fastsat i IBJJF's "Rule Book – General Competition guidelines" fra februar 2015.

BJJ er kendetegnet ved at være en kampsport, der i høj grad består af gulvkamp og gør meget brug af ledlåse og kvælningsgreb. En kamp udkæmpes mellem to personer på et afgrænset areal. Målet er at få modstanderen ned at ligge og derefter hele tiden forbedre positionen for at kunne anbringe modstanderen i et greb, der får den pågældende til at give op.

Det er tilladt at bruge stranguleringer, ledlåse, kast, nedkastninger og forskellige holdepositioner. Knee Ripping¹ er ikke tilladt. Det er heller ikke tilladt at bruge slag og spark.

Der foretages en inddeling i vægtklasser og i niveauer afhængig af udøvernes bæltegrad. IBJJF's konkurrencereglement indeholder regler om inddeling i aldersklasser, hvor det blandt andet også fremgår, at den yngste aldersklasse er alderen 4 år. Der kan således afholdes offentlige kampe for mindreårige ned til alderen 4 år ifølge IBJJF's konkurrencereglement.

Der ses ikke i IBJJF's konkurrencereglement at være fastsat krav om tilstedeværelse af en stævnelæge mv., forudgående lægeundersøgelse, startbøger eller lignende eller bestemmelser om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende. Der er imidlertid flere af bestemmelserne i reglementet, der forudsætter, at der er sundhedspersonale eller en læge til stede under kampene. Der er ikke krav i reglementet om anvendelse af sikkerhedsudstyr.

2.3.3. Brydning

Brydning er organiseret i specialforbundet Danmarks Brydeforbund (DB) under DIF og er en OL-disciplin. DB er herudover blandt andet medlem af det internationale brydeforbund United World Wrestling (tidligere Fédération Internationale des Luttes Associées (FILA)). Brydning udøves i Danmark som en amatøridrætsgren. DIF har oplyst, at DB i kalenderåret 2014 havde et medlemstal på 1.875 og et foreningstal på 28. Herudover er også flere brydeklubber medlem af DGI.

Stævner under eller i samarbejde med DB afvikles efter "Danske og Internationale brydere regler for Fristil og Græsk-romersk Brydning" fra oktober

¹ Ved Knee Ripping krydser en udøver sit ben henover modstanderens ben fra ydersiden og lægger pres på modstanderens knæ.

2013, mesterskabsregulativet og stævnerregulativet. Beskrivelsen af brydning nedenfor tager udgangspunkt i de regler, der er fastsat af DB.

Brydning er kendetegnet ved at være en gulvkamp mellem to personer, som primært består af holdegreb og udføres på et afgrænset kampareal. Der findes mange stilarter inden for brydning, men karakteristisk for brydning er, at det er en kampsport uden slag og spark. De mest udbredte stilarter, som der også kæmpes om ved VM, er fristil og græsk-romersk stil. I konkurrencesammenhæng under DB praktiseres fristilsbrydning alene af piger/kvinder. Den mest spektakulære og hurtigste måde at vinde på er ved at tildele modstanderen et fald (rygvendt med begge skuldre i madrassen). Sker dette, er kampen slut, og den bryder, der udførte faldet, har vundet.

I henhold til DB's reglementer er det tilladt at bruge kast, nedkastninger og holdepositioner i brydning. En såkaldt "dobbelt Nelson"² er kun tilladt for juniorer og ældre aldersklasser og alene, hvis grebet udføres fra siden uden at benytte benene på ethvert sted af modstanderens krop.

Det er blandt andet ikke tilladt at sparke, nikke skaller, kvæle, skubbe og stikke albuen eller knæet i modstanderens mave. I modsætning til blandt andet fristilsbrydning er det i græsk-romersk stil forbudt at tage fat på modstanderen under hoften og lægge pres på modstanderen med benene. I kvindebrydning er dobbelt Nelson både i stående og "par terre"³ ikke tilladt.

Under DB inddeles bryderne i vægt- og aldersklasser, dog således at kvinderne bryder i samme kategori fra de er 11 år (med inddeling i vægtklasser). Herrerne inddeles i aldersklasserne drenge (11-14 år), ungdom (15-17 år), juniorer (18-20 år), seniorer (ældre end 20 år) og veteraner (ældre end 35 år). Herudover indgår der under DB en aldersklasse for puslinge (6-10 år), der dog ikke kan deltage i mesterskaber. Der kan således afvikles offentlige kampe i brydning for mindreårige ned til alderen 11 år. Kampdeltagerne skal bære en brydetricot og bærer ofte brydestøvler med ankelstøtte. Sidstnævnte er et krav i visse tilfælde.

I forhold til stævner indeholder regulativerne regler om, at en læge, sygeplejerske, samarit eller andre med førstehjælpsuddannelse skal være til

² Dobbelt Nelson er et greb, hvor armene føres under modstanderens armhuler og hænderne om bag nakken.

³ Par Terre er en udgangsstilling på knæ og hænder, som en bryder kan dømmes til at indtage.

stede under kampen. Herudover er det fastsat, at udøverne i stævnesammenhænge skal undergå en kontrol for ringorme, børnesår og lignende infektionsfarer. Der ses ikke at være bestemmelser om karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende.

2.3.4. Grappling/Submission Wrestling

I Danmark er der ikke et bestemmende forbund, der styrer udviklingen inden for grappling og submission wrestling. Sporten er mindre organiseret, idet der hverken anvendes bæltter eller andre gradueringer. Det er sjældent, at en klub kun udbyder grappling eller submission wrestling. Disse kampsportsgrene udøves således oftest sammen med brazilian jiu-jitsu eller MMA.

Efter det oplyste har IBJJF afholdt en turnering i Danmark, og Submission Fighting World Federation (ADCC) har ligeledes efter det oplyste afholdt nogle udvælgelsesturneringer i Danmark. Konkurrencer i grappling og submission afholdes af stort set de samme forbund, der afholder konkurrencer i BJJ. De afvikles derfor blandt andet efter regelsæt, der svarer til IBJJF Rule Book. Der afholdes eksempelvis også konkurrencer, hvor regelsættet og konkurrenceformen adskiller sig væsentligt fra BJJ, f.eks. dansk grappling liga. Beskrivelsen af grappling og submission wrestling nedenfor tager udgangspunkt i de regler, der er fastsat for afviklingen af dansk grappling liga på hjemmesiden www.grapplingliga.dk.

Grappling og submission wrestling er kendetegnet ved at være en blanding af de fuldkontaktssportsportsgrene, som ikke tillader brug af slag og spark, herunder judo, jiu-jitsu, brasiliansk jiu-jitsu, sambo og brydning. I modsætning til disse kampsportsgrene tillades oftest flere benlåse, håndledslåse og andre ledlåse i grappling og submission wrestling. Konkurrencer i grappling og submission wrestling foregår mellem to brydere på et afgrænset areal og der gives point for forskellige teknikker.

I grappling og submission wrestling er det tilladt at bruge stranguleringer, ledlåse, kast, nedkastninger og holdepositioner, og nogle grappling forbund tillader flere benlåse typer som f.eks. toe-holds, kneebar eller heelhooks.⁴ Det er ikke tilladt at bruge slag og spark.

⁴ Toe-hold er når en kampdeltager drejer eller vrider modstanderens fod. Kneebar er når en kampdeltager overstrækker eller forsøger at overstrække modstanderens ben omkring knæledet. Heelhook er når en kampdeltager fikserer modstanderens fod og herefter trækker, drejer eller vrider modstanderens hæl.

Det følger af regelsættet for dansk grappling liga, at deltagerne bliver kategoriseret som nybegyndere, øvede eller eksperter ud fra det tidsrum, hvori de har trænet lignende kampsport. Endvidere følger det af regelsættet, at udøverne inddeles i vægtklasser. Der ses ikke i dansk grappling liga regelsættet at være fastsat aldersklasser, men det er blevet oplyst over for arbejdsgruppen, at sådanne anvendes og defineres af stævnearrangøren.

Der ses heller ikke i regelsættet for dansk grappling liga at være fastsat krav om tilstedeværelse af en stævnelæge mv., forudgående lægeundersøgelse, startbøger eller lignende eller bestemmelser om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende.

Kampdeltagerne skal – i modsætning til BJJ – ikke anvende kimono, men skal anvende boardshorts og tætsiddende langærmet bluse eller T-shirt. Der ses ikke i regelsættet for dansk grappling liga at være krav om brug af sikkerhedsudstyr.

Der kan efter det for arbejdsgruppen oplyste afholdes offentlige kampe i grappling og submission wrestling for mindreårige fra 16 år.

2.3.5. Judo

Judo er organiseret i specialforbundene Dansk Judo og Jiu-jitsu Union (DJU), sektionen Judo Danmark, under DIF og er en OL-disciplin. DJU er herudover blandt andet medlem af det internationale specialforbund, International Judo Federation (IJF). Judo under DJU udøves som en amatør-idrætsgren. DIF har oplyst, at DJU i kalenderåret 2014 havde et medlemsantal på 5.402 og et foreningstal på 84. Herudover er også flere judoklubber medlem af DGI.

Stævner under eller i samarbejde med DJU, sektionen Judo Danmark, afvikles efter ”De internationale konkurrenceregler” fra august 2009, der er den danske oversættelse af IJF’s kampregler, og Judo Danmarks stævne-reglement. Beskrivelsen af judo nedenfor tager udgangspunkt i de regler, der er fastsat af DJU.

Judo er kendetegnet ved, at idrætten hovedsageligt består af en række kasteteknikker og holdegreb. En judokamp udkæmpes mellem to personer på

et afgrænset kampareal, hvor det handler om at kaste modstanderen i gulvet eller fastholde modstanderen i et holdegreb.

Det er tilladt at bruge godkendte kast, holdegreb, låse og stranguleringer. Armlåse og stranguleringer er ikke tilladt i alle aldersklasser, og det afhænger endvidere af udøvernes niveau. Det er ikke tilladt at bokse, slå eller sparke med ben, arme eller knæ.

Udøvere inddeles i vægt- og aldersklasser, herunder ungdom (under 15 år), kadét (under 18 år), junior (under 21), senior (under 30 år og med senior grad), og supersenior (fra 30 år). Den mindste aldersklasse under Judo Danmark er U12. Der er principielt ingen nedre grænse for deltagernes alder, forudsat de opfylder de gældende regler for gradueringer, vægtklasser mv. Der er således ingen aldersgrænse for afviklingen af offentlige kampe i judo for mindreårige.

Judo Danmarks stævneordning indeholder regler om, at en læge, sygeplejerske eller samarit skal være til stede under stævnet. Der ses ikke at være fastsat krav om forudgående lægeundersøgelse, startbøger eller lignende eller at være bestemmelser om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende.

Kampdeltagerne skal bære en judogi (stofdragt), og der er ikke krav om brug af sikkerhedsudstyr. Nogle udøvere benytter dog tand- og skridtbeskytter.

2.3.6. Ju-Jitsu

Ju-Jitsu er blandt andet organiseret i specialforbundet Dansk Judo og Ju-Jitsu Union (DJU), sektionen Ju-Jitsu Danmark, under DIF. DJU er herudover blandt andet medlem af det internationale specialforbund, International Ju-Jitsu Federation (IJFF). Ju-jitsu under DJU udøves som en amatøridrætsgren. Herudover er også flere ju-jitsu klubber medlem af DGI.

Ju-jitsu er den internationale betegnelse for de aktiviteter, der i Danmark kendes som ”jiu-jitsu” og ”ju-jitsu”.

Stævner under eller i samarbejde med DJU, sektionen Ju-Jitsu Danmark, afvikles efter ”Konkurrenceregler for Fighting og Due System”, revision 16 af 25. marts 2014, der er den danske oversættelse af IJFF's konkurren-

ceregler. Beskrivelsen af ju-jitsu nedenfor tager udgangspunkt i de regler, der er fastsat af DJU.

Ju-jitsu er kendetegnet ved at være en kampsport, som består af en række kampteknikker fra karate, judo og aikido, herunder kast, holdegreb, låse, undvigelse, slag, spark, stranguleringer og parader. Under Ju-Jitsu Danmark tillades alene let berøring ("skin touch"), og ved kraftigere kontakt og ukontrollerede teknikker tildeles strafpoint efter konkurrencereglerne. Stranguleringer og armlåse er først tilladt for udøvere over 15 år og for udøvere på højt niveau. Knockout er aldrig tilladt.

En ju-jitsu kamp udkæmpes enten som "Fighting", hvor to kæmpere dystes mod hinanden, eller som "Duo games", hvor to par konkurrerer mod hinanden om at udføre 12 udvalgte selvforsvarsteknikker, der bliver bedømt af et dommerpanel. Ju-jitsu har ikke et fast defineret pensum (dvs. teknikker).

I "Fighting" inddeles ju-jitsu udøverne i vægt-, alders- og kønsklasser, herunder master (fra 18 år), senior (fra 18 år), aspirant (15-17 år), ungdom (12-14 år) og børn (9-11 år). Der kan således afvikles offentlige kampe i ju-jitsu for mindreårige ned til alderen 9 år. Der foretages endvidere en inddeling i tekniske niveauer, når udøverne skal konkurrere.

I ungdomskategorien og nedefter er det ikke tilladt at strangulere modstanderen eller låse på knæleddet, og i børnekategorien er det kun tilladt at anvende teknikker mod modstanderens krop.

Der ses ikke i DJU konkurrenceregelsættet at være fastsat krav om forudgående lægeundersøgelse, startbøger eller lignende eller at være bestemmelser om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende. DJU har oplyst, at der i henhold til det pågældende stævnelementer en stævnelæge til stede under ju-jitsu kampe, dog ikke ved mindre stævner, hvor der som minimum er samaritter til stede.

Kampdeltagerne skal bære en hvid ju-jitsu gi (stofdragt), bløde, korte og lette håndbeskyttere og bløde fod-/skinnebesskyttere.

2.3.7. Karate

Karate er blandt andet organiseret i specialforbundet Dansk Karate Forbund (D.Kar.F) under DIF. D.Kar.F er herudover medlem af de internationale specialforbund World Karate Federation (WKF) og European Karate Federation (EKF). Karate under D.Kar.F udøves som en amatøridrætsgren. DIF har oplyst, at D.Kar.F. i kalenderåret 2014 havde et medlemstal på 12.154 og et foreningstal på 125. Der afvikles også organiserede karateaktiviteter under Dansk Arbejder Idrætsforbund (DAI), der ligeledes er et specialforbund under DIF, og hvis konkurrenceaktiviteter afvikles efter WKF's regelsæt.

Dansk Karate Union (DKU) afvikler karateaktiviteten kyokushin/shinkyokushin karate, der er to betegnelser, der dækker over den samme kampsportsgren. DKU samarbejder med andre kontakt karateforbund, herunder Dansk Ashihara Organisation (DAO) og andre kyokushin forbund. Der er pr. april 2016 i alt 11 klubber organiseret i DKU og medlemstallet ligger mellem 1200-1300. I DAO er 11 klubber organiseret pr. april 2016. DKU og DAO har stiftet Dansk Fuldkontakt Karate Organisation (DFKO), hvori der pr. april 2016 er organiseret ca. 30 klubber og medlemstallet er ca. 2.500.

Flere karateklubber er desuden medlem af DGI.

Stævner under eller i samarbejde med D.Kar.F afvikles efter henholdsvis forbundets konkurrenceregulativ af januar 2015, der gælder for alle stævneaktiviteter under D.Kar.F, samt Kumite-kampreglerne. Beskrivelsen af karate nedenfor tager udgangspunkt i de nævnte regler fastsat af D.Kar.F.

Karate er kendetegnet ved at være en kampsport, som består af en række kampteknikker såsom parader, stød, slag, blokeringer og spark. Der eksisterer forskellige stilarter, hvor også kast, holdegreb og låse indgår i en kamp. En kamp udkæmpes mellem to eller flere personer på et afgrænset kampareal.

Der afholdes karatekonkurrencer i tre forskellige konkurrencekategorier; kumite, kata og shobu Ippon. I kata er der ikke fysisk kontakt mellem udøvere, jf. herom afsnit 2.5.

I kumite og shobu ippon kumite kampe inddeles udøvere i forskellige vægt- og aldersklasser. I individuelle kumitekampe sker inddelingen i børn

(8-13 år), kadet (14-15 år), juniorer (16-17 år), seniorer (over 18 år), ungseniorer (18-20 år), master + 35 år (25-44 år), master + 45 år (over 45 år). I hold kumitekampe sker inddelingen i kadet (14-15 år), juniorer (16-17 år) og seniorer (over 18 år). I shobu ippon kumite inddeles udøverne i tre aldersklasser, herunder kadet (14-15 år), juniorer (16-17 år) og seniorer (over 18 år). Der kan således afvikles offentlige kampe i individuel kumite for mindreårige ned til alderen 8 år, for holdkumite ned til alderen 14 år og for shobu ippon kumite i alderen ned til 14 år.

Stævner under eller i samarbejde med D.Kar.F afholdes for udøvere i alderen fra 8 år, men kontakt mod hovedet er ikke tilladt, før udøveren er fyldt 14 år. Når udøveren er fyldt 14 år er det tilladt at markere mod modstanderes hoved.

I kumite-kampe er det tilladt at udføre parader, stød, slag, blokeringer og spark, og for seniorer er det tilladt at anvende teknikkerne mod ansigt, hoved og nakke – dog under den forudsætning, at teknikkerne alene medfører en let berøring. For børn, kadetter og juniorer er håndteknikker mod ansigt, hoved eller nakke ikke tilladt. Åbenhåndsteknikker⁵ mod ansigtet er forbudt.

Der skal ifølge D.Kar.F's reglement være mindst én læge, sygeplejerske eller samarit til stede ved konkurrencer i kumite. Det vil i praksis efter forbundets oplysninger altid være læger til stede under kampene. Der er ikke krav om forudgående lægeundersøgelse, startbøger eller lignende eller bestemmelser om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende.

Kampdeltagerne skal bære en hvid karate gi (stofdragt), godkendte handsker, tandbeskytter, skinnebendsbeskytter og fodbeskytter. For kvindelige deltagere over 14 år er det obligatorisk at bære brystbeskytter.

D.Kar.F har oplyst, at forbundet på årlig basis afholder ca. 500 offentlige kampe, hvor scoring med markering til hovedet er tilladt.

Stævner i kyokushin/shinkyokushin karate under eller i samarbejde med DKU og DFKO afvikles efter ”European Karate Organization (Shin) Kyokushinkai Karate Kumite rules”. Ashihara karate stævner afviklet under eller i samarbejde med DFKO og DAO afvikles efter ”Ashihara karate kumite regulation”. Beskrivelsen af kyokushin/shinkyokushin og ashihara ka-

⁵ Håndteknik, hvor hånden er åben og således ikke knyttet til f.eks. en knytnæve.

rate nedenfor tager udgangspunkt i ovennævnte regler og oplysninger modtaget fra de respektive forbund.

Udøverne inddeles i forskellige vægt-, niveau-, og aldersklasser, herunder børn (9-13 år), kadet (14-15 år), juniorer (16-17 år) og voksne (fra 18 år). Der kan således afvikles offentlige kampe ned til alderen 9 år, selvom det sker sjældent. For børn må der kun stødes mod vesten og spark må kun markeres mod hovedet. Af regelsættet for kyokushin/shinkyokushin karate følger det, at udøvere under 18 år skal have samtykke fra deres forældre til at deltage i en kamp.

I kyokushin/shinkyokushin karate er det tilladt for voksne udøvere at anvende teknikker med fuld kontakt til kroppen. De rutinerede udøvere må derudover også anvende fuld kontakt til låret og hovedet. Knock-down er tilladt. For juniorer er det tilladt at kæmpe med kontakt til kroppen og markeret kontakt til hovedet og låret. For børn er det tilladt at kæmpe med kontakt til kroppen og markeret kontakt til hovedet. Det er ikke tilladt for nogle af udøverne at anvende stød i hovedet, gennemføre greb, kast og holde teknikker. Flere spark til hovedet er også forbudt efter regelsættet for kyokushin/shinkyokushin karate.

DKU har oplyst, at der skal være mindst én læge til stede ved konkurrencer, men at der i praksis ofte vil være flere læger til stede. DKU har desuden oplyst, at det er et krav, at alle deltagere i et kampstævne skal gennemgå et lægetjek, hvor lægen skal vurdere om deltageren er klar til at deltage i en kamp. Ved lægetjekket anvendes en særlig formular. Hvis en udøver påføres en skade eller rammes i hovedet skal denne kontrolleres af stævnelægen, der vurderer, om der er behov for yderligere opfølgning. Dette registreres i kampbogen, og hvis det undtagelsesvis vurderes, at der skal meddeles karantæne, skal det også registreres heri.

Voksne kampdeltagere skal bære benskiner og skridtbeskytter og kvinder skal bære brystbeskytter. Juniorer skal derudover bære hjelm, mens kadetter og børn tillige skal bære vest.

For ashihara karate kan det særligt fremhæves, at det er tilladt at gennemføre forskellige kast og der må ikke kastes fra hoften og op ad. Fuldkontakt til hovedet er tilladt for alle udøvere over 18 år, men det er ikke tilladt, at der stødes til hovedet. DAO har oplyst, at de forventer, at der i deres regi, vil blive indført nye regler, der også vil tillade angreb med stød til hovedet. Det vil maksimalt være tilladt at støde tre gange til hovedet, hvorefter en

anden teknik skal udføres. Ifølge ”Ashihara karate kumite regulation” er det ikke tilladt at anvende teknikker, der er i kontakt med halsen, angreb på ansigtet ved brug af armteknikker eller hovedangreb.

DAO har oplyst, at der altid er samaritter til stede ved konkurrencer, og hvis fuldkontakt er tilladt under kampen, vil der også være en læge til stede. Der er ikke krav om benyttelse af startbøger eller lignende, forudgående lægeundersøgelse eller bestemmelser om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende. DAO har oplyst, at det er udøverens klubs ansvar at sikre, at udøveren sættes i karantæne.

Alle udøvere under 18 år skal bære benskinner, handsker, hjelm, tandbeskytter, skridtbeskytter og kvinder skal bære brystbeskytter. Udøvere over 18 år skal ikke bære handsker eller hjelm. DAO vil desuden stille krav om anvendelse af en fuld face hjelm⁶ og krav om anvendelse af MMA handsker, når der indføres regler med mulighed for at gennemføre stød til hovedet.

2.3.8. Kickboxing

Kickboxing er organiseret i Dansk Kickboxing Forbund (DKF) under DIF. DKF er herudover medlem af det internationale specialforbund World Association of Kickboxing Organizations (WAKO). Kickboxing under DKF udøves som en amatøridrætsgren. DIF har oplyst, at DKF i kalenderåret 2014 havde et medlemstal på 2.130 og et foreningstal på 24. Herudover er også flere kickboxing klubber medlem af DGI.

Stævner under eller i samarbejde med Dansk Kickboxing Forbund afvikles efter DKF's nationale konkurrenceregler (DKF Regelsæt, version 16). Beskrivelsen af kickboxing nedenfor tager udgangspunkt i de regler, der er fastsat af DKF.

Kickboxing er kendetegnet ved at være en kampsport, hvor der både anvendes slag og spark. Kickboxing inddeles i disciplinerne fuldkontakt (og K-1), letkontakt og semikontakt. Fuldkontaktdisciplinerne afholdes i en boksering efter AIBA's regler, mens let- og semikontaktdisciplinerne som udgangspunkt afvikles på en kampflade efter nærmere angivne mål. Kampene vindes på point, eller – i fuldkontakt- og K-1-disciplinerne – også på knockout.

⁶ En hjelm med sikkerhedsglas foran ansigtet.

Slagteknikker fra boksning samt en række spark er tilladt. De ikke-tilladte teknikker er blandt andet knæspark, albueslag og kast, dog med undtagelser for K-1-disciplinen, hvor de fleste teknikker er tilladt. Herudover skal teknikkerne udføres med begrænset kraft i letkontakt- og semikontakt-disciplinerne. Under DKF er albuetechnikker aldrig tilladt, og i K1-disciplinen er knæ alene tilladt til kroppen.

Det er ikke tilladt at angribe modstanderens baghoved, hals, strube, skridt eller ryg, ligesom det i kampe uden såkaldt "lowkick" – dvs. hvor lår og underben må angribes – ikke er tilladt at angribe under bæltstedet (fodfejninger undtaget).

Kæmperne inddeles i vægtklasser alt efter, hvilken disciplin der konkurreres i, og i aldersklasser og køn. Der afvikles kampe ned til alderen 6 år ("mini fighters").

Af DKF-regelsættet fremgår flere oplysninger om de tilladte teknikker inden for de forskellige aldersklasser og niveauer, herunder f.eks. at det kun er tilladt at deltage i fuldkontaktdiscipliner, når udøveren er fyldt 16 år.

Det er et krav ifølge DKF's regelsæt, at samtlige udøvere kan fremvise en startbog (regelsættet indeholder ikke krav til oplysningerne heri) samt lægeerklæring for at kunne deltage i kampe. Lægeerklæringen gælder 1 år. Der skal endvidere være en uddannet læge til stede under hele arrangementet. Der er også fastsat regler om karantæne i DKF's regelsæt, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende. Der ses ikke at være krav i DKF-regelsættet om forudgående lægeundersøgelse af udøverne.

DKF har oplyst, at der anvendes en såkaldt forældreerklæring for børn og unge under 16 år.

Efter DKF's regelsæt skal kæmperne altid bære hjelm, tandbeskytter, handsker (boksehandsker, hvis der er tale om let-, fuldkontakt- eller K-1-disciplinerne), safetyfødder (polstrede og normalt sålløse sko), skinnebendsbeskytter samt skridtbeskytter. Kvinder skal yderligere bære en brystbeskytter. Herudover skal kæmperne bære lange kampbukser, medmindre der er tale om kampe med "lowkick" eller kampe i K-1-disciplinen.

DIF har oplyst, at DKF årligt afholder 3 større stævner, hvor der samlet set afvikles 200-300 kampe. Derudover afholdes årligt 2-4 mindre stævnearrangementer, hvor der samlet afvikles 20-60 kampe.

2.3.9. Mixed Martial Arts (MMA)

De fleste danske klubber, der udbyder MMA, er medlem af Dansk Mixed Martial Arts Federation (DMMAF). Herudover er også flere klubber, der udbyder amatør-MMA, medlem af DGI. Klubber, der udbyder aktiviteter inden for amatør-MMA, kan også optages som medlemmer af DB.

Stævner under eller i samarbejde med DMMAF afvikles efter regler udstedt af International Mixed Martial Arts Federation (IMMAF). Beskrivelsen af MMA nedenfor tager udgangspunkt i de regler, der er fastsat af DMMAF/IMMAF.

MMA er kendetegnet ved at være en kampsport, hvor deltagerne forsøger at vinde over hinanden ved at benytte sig af kampsportsteknikker fra forskellige kampsportsgrene. En kamp udkæmpes mellem to personer på et afgrænset areal i enten et bur eller en ring.

Ifølge DMMAF's konkurrenceregler inddeles udøverne i vægt- og niveaunklasser. Der foretages ikke en inddeling i aldersklasser.

Udøverne af MMA opdeles i tre niveaunklasser efter kamperfaring, hvor C-klassen er nybegyndere og A-klassen de mest erfarne. A-klassen betragtes som professionelle.

I C-klassen (også kaldet shootfighting) er det tilladt at slå og sparke (i den stående kamp, men ikke i gulvkamp), strangulere, anvende ledlåse, kast, nedtagninger og holdepositioner mod modstanderens hoved og krop. Knæspark og albueslag må kun anvendes mod kroppen. Knockout er tilladt.

I B-klassen gælder de samme krav som for C-klassen, bortset fra at udøverne må anvende spark i gulvkamp. A-klassen må derudover anvende albueslag og knæspark mod hovedet.

Det følger af reglerne for C-klasser, at der mindst skal være én læge til stede under et stævne. I samme regelsæt er ligeledes fastsat bestemmelser om karantæne. For A- og B-klassen er der fastsat regler om, at udøver-

ne skal gennemgå en forudgående lægeundersøgelse forud for kampen, og at lægen skal overvære hver kamp. Der er også fastsat regler om karantæner, hvis udøveren har været udsat for voldsomme teknikker eller skader. DMMAF har også fastsat krav om anvendelse af en startbog kaldet ”My Fightbook”, der blandt andet indeholder oplysninger om udøverens tidligere kampe, skader, eventuelle meddelte karantæner og udøverens lægeat-test.

Kampdeltagerne i B- og C-klassen skal bære tykke MMA-handsker, skinnebensbeskytter, skridtbeskytter (valgfrit for kvinder) og tandbeskytter. A-klassen skal alene bære handsker, skridtbeskytter (valgfrit for kvinder) og tandbeskytter.

Der afvikles ikke offentlige kampe i MMA for mindreårige i regi af DMMAF.

DMMAF har oplyst, at der blev afholdt 86 kampe fordelt på 12 events i Danmark i MMA i 2015. Alle kampe blev sanktioneret af DMMAF. Endvidere har DMMAF oplyst, at 113 af udøverne kom fra danske klubber, imens 59 af udøverne kom fra udenlandske klubber. Der forventes afholdt 14 events i 2016.

2.3.10. Muay thai (thaiboksning)

Danske klubber, hvor muay thai praktiseres, kan melde sig ind i Dansk Muay Thai Forbund (MTF), som på nuværende tidspunkt har ca. 25 medlemsforeninger. Herudover er også flere muay thai klubber medlem af DGI.

Stævner under eller i samarbejde med Dansk Muay Thai Forbund afvikles for så vidt angår amatørkampe efter regler fastsat af verdens amatørforbund, International Federation of Muaythai Amateur (IMFA rules). For professionelle kampe afvikles stævnerne efter regler fastsat af det professionelle verdensforbund, World Muaythai Council (WMC's regelsæt). Beskrivelsen af muay thai nedenfor tager udgangspunkt i IMFA og WMC's regelsæt.

Muay thai er kendetegnet ved at være en kampsport, der udkæmpes mellem to personer på et afgrænset kampareal i stående kamp. Det er tilladt at slå med albuer, knytnæver og sparke med fødder, knæ og skinneben.

Muay thai udøverne inddeles efter IMFA rules og WMC's regelsæt i fire klasser efter kamperfaring, hvor D-klassen er nybegyndere og A-klassen de mest erfarne. A- og B-klassen betragtes som professionelle.

Mindreårige amatørkæmpere inddeles i fire aldersklasser; juniorer (16-17 år), kadet (13-15 år), dreng/pige (10-12 år) og diplom (6-9 år). Der kan således afvikles offentlige amatørkampe i muay thai for mindreårige ned til alderen 6 år.

Der kan i følge WMC's regelsæt afvikles kampe for professionelle mindreårige ned til alderen 15 år.

Ifølge IMFA rules og WMC's regelsæt er det tilladt at udføre slag, spark, albueslag og knæspark mod hovedet og kroppen i muay thai. Knockout er tilladt. Knæspark mod lysken er ikke tilladt. I D-klassen er det ikke tilladt at udføre knæspark mod hovedet.

I juniorgruppen tillades knockout, men det er ikke tilladt at udføre knæspark mod hovedet.

I kadet- og dreng/pigegruppen er knockout ikke tilladt, og der tillades heller ikke udførelse af knæspark og albueslag. Det samme gælder for diplomgruppen, hvor det heller ikke er tilladt at udføre teknikker mod hovedet.

IMFA rules fastsætter krav om forudgående lægeundersøgelse, en læges overværelse af kampen, udøvernes fremvisning af en såkaldt "international competition record book" og om meddelelse af karantæne, når udøveren har været udsat for voldsomme teknikker, skader eller lignende. Tilsvarende bestemmelser fremgår af WMC's regelsæt, idet der dog ikke ses at være fastsat tilsvarende regler om anvendelse af "international competition record book".

Kampdeltagere i amatørkampe (C- og D-klassen) skal bære beskyttelsesudstyr, herunder kamphjelm, boksehandsker, albuebeskytter, skinneben/vristbeskytter, skridtbeskytter og tandbeskytter. Kvindelige udøvere skal bruge brystbeskytter.

B-klassen skal bære boksehandsker, albuebeskytter, skridtbeskytter og tandbeskytter, og A-klassen skal bære det samme udstyr bortset fra albuebeskytter.

For mindreårige gælder samme udstyrskrav som for D-klassen, samt et krav om, at udøverne skal bære vest eller kropsbeskyttelse.

MTF har oplyst, at der afholdes ca. 10 muay thai stævner årligt, og at det skønnes, at der årligt afholdes yderligere ca. 10 stævner, som ikke afvikles i MTF's regi.

2.3.11. Taekwondo og Taekwon-do

Taekwondo er blandt andet organiseret i specialforbundet Dansk Taekwondo Forbund (DTaF) under DIF og er en OL-disciplin. DTaF er herudover medlem af de internationale specialforbund European Taekwondo Unionen (ETU) og World Taekwondo Union (WTF).

Taekwondo under DTaF udøves som en amatøridrætsgren. DIF har oplyst, at DTaF i kalenderåret 2014 havde et medlemstal på 9.355 og et foreningstal på 9.355. Herudover er også flere taekwondo klubber medlem af DGI.

Under forbundet ITF Danmark udøves taekwon-do og foreningen har 6 medlemsforeninger pr. april 2016. ITF Danmark har pr. april 2016 et medlemstal mellem 250 og 300. ITF Danmark er medlem af International Taekwon-Do Federation (ITF).

Stævner under eller i samarbejde med DTaF afvikles efter DTaF's kampreglement, og der kæmpes efter WTF's reglementer for henholdsvis kamp (Competition Rules & Interpretation af januar 2015) og poomsae (teknik) (Poomsae Competition Rules & Interpretation, marts 2014). Beskrivelsen af taekwondo nedenfor tager udgangspunkt i DTaF's regelsæt.

Taekwondo er kendetegnet ved at være en kampsport, der består af blokeringer, slag og sparketeknikker. Der afholdes konkurrence i teknik (poomsae), hvor en udøver enten alene eller med flere synkront viser en serie af teknikker, som bliver bedømt på kraft, balance og korrekt udførelse. Der afholdes også kampe, hvor der kæmpes mod hinanden enten individuelt eller i hold. I kampkonkurrencerne kan knockdown forekomme.

I taekwondo er det tilladt at ramme modstanderen med slag og spark i områder dækket af en kampvest, dog ikke på rygsøjlen, og det er tilladt at sparke modstanderen i hovedet over kravebenet. Det er ikke tilladt at

skubbe, holde, tage fat, angribe modstanderen under bæltstedet eller med knæet eller slå modstanderen i hovedet med hånden. Hovedkontakt er først tilladt fra 12 års alderen.

I kampkonkurrencerne under DTaF inddeles udøverne i vægt- og aldersklasser. Visse klubber arrangerer såkaldte "mon-stævner", der er forbeholdt helt små og oftest uerfarne børn. Aldersklassen er som regel fra 5-10 år, ligesom man ikke må have over en vis bæltegrad, da niveauet er tiltænkt uerfarne og nye udøvere. Der kan således afvikles offentlige kampe i taekwondo for mindreårige ned til alderen 5 år.

Der er en stævnelæge til stede ved alle taekwondostævner afholdt under DTaF's regelsæt, også de stævner, hvor hovedkontakt ikke er tilladt. Karantæne bliver registreret af DTaF's stævneansvarlige, så udøvere ikke kan kæmpe så længe, der er karantæne. DTaF anvender ikke forudgående lægeundersøgelse og startbøger eller lignende.

Udøverne i kampkonkurrencer skal anvende kampvest (i moderne taekwondo er vestene elektriske), hjelm, håndbeskytter, mund- og skridtbeskytter, særlige strømper samt arm- og benbeskytter.

DTaF har anslået, at der afholdes ca. 500 kampe årligt med hovedkontakt fordelt på ca. 8 stævner.

Stævner under eller i samarbejde med ITF Danmark afvikles efter ITF Danmarks stævnereglement. Beskrivelsen af taekwon-do nedenfor tager udgangspunkt i ITF Danmarks stævnereglement.

Taekwon-do kampe under ITF Danmarks regelsæt adskiller sig fra taekwondo kampe under WTF, idet der blandt andet i førstnævnte alene udøves letkontakt med slag mod hovedet. Den tekniske udførelse og sikkerhedsudstyret adskiller sig også fra WTF's regelsæt.

I kampkonkurrencer under ITF Danmark inddeles udøverne i aldersklasser, herunder som udgangspunkt i miniorer (8-11 år), aspiranter (12-14 år), juniorer (15-17 år) og seniorer (fra 18 år). Der kan således afvikles offentlige kampe i taekwon-do ned til alderen 8 år. Miniorer og aspiranter inddeles desuden efter højde og juniorer og seniorer inddeles i vægtklasser.

Det er tilladt at anvende letkontakt i en kamp, herunder mod hovedet, og der gives point for korrekt udførte teknikker som udføres kontrolleret med

letkontakt til målområdet. Alle teknikker skal trækkes tilbage efter letkontakt til modstanderen. Det er ikke tilladt for miniorer og aspiranter at kæmpe med kontakt til hovedet.

Det følger af ITF Danmarks stævnereglement, at der skal være medicinsk personale, herunder læge, sygeplejerske eller samarit tilstede under stævnerne. Behandlede skader skal ved hvert stævne dokumenteres i en blanket kaldet ”skadesrapport”. ITF Danmarks stævnereglement indeholder ikke regler om forudgående lægeundersøgelse og startbøger eller lignende.

Udøverne skal anvende godkendte hånd-, fod-, hoved- og tandbeskytter og de mandlige udøvere skal anvende skridtbeskyttere. Miniorer skal tillige bære kampvest.

ITF Danmark har oplyst, at der afvikles et årligt stævne kaldet Danish Cup, og det afvikles for alle aldersgrupper.

2.3.12. Uorganiserede kampe

Som det fremgår af gennemgangen ovenfor, afvikles der også konkurrencekampe inden for flere af de angivne kampsportsgrene uden for de organiserede rammer. Det gælder f.eks. for boksning, karate, kickboxing, MMA, muay thai, grappling og submission wrestling, hvor kampene afholdes uden anvendelse af et regelsæt fastsat af et nationalt eller internationalt forbund.

Sådanne uorganiserede arrangementer kan være af forskellig størrelse og være mere eller mindre professionelt tilrettelagt. De kan også være arrangeret med et kommercielt sigte af rent private aktører, og der kan være tale om opkrævning af en ret høj entré.

Arrangementerne ses derfor også markedsført som underholdning blandt andet under fængende navne, der understreger deres ultimative og brutale karakter. For nogle af disse arrangementer er der tale om, at der kun kæmpes inden for én kampsportsgren, og for andre arrangementers vedkommende blandes de forskellige kampsportsgrene. Det kan derfor være vanskeligt at opstille faste definitioner og klare afgrænsninger mellem de forskellige kampaktiviteter.

Sådanne kommercielle arrangementer kan være arrangeret af private aktører, der ikke følger forbundsfastsatte reglementer, og hvor der i øvrigt kan

være tale om deltagelse af kæmpere fra andre lande. Sådanne arrangementer transmitteres af og til også på TV. Kommercielle arrangementer ses også for så vidt angår offentlige kampe, der afholdes af etablerede forbund såsom DMMAF, DMF og Dansk Professionel Bokseforbund.

2.4. Om de kampsportsgrene, hvori der ikke afholdes offentlige kampe i Danmark

DGI har udarbejdet oversigten i bilag 1, der søger at opregne kampsportsaktiviteter, der blev udøvet i Danmark i 2015. Oversigten viser, at der er mange flere kampsportsaktiviteter end dem, der er oplyst i afsnit 2.3. En række af kampsportsaktiviteterne i bilag 1 kan imidlertid anses som understilarter til flere af de kampsportsgrene, der er beskrevet i afsnit 2.3. Det kan derfor heller ikke udelukkes, at der for enkelte af kampaktiviteterne i bilag 1 – udover de i afsnit 2.3 oplyste – også afvikles offentlige kampe f.eks. i regi af den kampsportsgren, som de udgør en understilart til.

De fleste af kampsportsaktiviteterne angivet i bilag 1 tillader efter de oplysninger, som arbejdsgruppen er i besiddelse af, ikke kraftfulde slag, spark eller lignende mod hovedet eller halsregionen.

I kinesisk boksning (sanshou/sanda) og hapkido forekommer dog, så vidt arbejdsgruppen er bekendt, sådanne slag, spark og lignende, men der afholdes efter det for arbejdsgruppen oplyste for tiden ikke offentlige kampe i Danmark inden for disse kampsportsaktiviteter.

En søgning på internettet vil hurtigt afdække, at der forskellige steder i verden dyrkes afarter eller kombinationer af de kampsportsgrene, der er nævnt i afsnit 2.3 og bilag 1.

Det kan efter arbejdsgruppens vurdering forventes, at sådanne kampsportsgrene i større eller mindre grad vil kunne vinde indpas i Danmark – eller endda allerede dyrkes her i landet.

I flere af disse kampsportsgrene anvendes også våben eller våbenlignende genstande (f.eks. sværdlignende genstande, som det kan være tilfældet i er tilfældet i SCA Armoured Combat eller stokke, som det er tilfældet i Gatka), der blandt andet kan føre til overvejelser om, hvorvidt der skal indhentes tilladelser efter våbenlovgivningen.

Andre af disse kampsportsgrene forekommer ud fra de tilgængelige beskrivelser meget voldsomme i deres udtryk og går under flere forskellige betegnelser, der imidlertid samtidig for nogle af betegnelsernes vedkommende også anvendes i forbindelse med MMA. Det gælder f.eks. betegnelser som ultimate fighting, shoot fighting, free fighting, cage fighting og submission fighting.

Herudover anvendes betegnelser som NHB (no holds barred), Vale Tudo (portugisisk for ”alt er tilladt”) eller no-rules fighting.

Kendetegnende for disse kampsportsgrene er, at de tillader fuldkontakt, herunder mod hovedet og halsregionen, at der er tale om en blanding af flere forskellige kampsportsgrene, og at i der i vidt omfang ikke ses anvendt særligt sikkerhedsudstyr.

2.5. Øvrige kampsportsgrene, der ikke indebærer fysisk kontakt med en anden kampsportsudøver mv.

Der udøves herudover en række idrætsgrene, der indeholder kampelementer og teknikker, uden at der indgår fysisk kontakt med en modstander (kampkunst). Det er f.eks; capoeira, aido, kata karate, tai chi, qi gong, daoyin yangsheng gong samt eventuelle stilarter, der udspringer af disse.

Fægtning er en duelsport uden egentlig fysisk nærkontakt mellem udøverne og adskiller sig derfor også fra de beskrevne kampsportsaktiviteter. Arbejdsgruppen har derfor ikke anset fægtning for en kampsport, selvom den i visse sammenhænge bliver sidestillet hermed.

3. Gældende ret

3.1. Indledning

I Danmark findes der ingen offentligretlig regulering af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning. Derfor er det på nuværende tidspunkt muligt at arrangere offentlige kampe, herunder med et rent kommercielt sigte, uden at der i medfør af lovgivningen er fastsat nærmere retningslinjer for afviklingen heraf. Det er heller ikke et krav, at kampsporten er organiseret i et forbund eller lignende, der har fastsat regler om afvikling af offentlige kampe mv.

Nedenfor følger en kort gennemgang af det retlige grundlag, der sætter de overordnede rammer for afviklingen af offentlige kampe i enhver kamp-

sportsgren, herunder en gennemgang af den særlige regulering på bokseområdet.

3.2. Politiloven

Politoloven (lovbekendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015 om politiets virksomhed) indeholder bestemmelser om politiets formål og virke samt politiets opgaver. Endvidere indeholder loven bestemmelser om politiets adgang til at foretage indgreb, herunder i forhold til orden og sikkerhed, offentlige forsamlinger og opløb samt svage og udsatte persongrupper.

Politiet har i henhold til politiloven en række indgrebsmuligheder, der afhængig af den konkrete situation kan være relevante i forbindelse med afholdelsen af et kampsportsarrangement.

Politiet kan blandt andet i det omfang, det er nødvendigt for at forebygge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, rydde og afspærre områder samt etablere adgangskontrol til områder, jf. politilovens § 4, stk. 2. Det følger af forarbejderne til bestemmelsen, at det f.eks. kan være nødvendigt i forbindelse med større arrangementer som cykelløb i byområder, hvor politiet kan afspærre områder med henblik på at forebygge, at der opstår farlige situationer i forhold til trafikken og publikum. Fare for forstyrrelse af den offentlige orden kan endvidere foreligge ved arrangementer, som indebærer risiko for voldelige sammenstød mellem forskellige grupperinger. Politiet kan i sådanne tilfælde på forhånd afspærre områder for at holde disse grupperinger adskilt eller foretage adgangskontrol ved indgangen til området (lovforslag nr. L 159, Folketingsåret 2003-04, s. 5915).

Politiet har endvidere under nærmere angivne betingelser mulighed for at foretage indgreb med henblik på at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. politilovens § 5, stk. 2-4. Indgrebsmulighederne omfatter udstedelse af påbud, foretagelse af legemsbesigtigelse, fratagelse af genstande og foretagelse af frihedsberøvelse, ligesom politiet kan skaffe sig adgang til frit tilgængeligt sted uden retskendelse. Tilsvarende indgrebsmuligheder gælder også for politiets afværgelse af opløb, der indebærer fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, jf. lovens § 9.

Indgrebsmulighederne efter politilovens §§ 5 og 9 er begrænset til indgriben i en given situation for at afværge en konkret og nærliggende fare eller gene og kan ikke strækkes ud over den aktuelle situation.

Ud over de nævnte bestemmelser indeholder politiloven også bestemmelser om politiets magtanvendelse, betingelser for brug af særlige magtmidler samt politiets adgang til at lade foranstaltninger udføre som selvhjælps-handlinger.

Politilovens § 23 indeholder derudover en bestemmelse, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om sikring af den offentlige orden samt beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, forebyggelse af fare eller ulempe for færdslen, dyr på offentligt sted, offentlige anlæg, husnumre og opslag, erhvervsvirksomhed på veje, offentlige forlystelser, renholdelse af veje mv.

I medfør af politilovens § 23 er udstedt bekendtgørelse nr. 188 af 5. marts 2011 om offentlige boksekampe (boksebekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 502 af 17. juni 2005 (med senere ændringer) om offentlige forlystelser (forlystelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 (med senere ændringer) om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv., samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger (ordensbekendtgørelsen). De vil alle blive omtalt nærmere nedenfor.

3.3. Boksebekendtgørelsen

I Danmark betragtede man tidligere boksnings som en offentlig forlystelse, der krævede politiets tilladelse, jf. § 48 i den tidligere normalpolitivedtægt. I medfør af normalpolitivedtægten var der fastsat en række regler for afholdelsen af offentlige boksekampe i det tidligere boksecirkulære og stævnelægecirculære.

I forbindelse med gennemførelse af politiloven (lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed) i 2005 bortfaldt politivedtægterne.

Justitsministeriet udstedte derfor – for at sikre det fortsatte retsgrundlag for meddelelse af tilladelser til offentlige boksekampe – i juni 2005 en bekendtgørelse med hjemmel i politilovens § 23. Bekendtgørelsen videreførte i det væsentlige reglerne fra det tidligere boksecirkulære. I 2011 blev der efter en større revision udstedt en ny boksebekendtgørelse.

Der er endvidere i medfør af boksebekendtgørelsens § 5, stk. 2, af Sundhedsstyrelsen fastsat regler om stævnelægers pligter og beføjelser under offentlige boksekampe i cirkulære nr. 9537 af 2. oktober 2013 (stævnelægecirkulæret), hvortil der er udstedt en vejledning nr. 9538 af 2. oktober 2013.

Det følger af boksebekendtgørelsens § 1, stk. 2, at offentlige boksekampe ikke må finde sted uden politiets tilladelse. Tilladelseskravet gælder for afholdelse af både amatørboksekampe og professionelle boksekampe.

Bekendtgørelsens § 2 indeholder nærmere regler om kompetencen til at meddele tilladelse og om sagsbehandlingsfrister. En tilladelse gives af politidirektøren på det sted, hvor den offentlige boksekamp skal afvikles, og politidirektøren skal træffe afgørelse senest 4 uger efter, at ansøgningen og alle nødvendige oplysninger er modtaget. Fristen kan forlænges én gang, hvis det på grund af sagens karakter ikke er muligt at træffe afgørelse inden fristens udløb. Hvis fristen forlænges, skal der inden udløbet af 4 ugersfristen gives ansøgeren meddelelse herom og om, hvornår der herefter senest vil blive truffet afgørelse. Det skal fremgå af meddelelsen, hvad begrundelsen er for forlængelsen og for den herved fastsatte frist. Overskridelse af fristerne medfører imidlertid ikke, at ansøgeren kan anse tilladelsen for meddelt. Det er endvidere fastsat i bekendtgørelsen, at der hurtigst muligt efter modtagelsen af en ansøgning skal sendes en bekræftelse til ansøgeren på modtagelsen af ansøgningen. Denne bekræftelse skal indeholde oplysninger om sagsbehandlingsfristen på 4 uger og om adgangen til at forlænge fristen. Bekræftelsen skal endvidere indeholde en klagevejledning.

Af bekendtgørelsens § 3 følger, at politiet kan fastsætte nærmere vilkår for afviklingen af boksekampen i tilladelsen.

Hvis den offentlige boksekamp skal afvikles som led i erhvervmæssig virksomhed, følger det af bekendtgørelsens § 4, at tilskuerne skal oplyses om, hvilken politidirektør der har kompetence til at meddele tilladelse til boksekampens afvikling. Oplysning skal gives til eller gøres tilgængelig for tilskuerne inden boksekampens afvikling, og det skal ske på den måde, som arrangøren af boksekampen finder mest egnet, f.eks. ved at oplysningen gøres tilgængelig ad elektronisk vej via en adresse oplyst af arrangøren, at oplysningen fremgår af informationsmateriale, som arrangøren har

udleveret, eller at oplysningen er tilgængelig der, hvor boksekampen afvikles.

Boksebekendtgørelsen indeholder ikke en nærmere definition af begrebet en offentlig kamp. Offentlige boksekampe har imidlertid traditionelt været betragtet som en offentlig forlystelse, og hvad der anses som en ”offentlig” boksekamp, er blevet fastlagt i overensstemmelse med, hvad der anses som en ”offentlig” forlystelse.

Boksebekendtgørelsen omfatter ud over tilladelseskravet navnlig regler, der varetager sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn. Der stilles herunder krav om, at en læge skal overvære kampen (stævnelæge) og om lægens beføjelser, om fremlæggelse af startbog/licens, om tilstedeværelse af en kampleder og om dennes opgaver, om alderskrav til deltagerne, om den maksimale vægtforskel, om at kampe ikke må finde sted mellem bokkere af forskelligt køn, om det maksimale antal kampe, som en bokker må deltage i inden for et døgn, en uge og pr. sæson, om kamp- og omgangslængder, om sikkerhedsudstyr, om tælling over bokkere og om bokseringens indretning. Endvidere er der fastsat krav om, hvilke sundhedsmæssige undersøgelser, herunder MR-scanning af hjernen, neurologiske undersøgelser og øjenundersøgelser, der kræves for henholdsvis amatørbokkere og professionelle bokkere.

Ved en revision af boksebekendtgørelsen i 2011 blev sikkerhedskravene for både amatørbokkere og professionelle bokkere skærpet, idet der blev indført et krav om årlige hjernescanninger af professionelle bokkere samt regelmæssige neurologiske undersøgelser af amatørbokkere, der har bokset over 50 kampe.

Det følger af boksebekendtgørelsens § 5, stk. 1, at den offentlige kamp skal overværes af en læge, hvis forskrifter og påbud skal efterkommes. Lægen, der skal have tilladelse til selvstændigt virke som læge, skal godkendes af politiet efter indstilling fra arrangørerne eller forbundet. Politiet kan eventuelt indhente en udtalelse hos Sundhedsstyrelsen (nu Styrelsen for Patientsikkerhed) eller embedslægeinstitutionen til brug for vurderingen af, om lægen kan godkendes. Lægens honorar skal betales af arrangørerne eller forbundet.

Efter boksebekendtgørelsens § 5, stk. 2, kan Sundhedsstyrelsen (nu Styrelsen for Patientsikkerhed) fastsætte nærmere regler om stævnelægers pligter og beføjelser. Med hjemmel i denne bestemmelse er der som nævnt oven-

for udstedt cirkulære nr. 9537 af 10. februar 2013 om stævnelægers pligter og beføjelser under offentlige boksekampe. Cirkulæret indeholder regler om stævnelægens beføjelser og pligter til at varetage hensynet til de deltagende bokseres helbred og sikkerhed under offentlige boksekampe. Det følger navnlig af stævnelægecirkulæret, at stævnelægen skal påse og sikre sig dokumentation for boksernes sundhedsmæssige tilstand, herunder blandt andet om de sundhedsmæssigt er uegnede til konkurrenceboksning, at stævnelægen har kompetencen til at træffe afgørelse om, at boksere ikke må deltage i boksekampen, til at udstede forskrifter og påbud under boksekampen, til at afbryde en kamp, når lægen skønner, at en fortsættelse af denne rummer fare for en af deltagerne, og til at pålægge en bokser karantæne, når denne har været slået ud (knockout) eller har fået en såkaldt ”hård medfart”.

Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9538 af 2. oktober 2013 uddyber stævnelægecirkulæret og indeholder dels en kort omtale af virkninger af akutte bokseskader og kroniske hjerneskader, dels en beskrivelse af stævnelægens pligter og beføjelser før, under og efter offentlige boksekampe. Om stævnelægens pligter under kampene kan det nævnes, at det fremgår af vejledningen, at stævnelægen skal sidde i umiddelbar nærhed af bokseringen og med frit udsyn og fri adgang til ringen. Kravet herom har til formål at sikre, at stævnelægen på nært hold kan følge begivenhederne og let komme i kontakt med kamplederen. Det fremgår også heraf, at stævnelægen skal holde et særligt vågent øje med boksere, der har været udsat for flere knockout eller har haft en påfaldende lang række nederlag. Hvis bokseren er blevet slået ud ved knockout eller på anden vis har fået en hård medfart, skal stævnelægen også straks undersøge bokseren, jf. vejledningens afsnit 6.

Stævnelægen er i øvrigt forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af sin virksomhed, jf. § 17 i autorisationsloven (lovbekendtgørelse nr. 877 af 4. august 2011 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed).

I boksebekendtgørelsens § 6 er det fastsat, at en offentlig kamp ikke må finde sted, medmindre der for hver bokser fremlægges en startbog/licens med dertil hørende bilag. Kravet herom gælder dog ikke for boksere, der udøver boksevirksomhed i et andet EU-/EØS-land, eller andre udenlandske boksere, hvis de pågældende bokseres forbund ikke har indført en startbog eller anden tilsvarende dokumentation.

Der er i boksebekendtgørelsens kapitel 2 fastsat nærmere krav til udstedelse og føring af startbog/licens. Startbogen/licensen, der skal være forsynet med et fotografi af bokseren, udstedes af henholdsvis DaBU (bokseforbundet eller eventuelt af lokalunionen) og Dansk Professionelt Bokse-Forbund eller Danish Boxing Association.

Startbogen/licensen eller bilagene hertil skal indeholde oplysning om udfaldet af en forudgående lægeundersøgelse, herunder specificeret oplysning om forhold af betydning for bedømmelsen af bokserens sundhedsmæssige egnethed til konkurrenceboksning. Endvidere skal startbogen/licensen indeholde oplysning om MR-scanninger foretaget efter bekendtgørelsen. En startbog/licens kan nægtes udstedt eller godkendt, hvis bokseren skønnes at udsætte sig selv for en særlig risiko ved at bokse. Startbogen/licensen eller bilagene skal indeholde notater om tidspunkt og sted for alle bokserens kampe samt om udfaldet af disse, eventuelle karantæner og om lægens mulige anmærkninger. Startbogen/licensen skal godkendes hvert år.

Herudover følger det af boksebekendtgørelsens kapitel 2, at DaBU på grundlag af startbøgerne skal føre et centralt register over alle kampboksere. I dette register optages også oplysninger om karantæner m.v. ifølge de stævneskemaer, som umiddelbart efter hvert stævnes afholdelse skal indsendes til forbundet.

I boksebekendtgørelsens § 22 er det fastsat, at startbogen/licensen eller tilhørende bilag skal indeholde en af Sundhedsstyrelsen (nu Styrelsen for Patientsikkerhed) udfærdiget oversigt over de særlige risici ved boksningen, herunder en advarsel om, at overtrædelse af de lægelige karantænebestemmelser medfører betydelig risiko for varige skader.

Efter boksebekendtgørelsens § 7 skal kampen kontrolleres og ledes af en kampleder. Der er i bekendtgørelsens kapitel 3 fastsat nærmere regler om, hvilke forskrifter kamplederen og supervisoren skal følge. Supervisoren er efter DaBU's reglementer ansvarlig for alle afgørelser, der træffes under kampen og skal blandt andet vurdere dommeren og kamplederens indsats under kampen.

Det følger af bekendtgørelsens kapitel 3, at kamplederen eller supervisoren skal påse, at bekendtgørelsens regler og de vilkår, der måtte være fastsat for afholdelse af stævnet, overholdes. I tilfælde, hvor en bokser ikke tidligere har deltaget i konkurrencekampe, skal kamplederen eller supervisoren

sikre sig, at bokseren har modtaget mindst 4 måneders forudgående bokseundervisning. Oplysning herom skal fremgå af startbogen. Opfylder bokseren ikke undervisningskravet, skal kamplederen eller supervisoren nedlægge forbud mod, at den pågældende deltager i kampen. Kamplederen skal i tilfælde, hvor en bokser ikke tidligere har deltaget i konkurrencekampe, være særlig opmærksom på bokserens tekniske færdighed. Hvis denne er åbenbar utilstrækkelig, skal kamplederen standse kampen og idømme bokseren »teknisk karantæne« i indtil 4 måneder. En sådan karantæne udelukker bokseren fra deltagelse i nyt stævne i tiden indtil karantænefristens udløb, men medfører ikke udelukkelse fra træning. Kamplederen eller supervisoren skal desuden være opmærksom på, om der foreligger doping hos nogen af de bokserne, som er anmeldt til stævnet og ved mistanke herom henlede stævnelægens opmærksomhed på forholdet.

Boksebekendtgørelsens § 27 indeholder nærmere regler om karantænepålæg under kampe. Det følger af bestemmelsen, at kamplederen skal iagttage følgende regler:

1) En bokser, som er slået ud eller har fået en hård medfart, skal pålægges en karantæne af mindst 4 ugers varighed. Ved hård medfart forstås, at bokseren som følge af gentagne hårde stød mod hovedet virker omtåget (»groggy«) eller på anden måde medtaget, selv om disse stød ikke har medført egentlig bevidstløshed.

2) Såfremt en bokser har modtaget 2 karantænepålæg inden for en periode på 3 måneder, kan bokseren ikke få tilladelse til at bokse før 3 måneder efter udløbet af den anden karantæne.

3) Såfremt en bokser har modtaget 3 karantænepålæg inden for en periode af et år, kan bokseren ikke få tilladelse til at bokse før et år efter idømmelsen af den tredje karantæne.

Et karantænepålæg efter § 27 omfatter deltagelse i såvel konkurrenceboksning som sparring i forbindelse med træning og lignende.

Endelig følger det af boksebekendtgørelsens § 28, at kamplederen skal følge stævnelægens anvisninger. Stævnelægen har desuden en selvstændig beføjelse til at forlange en kamp standset, ligesom stævnelægen kan idømme karantæne.

Overtrædelse af flere af boksebekendtgørelsens regler kan straffes med bøde, jf. bekendtgørelsens § 29. Både arrangører, kampledere, supervisorer og bokserne kan således straffes med bøde for overtrædelse af bekendtgørelsens regler.

3.4. Forlystelsesbekendtgørelsen

Offentlige forlystelser har – som offentlige boksekampe – været underlagt regulering i politivedtægterne.

I 1996 nedsatte Justitsministeriet et udvalg, der blandt andet ved en gennemgang af de gældende regler på forlystelsesområdet skulle overveje, i hvilket omfang der fortsat var behov for tilladelse til at drive de i politivedtægterne opregnede forlystelser, og om der var behov for at inddrage beslægtede aktiviteter, der primært blev udbudt i underholdningsøjemed, herunder sportsaktiviteter, under en nærmere regulering. Udvalget afgav betænkning nr. 1343/1997 om forlystelser, og af betænkningens side 10 fremgår blandt andet, at sportsaktiviteter ikke er omfattet af begrebet forlystelser. Sondringen mellem sportsaktiviteter og forlystelser kan imidlertid være vanskelig at foretage. Mange sportsformer drives således med det formål at opnå underholdning eller adspredelse, og sportsbegrebet omfatter i dag mange flere udfoldelser, end hvad der tidligere ansås for sport. I forhold til spørgsmålet om at udvide tilladelsesordningen til andre beslægtede aktiviteter, herunder sportsaktiviteter, konkluderede udvalget i betænkningen, at der ikke burde ske en regulering af erhvervsmæssige udbud af sportsaktiviteter, selvom de udbydes primært i underholdningsøjemed. Herunder fremhævedes det, at der ikke burde indføres hjemmel for justitsministeren til at forbyde visse sportsaktiviteter ud fra en sikkerhedsmæssig vurdering. Udvalget konkluderede endvidere, at tilladelseskravet vedrørende offentlige boksekampe måtte anses for unødvendigt, og at boksecirkulæret derfor kunne ophæves. Udvalgets anbefaling om at ophæve boksecirkulæret blev ikke fulgt op af Justitsministeriet.

Med ophævelsen af politivedtægterne i 2005 blev bekendtgørelsen om offentlige forlystelser udstedt med hjemmel i politilovens § 23, stk. 1 og 3, som erstatning for politivedtægterne. Bekendtgørelsen har til formål at varetage hensyn til sikkerhed og offentlig orden og regulere afholdelsen af offentlige forlystelser. I bekendtgørelsen udgik boksning fra opstillingen af offentlige forlystelser, fordi der samtidig blev udstedt en særlig bekendtgørelse om offentlige boksekampe.

Det følger af forlystelsesbekendtgørelsens § 1, at offentlige forlystelser som f.eks. karruseller, gynger, skydeborde, vandruksjebaner, elastikspring, hoppeborge og lignende oppustelige forlystelsesapparater, klatrevægge, lykkespil, behændighedsspil, koncerter mv. ikke må drives uden politiets tilladelse. Opregningen i bekendtgørelsen er ikke udtømmende. I praksis er der ved vurderingen af, om der er tale om en offentlig forlystelse, blandt andet lagt vægt på, om der er tale om en erhvervsmæssig drift, herunder om der skal betales entré for at benytte apparatet eller for at komme ind i området, hvor apparatet er opstillet. Der er også blevet lagt vægt på, om der er offentlig adgang til apparatet. Der har i praksis udviklet sig en afgrænsning af, hvilke indretninger der kan betragtes som forlystelsesapparater. Uden for denne afgrænsning falder mere simple indretninger, der er omfattet af forlystelsesbegrebet, og som er offentlige, men som ikke kan anses for at have en sådan karakter, at der er sikkerhedsmæssigt grundlag for at stille krav om polititilladelse. Det drejer sig om eksempelvis simple gynger, vipper, klatrestativer mv.

Forlystelsesbekendtgørelsen indebærer, at offentlige forlystelser er omfattet af en tilladelsesordning, jf. bekendtgørelsens § 2. Tilladelse til at drive forlystelser kan kun gives, hvis det efter oplysningerne om ansøgerens og eventuelle medhjælperes personlige forhold må antages, at virksomheden vil blive drevet på forsvarlig måde. Bekendtgørelsen fastlægger endvidere i kapitel 2 en række generelle betingelser, som skal være opfyldt, når politiet giver tilladelse til opsætning af en offentlig forlystelse, herunder betingelser om den stedlige placering af forlystelsen og krav til forlystelsens åbningstid. Politiet kan endvidere i tilladelsen fastsætte vilkår for opstilling og drift af en offentlig forlystelse, jf. bekendtgørelsens § 3. Af bekendtgørelsens § 23 følger, at ejeren af en offentlig forlystelse skal tegne lovpligtig arbejdsskadeforsikring for eventuel medhjælp og ansvarsforsikring, som skal dække et eventuelt erstatningsansvar over for publikum.

Overtrædelse af flere af forlystelsesbekendtgørelsens regler kan straffes med bøde, jf. bekendtgørelsens § 24.

3.5. Ordensbekendtgørelsen

Ordensbekendtgørelsen, der også er udstedt med hjemmel i politilovens § 23, indeholder en række regler, der har til hensigt at sikre den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed. Ifølge bekendtgørelsens § 2 finder bekendtgørelsens regler som udgangspunkt anvendelse på borgernes adfærd på veje eller på andre steder, hvortil der er

almindelig adgang. Ved steder med almindelig adgang sigtes blandt andet til gader, veje, banegårdshaller, hotelvestibuler, butikcentre, også selvom der skal løses billet for at komme ind, f.eks. på fodboldstadions, i teatersale, diskotekter mv., jf. Ib Henricson, Politiret, 2012, s. 128. Bekendtgørelsen vil således eksempelvis finde anvendelse, når der afholdes kampsportsarrangementer på steder, hvortil der er almindelig adgang.

Ordensbekendtgørelsen indeholder ikke et generelt krav om, at der skal indhentes tilladelse til eller foretages anmeldelse til politiet af et arrangement, herunder et idrætsarrangement, på et sted, hvortil der er almindelig adgang. Bekendtgørelsen indeholder imidlertid blandt andet forbud mod slagsmål, støjende, voldelig, fornærmelig eller lignende opførsel, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, jf. bekendtgørelsens § 3. Af bekendtgørelsens § 4, stk. 1, følger endvidere, at sammenstimlen, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, ikke må finde sted.

Ordensbekendtgørelsen indeholder også regler om anmeldelse af optog og møder på veje og politiets adgang til blandt andet at forbyde en person at opholde sig eller færdes på bestemte steder, jf. §§ 5-6.

Efter ordensbekendtgørelsens § 17 kan politiet træffe midlertidige foranstaltninger i form af påbud eller forbud, når det findes nødvendigt for at forebygge fare for den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Ordensbekendtgørelsens § 18 indeholder regler om bødestraf for overtrædelse af flere af reglerne i bekendtgørelsen, herunder for overtrædelse samt manglende efterkommelse af påbud eller forbud udstedt i medfør af bekendtgørelsen.

3.6. Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder

Der blev fastsat nærmere regler for den sikkerhedsmæssige afvikling af bestemte idrætsbegivenheder ved vedtagelsen i 2008 af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, jf. nu lovbekendtgørelse nr. 1216 af 27. oktober 2015 om sikkerhed ved bestemte idrætsarrangementer. Formålet med loven er at forebygge uroligheder og dermed øge sikkerheden for tilskuere og andre tilstedeværende ved bestemte idrætsbegivenheder. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 650 af 26. juni 2008 (med senere ændringer) om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, som er udstedt i medfør af loven, at de idrætsbegivenheder, der er omfattet af loven, er nærmere be-

stemte fodboldkampe inden for herreidrætten. Lovens anvendelsesområde vil ved en ændring af bekendtgørelsen kunne udvides til at omfatte andre idrætsbegivenheder.

I medfør af lovens § 2, stk. 1, kan politiet – når det er nødvendigt af hensyn til opretholdelse af ro og orden – meddele en person generel karantæne, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende i forbindelse med en bestemt idrætsbegivenhed omfattet af loven har begået et af de nærmere opregnede strafbare forhold (f.eks. vold mod tjenestemand, husfredskrænkelser og trusler), og der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende ellers på ny vil foretage strafbare handlinger inden for det område, som karantænen vil omfatte. Generel karantæne er et forbud mod at opholde sig ved bestemte idrætsbegivenheder og inden for et område på indtil 500 meter fra det sted, hvor idrætsbegivenheden afholdes, og forbuddet gælder fra 6 timer før og indtil 6 timer efter idrætsbegivenheden, jf. § 2, stk. 4. Overtrædelse af en generel karantæne straffes med bøde, jf. § 9. Loven indeholder derudover en særlig autorisationsordning for kontrollører samt regler om politiets videregivelse af oplysninger om personer, der er meddelt generel karantæne, til de autoriserede kontrollører.

Ved en lovændring i 2013 (lov nr. 637 af 12. juni 2013 om ændring af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder) blev der indført mulighed for, at politiet kan meddele påbud om den sikkerhedsmæssige afvikling af bestemte idrætsbegivenheder, herunder blandt andet om antallet af kontrollører og om brug af tv-overvågning, hvis der foreligger en særlig risiko for uroligheder forårsaget af tilskuere eller andre, jf. § 8 a i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. Herudover fik politiet mulighed for at meddele påbud om, at afviklingstidspunktet for bestemte idrætsbegivenheder flyttes, hvis det er nødvendigt for at beskytte væsentlige samfundsmæssige interesser, herunder enkeltpersoners sikkerhed, jf. lovens § 8 b.

3.7. Forholdet til straffeloven

3.7.1. Vold

Teknikker og angreb mod modstanderen inden for alle former for kampsport kan efter omstændighederne være omfattet af straffelovens voldsbestemmelser. Det samme kan også gælde for den kontakt, der forekommer mellem udøvere i andre idrætsgrene, hvor fysisk nærkontakt, f.eks. tacklinger, indgår som en naturlig og tilladt del af idrætsudøvelsen. Særegent for de fleste kampsportsgrene er imidlertid, at formålet med nærkontakten – legemsangrebet – mere overordnet set er, at modstanderen pådrages fy-

sisk skade. I kampsport er det således legemsangrebet, der er den centrale del af idrætsudøvelsen, og som i sig selv giver point i konkurrencemæssig sammenhæng.

Straffelovens § 244 handler om simpel vold, og det følger af bestemmelsen, at den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Straffelovens § 245, stk. 1, omhandler grov vold, og efter bestemmelsen straffes med fængsel indtil 6 år, den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter, eller som gør sig skyldig i mishandling. Hvis et sådant legemsangreb har haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed. Endvidere følger det af § 245, stk. 2, at den, som uden for de tilfælde, der fremgår af stk. 1, forsætligt tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred (forsætlig legemsbeskadigelse), ligeledes straffes med fængsel indtil 6 år.

Straffelovens § 249 vedrører strafansvar for uagtsom legemsbeskadigelse. Af bestemmelsen fremgår det, at den som uagtsomt tilføjer nogen betydelige skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år.

Af straffelovens § 248 fremgår det, at for legemsangreb under slagsmål, eller når den angrebne har øvet gengæld mod angriberen, kan straffen under særligt formildende omstændigheder bortfalde.

En person kan kun straffes for overtrædelse af blandt andet straffelovens §§ 244 og 245, hvis realiseringen af det strafbare gerningsindhold kan tilregnes den pågældende som forsætlig, og for straffelovens straffebestemmelser gælder i øvrigt generelt, at en person kun kan straffes, hvis vedkommende ikke var utilregnelig i gerningsøjeblikket eller under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens §§ 15, 16 og 19.

Det er derudover en betingelse for strafansvar, at der ikke foreligger en straffrihedsgrund efter straffelovens §§ 13 og 14 om henholdsvis nødværge og nødret. På ulovbestemt grundlag kan der endvidere foreligge straffrihedsgrunde i form af samtykke og materiel atypicitet, der som oftest fører til, at legemsangreb under udøvelse af idræt såsom kampsport er straffri.

3.7.2. Samtykke

Det er almindeligt antaget i dansk ret, herunder i den juridiske litteratur, at et samtykke fra den, som en formelt set strafbar handling rettes mod, efter omstændighederne kan gøre handlingen straffri, således at der ikke foreligger strafansvar (diskulperende samtykke). Det afgørende for, at handlingen kan blive straffri som følge af samtykket, er, at samtykket har et indhold, der omfatter den handling, der faktisk foretages. Et samtykke kan udtrykkes i en forudgående eller senest samtidig udtrykkelig eller stiltiende tilkendegivelse om, at en ellers strafbar handling godt må foretages. Den, der meddeler samtykket, skal være i stand til at forstå konsekvensen af samtykket. Det er blandt andet særligt relevant i forbindelse med samtykke, der meddeles af børn. Det vil her være nødvendigt at vurdere det pågældende barn konkret, idet gyldigheden af samtykket beror på barnets udvikling og dømmekraft, herunder om barnet kan antages at have en tilstrækkelig forståelse af betydningen af egne og andres handlinger.

I Straffelovrådets betænkning nr. 1099/1987, side 159, der ligger til grund for straffelovens nuværende affattelse af voldsbestemmelserne, bemærkes det, at den almindelige retningslinje efter uskrevne principper er, at et samtykke fra den, som forbrydelsen er rettet imod, gør handlingen straffri under forudsætning af, at den pågældende handling er kriminaliseret alene til værn for enkeltpersoner og ikke f.eks. til beskyttelse af en større persongruppe, almenheden eller den offentlige interesse. Når det gælder straffelovens bestemmelser om vold, kan der således som udgangspunkt meddeles diskulperende samtykke, hvis samtykket afgives af det angrebne individ, altså den eller de enkeltpersoner, som bestemmelsen søger at beskytte – dvs. f.eks. en modstander under en kampsportsaktivitet. Der er imidlertid også for så vidt angår straffelovens voldsbestemmelser grænser for, hvad der kan meddeles diskulperende samtykke til, dvs. volden kan få en grovhed, der indebærer, at volden ikke alene er kriminaliseret af hensyn til offeret, men også af hensyn til almenheden eller det offentlige interesse.

For mindre grove legemsangreb er det almindeligt antaget, at samtykke kan medføre straffrihed. For legemsangreb af en vis grovhed vil det være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af den enkelte sag. Hvis voldsforholdet er omfattet af straffelovens § 245, vil det imidlertid normalt betyde, at der ikke kan gives et diskulperende samtykke.

Et samtykke til legemsangreb kan til enhver tid tilbagekaldes med den virkning, at det er strafbart at foretage eller fortsætte med den strafbare handling efter tidspunktet for tilbagekaldelsen.

Der kan om samtykke mere generelt henvises til f.eks. Knud Waaben, Strafferettens almindelige del I, Ansvarslæren, 2011, s. 148ff., Vagn Greve, Det strafferetlige ansvar, 2004, s. 145-146, og Malene Christensen, Det strafferetlige samtykke, 2008, s. 74, 237 og 248.

3.7.3. Materiel atypicitet

Ved materiel atypicitet forstås, at den handling, der formelt set er omfattet af gerningsindholdet i en strafbestemmelse, ligger så langt uden for bestemmelsens formål, at det reelt ikke er omfattet af strafbestemmelsen.

For legemsangreb, der forekommer naturligt under udøvelsen af idræt, er der enighed i dansk strafferetlig teori om anvendelse af atypicitetsbetragtninger. Sådanne legemsangreb ses eksempelvis i kampsport, hvor selve formålet er at slå modstanderen. Legemsangreb, der forekommer naturligt under udøvelsen af idræt, adskiller sig fra den såkaldte ”sportsvold”, som er legemsangreb, der udføres i strid med reglerne for den pågældende idrætsgren og helt uden sammenhæng med idrætsudøvelsen, smh. herved Straffelovsrådets betænkning nr. 1099/1987, s. 144.

Af Gorm Toftegaard Nielsen, Ansvar, 2013, s. 140, fremgår det blandt andet, at samfundet og lovgiver accepterer boksning og fodbold som legale og måske samfundsnyttige aktiviteter. Endvidere fremgår det, at i praksis vil nok alene de voldshandlinger, der ikke har rimelig forbindelse med spillet og har medført skade, medføre strafansvar, mens andre voldshandlinger sanktioneres efter sportens egne regler. Endelig anføres det, at hvis man ikke fortolker alle strafferegler med forbehold for det, der af alle anses for lovlig aktivitet, altså atypicitetssynspunkter, er der tale om en fortolkningsstil, der bør være strafferetten fremmed.

Legemsangreb under idrætsudøvelse kan således til en vis grænse være straffri som følge af materiel atypicitet. I disse situationer er problemet ofte at få foretaget grænsedragningen, herunder i forhold til konkurrencens regler. Grænsen bliver særlig svær at fastlægge, når legemsangrebene foregår under den uorganiserede idræt og leg, hvor der ikke – som inden for den organiserede idræt – findes samme regel- og sanktionssystem.

Der kan om materiel atypicitet mere generelt henvises til f.eks. Malene Christensen, Det strafferetlige samtykke, 2008, s. 52 og 70 ff. og Gorm Toftegaard Nielsen, Ansvar, 2013, s. 140.

3.7.4. Medvirken mv.

Som det fremgår ovenfor, kan teknikker og angreb mod modstanderen inden for alle former for kampsport efter omstændighederne være omfattet af straffelovens voldsbestemmelser. I tilknytning hertil kan det overvejes, om andres handlinger eller undladelser under f.eks. et kampsportsstævne kan føre til strafansvar for medvirken.

Det følger af straffelovens § 23, stk. 1, 1. pkt., om medvirken, at den for en lovovertrædelse givne strafbemmelser omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. De øvrige dele af straffelovens § 23 vedrører muligheden for, at straf for medvirken i særlige tilfælde kan nedsættes eller bortfalde.

Straffelovens § 23 omfatter kun den forudgående og den samtidige medvirken, dvs. efterfølgende medvirken ikke er omfattet. Ansvar for medvirken omfatter både den bistand, som skal forøge muligheden for at gennemføre lovovertrædelsen (fysisk meddelagtighed), og den bistand, som skal øge viljen dertil (psykisk meddelagtighed). Andre end kampsportsudøveren kan således også ifalde strafansvar, hvis den pågældende har medvirket ved handlingens udførelse ved tilskyndelse, råd eller dåd.

Der kan også ifaldes strafansvar for medvirken ved passivitet. Ved bedømmelsen af, om der foreligger strafansvar ved passivitet, kan det være nødvendigt at afgøre, om der med rimelighed kan ventes en aktiv handling og eventuelt hvilken. Strafansvar for medvirken forudsætter i alle tilfælde, at de subjektive betingelser for strafansvar er opfyldt, dvs. der blandt andet skal foreligge tilregnelser (forsæt) hos den medvirkende.

Det vil altid bero på et konkret skøn, om en person i en given situation har medvirket til den straffbare handling i et sådan omfang, at den pågældende kan straffes for medvirken. Det kan således tænkes, at eksempelvis trænere og vejledere, som opfordrer, opmuntrer, frister, beordrer eller ophidser kampsportsudøveren til at udføre vold, der omfattes af straffeloven, undtagelsesvist selv kan ifalde strafansvar for medvirken. Det kan også tænkes, at officials, kampledere og stævnelæger undtagelsesvist kan ifalde et medvirkensansvar for ikke at gribe ind i særligt grove tilfælde.

Det kan herudover overvejes, om officials, dommere eller stævnelæger efter omstændighederne kan tænkes at ifalde ansvar i henhold til straffelovens § 253, stk. 1, nr. 1. Af denne bestemmelse fremgår det, at den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse for sig selv eller andre, undlader efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, kan straffes. Dette vil således kunne tænkes, hvis en kampsportsudøver er i øjensynlig livsfare, uden at den pågældende official, dommer eller stævnelæge kommer udøveren til hjælp ved eventuelt at standse kampen.

Stævnelæger vil i øvrigt altid skulle efterleve de pligter, der gælder for læger efter lov nr. 877 af 4. august 2011 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (autorisationsloven). Det følger eksempelvis af autorisationslovens af § 42, stk. 1, at enhver læge er forpligtet til på begæring at yde den første fornødne lægehjælp, når hurtig lægehjælp efter de foreliggende oplysninger må anses for påtrængende nødvendigt. En læge, der tilsidesætter sin hjælpepligt efter § 42, stk. 1, kan straffes med bøde, jf. lovens § 84.

Der kan om medvirken mere generelt henvises til f.eks. Vagn Greve, *Kommenteret Straffelov, Almindelig del*, 2013, s. 264 og Knud Waaben, *Strafferettens almindelige del I, Ansvarslæren*, 2011, s. 242ff.

3.8. Dansk rets almindelige erstatningsretlige regler

Efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler vil det være muligt for en skadelidt at kræve erstatning eller godtgørelse fra en skadevolder, hvis en række betingelser er opfyldt.

Det er hovedreglen, at en person kun kan ifalde erstatningsansvar, hvis den pågældende har handlet culpøst, dvs. personen har forvoldt skaden ved en handling, som objektivt set må anses for uforsvarlig, og som samtidig kan tilregnes den pågældende som forsætlig eller uagtsom.

Inden for idrætsudøvelse er uagtsomhedsbedømmelsen relativt mild – dvs. at der skal meget til, før en handling vurderes som udført ved uagtsomhed – uanset om det foregår i konkurrenceform eller som træning. Den milde ansvarsbedømmelse forudsætter imidlertid, at skaden er forvoldt på en anden deltager eller en person, der er knyttet til konkurrencens udøvelse. Den milde bedømmelse gælder således f.eks. ikke for arrangørers ansvar for skade på deltagere eller tilskuere.

Opstår en skade på f.eks. en modstander under idrætsudøvelse, vil idrætsreglementerne have stor betydning for vurderingen af, om en skadevolder har handlet culpøst, herunder om skadevolderen har ageret inden for reglementet. Det betyder imidlertid ikke, at enhver overtrædelse af et idrætsreglement vil være ensbetydende med, at der foreligger uagtsomhed i erstatningsretlig henseende. Der kan blandt andet henvises til U 1948.181 H, der vedrørte en skade, der var opstået under en fodboldkamp i forbindelse med et angrebsspil. Højesteret lagde ved bedømmelsen vægt på, at skadevolderen ikke havde tilsigtet et direkte angreb mod skadelidte, og ifaldt dermed ikke erstatningsansvar, selvom fodboldreglementet blev overtrådt af skadevolderen i den konkrete situation. Modsat vil der ikke være betænkeligheder ved at statuere erstatningsansvar, hvis skadevolderen har gjort sig skyldig i et direkte angreb på f.eks. modstanderen, som ikke har nogen rimelig forbindelse med idrætsudøvelsen. Det kan blandt andet henvises til U 1985. 207 H, hvor en fodboldspiller blev idømt erstatningsansvar for at have tildelt en modspiller et knytnæveslag i ansigtet, og U 2004.951 Ø, hvor en ishockeyspiller slog en modstander i hovedet med en ishockeystav.

Dansk erstatningsret bygger desuden på det princip, at der som hovedregel kun kan kræves erstatning, når skadelidte har lidt et tab, dvs. er blevet påført en økonomisk skade. Herudover er der på visse særlige områder godtgørelse for ikke-økonomisk skade, f.eks. godtgørelse for tort.

Det er endvidere en betingelse for at ifalde erstatningsansvar, at der foreligger den nødvendige forbindelse mellem den indtrådte skade og det ansvarspådragende forhold. Erstatningsansvar forudsætter således, at der er årsagssammenhæng mellem den skadevoldende adfærd og den pågældende skade. Herudover forudsætter et erstatningsansvar, at der foreligger såkaldt adækvans (påregnelighed). Den ansvarspådragende adfærd skal således kunne have forøget risikoen for, at den pågældende skade indtræder. Skader, der er helt atypiske eller tilfældige i forhold til den risiko, som skadevolders adfærd har fremkaldt, falder derfor uden for erstatningspligten.

I sammenhæng med spørgsmålet om erstatningsansvar opstår i øvrigt spørgsmålet om eventuel forsikringsdækning.

Sædvanlige ulykkesforsikringer dækker ofte ikke personskade opstået som følge af deltagelse i farlig idræt eller skader, der er opstået som følge af deltagelse og træning i professionel sport. Under betegnelsen farlig idræt

eller risikobetonet idræt kan indgå en række kampsportsaktiviteter, som der i stedet kan tegnes særskilt udvidet dækning for ved skader pådraget under deltagelse i sådanne aktiviteter. Forsikringsselskabernes fastlæggelse i policerne af, hvornår der er tale om farlig eller risikobetonet sport, er ikke ensartet. Professionelle idrætsudøvere, der aflønnes i et ansættelsesforhold for deres idrætsudøvelse, vil som udgangspunkt være omfattet af arbejdsskadesikringsloven (lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013 om arbejdsskadesikring med senere ændringer), jf. lovens § 2, stk. 1.

DIF og DGI har i forsikringsselskabet Tryg tegnet fem kollektive forsikringer, som foreninger og forbund gennem medlemskabet af DIF eller DGI automatisk bliver dækket af. Den ene forsikring indeholder en lovpligtig og en frivillig arbejdsskadeforsikring, der f.eks. dækker foreningens trænere og frivillige ledere, hvis de kommer til skade under udførelsen af deres arbejde eller virke for foreningen. Den anden forsikring indeholder en ansvarsforsikring, der dækker det erstatningsansvar, som foreningen måtte pådrage sig i forbindelse med sin virksomhed. Den tredje forsikring er en idrætsrejseforsikring, der dækker foreningens medlemmer, instruktører og ledere på foreningsrejser i udlandet. Den fjerde forsikring er en retshjælpforsikring, der dækker foreningens omkostninger i forbindelse med førelse af en retssag. Den sidste forsikring er en forsikring, der dækker omkostninger til psykologisk krisehjælp, hvis personer i eller omkring foreningen involveres i en alvorlig hændelse, f.eks. et ulykkestilfælde. Idrætsudøvernes eventuelle erstatningsansvar som følge af forvoldelse af ting- eller personskade i forbindelse med idrætsudøvelsen dækkes således som udgangspunkt ikke af de kollektive forsikringer. Tilsvarende dækkes den skadelidtes ting- eller personskade påført for en sådan skadeforvoldelse heller ikke af de kollektive forsikringer.

Der kan om erstatningsansvar og forsikringsret mere generelt henvises til f.eks. Bo von Eyben m.fl., Lærebog i erstatningsret, 2015, s. 124, Idræt & Jura, Jens Evald m.fl., 1997, s. 60ff, og Ivan Sørensen, Forsikringsret, 2015, s. 648.

3.9. Øvrige krav til offentlige arrangementer

Afhængig af hvilken form for kampsportsarrangement, der ønskes afholdt, kan der være andre regler, som arrangører mv. skal overholde.

Der gælder eksempelvis efter restaurationsloven (lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010 om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling

m.v. med senere ændringer) regler om underretning af politiet eller om indhentelse af tilladelse fra politiet, når der serveres alkohol for personer under et offentligt arrangement (alkoholbevilling).

Hvis der skal anvendes offentlige pladser, bygninger, vej eller lignende til et arrangement, skal der som udgangspunkt også indhentes en tilladelse hertil fra den kommune, der driver og har ansvaret for det pågældende område eller det pågældende lokale.

Desuden er der i lovgivningen fastsat krav om iagttagelse af en række sikkerhedsregler, f.eks. om flugtveje, brandsikringsmateriel, branddøre og flugtvejsbelysning.

De krav, der følger af anden lovgivning, berøres i øvrigt ikke nærmere i denne rapport.

4. Fremmed og international ret

4.1. Indledning

Arbejdsgruppen har undersøgt retstilstanden i og erfaringerne fra de øvrige nordiske lande, jf. afsnit 4.2-4.4. Afsnittet indeholder desuden en beskrivelse af de overvejelser, der har været foretaget i regi af blandt andet Europarådet på kampsportsområdet, jf. afsnit 4.5. Arbejdsgruppen har herudover søgt at belyse retstilstanden i enkelte andre europæiske lande, jf. afsnit 4.6.

4.2. Norge

I Norge er både boksning og andre former for kampsport underlagt offentligretlig regulering.

Al kampsport, der tillader knockout, har siden den 1. januar 2002 været reguleret af lov nr. 73 af 15. juni 2001 om organiseret kampaktivitet, som tillader knockout (knockoutloven) og den dertil hørende forskrift nr. 1013 af 31. august 2001 om sikkerhedsbestemmelser til lov om organiseret kampaktivitet, som tillader knockout (knockoutforskriften).

Professionel boksning var dog ikke omfattet af knockoutloven og blev forbudt i Norge med vedtagelsen af lov nr. 68 af 12. juni 1981 om forbud mod profesjonell boksning. Ved en lovændring i 2015 blev forbuddet mod professionel boksning imidlertid ophævet. Lovændringen indebærer, at pro-

professionel boksning fremover reguleres af knockoutloven og knockoutforskriften. Sikkerhedsbestemmelserne i knockoutforskriften er samtidig blevet ændret, således at det nu er muligt at arrangere professionelle boksekampe i Norge. Det indebærer blandt andet indførelse af dispensationsmuligheder for kamplængdekrav og alderskrav, ligesom kravet om, at udøvere skal bære hjelm, er blevet ophævet. Ifølge de seneste oplysninger fra det norske Kulturdepartement har professionel boksning dog endnu ikke opnået godkendelse efter den norske knockoutlov.

4.2.1. Baggrunden for knockoutloven

Knockoutloven har efter forarbejderne (Ot. Prp.nr. 75 (2000-2001) om lov om organiseret kampaktivitet, som tillader knockout) sin begrundelse i, at det må anses for medicinsk sandsynliggjort, at slag og spark mod hovedet kan medføre alvorlige medicinske skadevirkninger. Det fremhæves endvidere, at kampaktiviteter, som tillader knockout, adskiller sig fra anden fritidsaktivitet ved, at potentielt skadelige handlinger tillades og honoreres. I øvrigt fremhæves det, at det er i samfundets interesse at forhindre etableringen af kampaktiviteter med stor grad af voldsudøvelse. De forhold, der talte for en lovregulering, var imidlertid hovedsagelig de medicinske skadevirkninger ved hårde stød mod hovedet.

Forud for fremsættelsen af lovforslaget udarbejdede Norsk Idrettsmedisinsk Forening en udtalelse. Det konkluderes heri, at der foreligger omfattende dokumentation for, at professionel boksning fører til hjerneskade, og at der i andre kampaktiviteter, hvor udøvere påføres slag mod hovedet som i professionel boksning, kan forventes et tilsvarende skadepanorama. Det fremgår blandt andet også af udtalelsen, at kampsportsaktiviteter, hvor slag og spark mod hovedet indgår, i den senere tid (i den vestlige verden) er blevet et alternativ til boksning, og at der kun foreligger sparsom medicinsk litteratur, der belyser skadevirkningerne ved sådanne aktiviteter. Det bemærkes imidlertid, at der i de omhandlede typer af aktiviteter slås og sparkes mod hovedet med samme kraft som ved professionel boksning, hvilket indebærer, at betydelige og voldsomme accelerationer af hjernen – og som følge deraf hjerneskader – vil kunne opstå. Det anføres således, at man kan forvente, at de langtidsskader, som er rapporteret i boksning, også vil blive påvist hos udøvere af andre kampaktiviteter, hvor stød mod hovedet indgår.

4.2.2. Indholdet af knockoutloven og knockoutforskriften

Knockoutloven indebærer, at organiseret konkurrence, opvisning eller træningskampe, der tillader knockout, alene kan finde sted efter tilladelse, jf. knockoutlovens § 1, stk. 1. Efter loven er der tale om knockout, når en deltager må afbryde kampen på grund af stød mod hovedet.

Det fremgår af knockoutlovens § 1, stk. 2, at der ved vurderingen af, om der skal gives en godkendelse, blandt andet skal lægges vægt på, om der ved udøvelsen af kampaktiviteten i tilstrækkelig grad tages hensyn til udøvernes helbred og sikkerhed.

Af forarbejderne til loven fremgår det, at godkendelsesordningen er motiveret af, at organiserede kampaktiviteter, som tillader knockout, kan udføres efter forskellige kampreglementer. Enkelte kampaktiviteter indebærer stor skaderisiko, mens andre kampaktiviteter følger sikkerhedsbestemmelser, som reducerer skaderisikoen. Risikoen for skade varierer derfor mellem de forskellige organiserede kampaktiviteter. Det er forudsat i forarbejderne, at organiseret kampaktivitet, der indeholder tilstrækkelige forhåndsregler mod skade, kan godkendes. Endvidere fremgår det af forarbejderne, at grundlaget for godkendelsesordningen er medicinsk begrundet. Selvom der altid vil være en vis risiko ved at deltage i kampaktivitet, der tillader knockout, skal der ved aktiviteten i tilstrækkelig grad tages hensyn til udøvernes helbred og sikkerhed. Disse hensyn er uddybet i sikkerhedsbestemmelserne i knockoutforskriften, som reducerer (men ikke eliminerer) risikoen for skader. Ved afgørelsen af, om en konkret aktivitet kan godkendes, skal aktivitetens reglement og praktiske udøvelse indgå i vurderingen. Om en kampaktivitet er organiseret afhænger af, om aktiviteten er planlagt, om aktiviteten organiseres i regi af en arrangør og er tilgængelig for publikum, og om der kåres en vinder af den enkelte kamp.

Af knockoutlovens strafbestemmelse fremgår det, at den, der uden at indhente godkendelse, forsætligt arrangerer, deltager i, giver økonomisk støtte til eller stiller lokaler til rådighed for en kampaktivitet omfattet af knockoutlovens § 1, indgår aftaler eller medvirker ved indgåelse af aftale om en sådan kampaktivitet, eller virker som dommer eller sekundant ved en sådan kampaktivitet, efter lovens § 2 kan straffes med bøde eller fængsel i indtil 3 måneder.

Knockoutforskriften, der er udstedt i medfør af knockoutlovens § 1, indeholder mere detaljerede bestemmelser om godkendelsesordningen.

Af forskriftens § 1 fremgår det blandt andet, at Kultur- og Kirke departementet skal udnævne et godkendelsesnævn til at meddele godkendelser efter knockoutlovens § 1. Nævnet består af en formand, der skal være jurist, og to medlemmer med personlige suppleanter, og samlet set skal nævnet have indsigt i medicinske og kamp tekniske forhold, jf. knockoutforskriftens § 2. Godkendelsesnævnets afgørelser kan påklages til Kulturdepartementet, jf. knockoutforskriftens § 17.

Det følger desuden af forskriftens § 1, at der kan meddeles godkendelse, såfremt kampaktiviteterne opfylder de sikkerhedsbetingelser, som er beskrevet i forskriftens §§ 3-14.

Af forskriftens § 3 fremgår det, at enhver organiseret kampaktivitet skal ledes af en kampansvarlig leder, som blandt andet skal påse, at kampaktiviteten foregår i overensstemmelse med forskriften. Endvidere fremgår det, at den pågældende for at agere som kamplæder skal have dokumenteret kendskab til den konkrete kampaktivitet, symptomer og konsekvenser ved hovedskader og skadesrisici ved tilladte kamp teknikker.

Forskriftens § 4 indeholder krav om, at en kamplæge skal være til stede under kampen og overvære én kamp ad gangen. Kamplægen skal endvidere være til stede ved kamparealet, når kampaktiviteten udøves. Godkendelsesnævnet kan give samtykke til, at kamplægen overværer flere organiserede kampaktiviteter samtidig. Det norske Kulturdepartement har oplyst, at godkendelsesnævnet endnu ikke har modtaget en ansøgning om at gøre undtagelse for kravet om, at lægen skal overvære én kamp ad gangen. Hvis nævnet måtte modtage en sådan ansøgning, vil vurderingen blive baseret på, om det anses forsvarligt i forhold til udøvernes helbred og sikkerhed at meddele et sådant samtykke.

Det følger også af bestemmelsen, at ansvaret for at påse, at udøveren er konkurrencedygtig, påhviler kamplægen. Til brug for den vurdering skal der endvidere gennemføres en lægekonsultation og foreligge en helbredsattest og startbog. Nærmere regler om helbredsattesten og startbog fremgår af forskriftens §§ 5 og 6.

Af forskriftens § 5 fremgår det, at helbredsattesten skal være udstedt af en læge, være under ét år gammel og indføres i udøverens startbog. Helbredsattesten skal baseres på en fuldstændig klinisk undersøgelse, en neurologisk undersøgelse og oplysninger om tidligere skader og sygdom af betyd-

ning for deltagelse i kampaktivitet, der tillader knockout. Endvidere fremgår det af bestemmelsen, at hvis en udøver har fået karantæne som følge af stød mod hovedet, skal han forud for, at han deltager i en ny kamp, vurderes af en specialist i neurologi eller neurokirurgi for at afdække om vedkommende er påført skade af betydning for videre deltagelse i organiseret kampaktivitet, der tillader knockout. Til grund for vurderingen skal der foreligge en CT-scanning af udøveren.

Af forskriftens § 6 fremgår det, at enhver udøver skal have egen startbog, og at resultatet af medicinske undersøgelser relateret til deltagelse i kampaktivitet skal indføres heri. Herudover skal den kampansvarlige leder notere kampudfaldet, eventuel skade og karantæne ind i udøverens startbog.

Forskriftens § 7 indeholder bestemmelser om, hvor længe en udøver skal underlægges karantæne som følge af stød mod hovedet.

Der er i forskriftens § 8 fastsat bestemmelser om den tilladte kamplængde. Det fremgår blandt andet heraf, at udøvelse af kampe bestående af runder skal begrænses til maksimalt tolv minutter effektiv kamptid pr. døgn pr. udøver. Herudover fremgår det, at en udøver maksimalt kan deltage i to kampe af seks minutters effektiv kamptid pr. døgn, og hvis der arrangeres to kampe pr. døgn, skal der mindst være seks timers pause mellem kampene. Varigheden af en sammenhængende runde skal i øvrigt begrænses til maksimalt tre minutter effektiv kamptid, og der skal mindst være ét minuts pause mellem hver runde. Det fremgår videre, at godkendelsesnævnet kan give samtykke til at fravige bestemmelsen, således at internationale kamp-tidsbestemmelser finder anvendelse, hvis kampaktiviteterne har en lav til moderat skadesrisiko, eller der er tale om titelkampe for erfarne udøvere eller internationale mesterskaber.

I forskriftens § 9 er fastsat krav om, at udøverne skal inddeles i vægtklasser med maksimal vægtdifference mellem udøverne i samme kamp på 10 kg. Godkendelsesnævnet kan give samtykke til at gøre undtagelse for kravet.

Af forskriftens § 10 fremgår det, at udøvere skal være over 18 år og under 34 år. Godkendelsesnævnet kan på grundlag af en ansøgning give en individuel tilladelse for udøvere over 34 år.

Efter forskriftens § 11 skal udøverne benytte individuelt tilpasset beskyttelsesudstyr, som reducerer risikoen for skader. Hjelm er ikke obligatorisk beskyttelsesudstyr.

Af forskriftens § 12 fremgår det, at kamparealet med tilhørende udstyr skal dækkes af blødt og stødafdæmpende materiale, som reducerer risikoen for skade.

Om doping fremgår det af forskriftens § 13, at ansøgeren om en tilladelse skal dokumentere, at der gennemføres antidopingsarbejde i overensstemmelse med World Anti-Doping Code.

Om udenlandske udøvere fremgår det blandt andet af forskriftens § 14, at bestemmelserne om helbredsattest og startbog gælder for udenlandske udøvere, som skal deltage i et enkelt arrangement i Norge, forudsat at sådanne bestemmelser eller dele af sådanne bestemmelser gælder i udøverens eget land eller i den nationale eller internationale organisation, som udøveren er medlem af.

En godkendelse til organiseret kampaktivitet, som tillader knockout, kan meddeles for en periode på indtil 3 år, jf. forskriftens § 16. Det norske Kulturdepartement har oplyst, at der i praksis meddeles tilladelse på indtil 3 år. Endvidere har Kulturdepartementet oplyst, at der som udgangspunkt ikke er forskel på, om kampaktiviteten er organiseret i de norske idrætsforbund eller den olympiske eller paraolympiske komité eller organiseret på anden vis.

Godkendelsesnævnet har efter det oplyste indtil videre meddelt tilladelse til olympisk boksning (Norges Bokseforbund), karate, taekwondo, wushu sanshou og kickboxing. Det norske Kulturdepartement har oplyst, at godkendelsesnævnet ikke har modtaget ansøgninger om godkendelse til afvikling af MMA eller muay thai kampe. Kulturdepartementet har oplyst, at MMA og muay thai forbundene har den opfattelse, at de alene udfører let- og semikontaktaktiviteter i Norge i deres regi.

4.3. Sverige

I Sverige er både boksning og andre former for kampsport underlagt offentligtlig regulering.

Visse kampe inden for kampsport er reguleret i Lagen om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher: 2006:1006 (kampsportsloven), som trådte i kraft den 1. september 2006. Loven afløste den tidligere svenske lov om forbud mod professionel boksning, og fra den 1. januar 2007 blev professionel boksning omfattet af kampsportsloven. Loven administreres af den svenske Länsstyrelse i Örebro.

Forud for vedtagelsen af kampsportsloven var al anden kampaktivitet – inden for rammerne af den svenske straffelov – tilladt og skulle alene anmeldes til politiet inden afvikling i henhold til ordningslagen 1993:1617 (ordensloven).

Forbuddet mod professionel boksning havde flere gange været til drøftelse i Riksdagen, og i den forbindelse blev det drøftet, om andre kampsportsgrene – der mindede om professionel boksning – også burde forbydes. Den 25. oktober 2001 nedsatte den svenske regering derfor en arbejdsgruppe under Justitiedepartementet, der havde til opgave at analysere de spørgsmål, der hang sammen med professionel boksning og andre kampaktiviteter, idet vægten i den forbindelse skulle lægges på det medicinske aspekt.

Arbejdsgruppen afgav en betænkning, ”SOU 2003:24 Kampidrott i Fokus – Betänkande av proffsboxings- och kampidrottsutredningen”, som sammenfattende anbefalede, at forbuddet mod professionel boksning blev ophevet, og at der i stedet – i ordensloven – blev indført regler om, at der skulle indhentes tilladelse fra politiet, forinden der arrangeres offentlig konkurrence eller opvisning i kampsportsgrene, hvori der indgår slag eller spark mod hovedet.

Der blev efterfølgende rejst en række indvendinger mod at knytte reguleringen til ordensloven, idet blandt andet prøvelsen af, om deltagernes sikkerhed i tilstrækkelig grad var opfyldt, ikke lå inden for politiets normale arbejdsområde. Den 9. marts 2006 fremsatte den svenske regering derfor forslag til en særskilt lov om kampsport.

4.3.1. Baggrunden for den svenske kampsportslov

Af forarbejderne til den svenske kampsportslov (Regeringens proposition 2005/06:147, Lag om tillståndsplikt för vissa kampsportsmatcher) fremgår det blandt andet, at idrætsaktiviteter kan udgøre en risiko for, at idrætsudøveren påføres skade. Ofte vil udøveren være indforstået med denne risiko, og såfremt en skade opstår, vil der ofte også foreligge samtykke hertil. Det

fremgår endvidere, at der bør foretages en vurdering af, hvor grænsen skal gå mellem udøverens ret til at bestemme over egne handlinger og samfundets ansvar for at beskytte ham eller hende. Således fremgår det, at det i første række er udøverens egen beslutning, hvad den pågældende vil udsætte sig for af helbredsmæssige risici, men i mange tilfælde kan det være svært at bedømme de reelle risici forbundet med idrætsudøvelsen. Det konkluderes derfor, at det fortsat bør være det offentliges ansvar at sikre, at idrætsudøverne ikke udsætter sig selv for urimelige risici for alvorlige skader.

Hovedargumentet for at indføre en regulering af kampsport, som tillader vold mod hovedet, er risikoen for, at udøverne rammes af hjerneskader. Det anføres herom i forarbejderne, at forskningen har vist, at der er risiko for alvorlige skader af både akut og langvarig karakter, når hovedet udsættes for et hårdt slag eller spark. I visse tilfælde viser skaderne sig lang tid efter skadestilfældet. Skader på hjernen kan endvidere få langvarige konsekvenser for en skadet persons mulighed for at fungere i hverdagen.

4.3.2. Indholdet af kampsportsloven

Den svenske kampsportslov stiller krav om, at der indhentes tilladelse til afvikling af trænings-, konkurrence-, og opvisningskampe inden for kampsport, der tillader slag, spark eller anden forsætlig vold mod modstanderens hoved, jf. lovens § 1, stk. 1.

Det fremgår af kampsportslovens § 1, stk. 2, at ordenslovens kap. 2 om krav om tilladelse eller anmeldelse fortsat finder anvendelse på konkurrencer og opvisninger i sport og idræt ved offentlige arrangementer. En arrangør kan fritages for at indhente tilladelse fra politiet, hvis det skønnes, at arrangementet kan afholdes uden fare for den offentlige orden, sikkerhed eller trafik, jf. ordenslovens § 4, hvorefter arrangøren alene skal anmelde arrangementet til politiet. Ordensloven svarer i vidt omfang til den danske politilov.

Af kampsportslovens § 2 fremgår det, at tilladelse til afvikling af kampe efter loven kan meddeles, såfremt kampsportens konkurrenceregler og sikkerhedskrav sikrer en acceptabel sikkerhed for deltagerne.

Det er anført i forarbejderne til kampsportsloven, at det er svært at fastsætte generelle sikkerhedskrav for samtlige kampsportsgrene på grund af de store forskelle mellem stilarterne og deres forskellige krav til sikkerheden.

Selvom der i princippet bør opstilles fælles sikkerhedskriterier for alle kampsportsgrene, må der derfor gøres undtagelser af hensyn til idrættens skiftende karakter.

Af forarbejderne fremgår endvidere en række generelle krav, som ifølge regeringen bør stilles for, at en given kampsports konkurrenceregler og sikkerhedskrav kan antages at fastsætte et acceptabelt sikkerhedsniveau for deltagerne og dermed opnå tilladelse. For det første skal der være et klart regelgrundlag for udøvelsen af konkurrencer inden for sporten, og i de idrætter, hvor alt er tilladt uden indskrænkninger, bør der aldrig kunne opnås tilladelse. For det andet fremgår det, at der ikke bør gives tilladelse, hvis reglementet tillader deltagerne at slå eller sparke en liggende modstander eller at angribe en modstander, der befinder sig i en underlegen position eller har svært ved at forsvare sig.

Forarbejderne berører ikke spørgsmålet om, hvorvidt der skal være en stævnelæge mv. til stede under kampen, men Kampsportsdelegationen (klageinstansen i forhold til sager om meddelelse af tilladelse efter kampsportslovens § 1, stk. 1, jf. nærmere herom neden for) har imidlertid f.eks. i en afgørelse af 4. maj 2010, der vedrørte en ansøgning fra det svenske kickboxing forbund forholdt sig nærmere til dette spørgsmål. Af afgørelsen fremgår det, at Länsstyrelsen (tilladelsesmyndigheden, jf. nærmere herom neden for) havde anbefalet, at der var en læge og ikke kun en sygeplejeske til stede under kampenes afvikling. Kampsportsdelegationen udtalte i forlængelse heraf, at kravet om en læges tilstedeværelse var et grundlæggende krav for, at kampsportens konkurrence- og sikkerhedsbestemmelser kunne anses for at udgøre en acceptabel sikkerhed for deltagerne. Kampsportsdelegationen konkluderede herefter, at der skulle være læger til stede under hele kampen. Dette princip er f.eks. også fulgt op i en afgørelse af 11. marts 2011 om en ansøgning fra det svenske boksningsforbund.

Det fremgår videre af forarbejderne, at alle kampsportsudøvere bør have sikkerhedsudstyr, der giver en tilfredsstillende beskyttelse ved udøvelsen af kampsporten. Om sikkerhedsudstyr anføres det blandt andet, at hovedbeskyttelse anvendes i amatørboxning og i første række beskytter mod øjenbrynsskader. Det kan endvidere beskytte hjernen ved eventuelle fald på gulvet, men ikke mod slag eller spark, som rammer hagen. Videre fremgår det, at i kampsportsgrene, der kombinerer stående kamp med liggende brydningsteknikker, kan hovedbeskyttelse i visse tilfælde øge risikoen for skader, idet nakken kan blive mere udsat. Det konkluderes herefter

ter, at et generelt krav om hovedbeskyttelse ikke er hensigtsmæssigt. Det anbefales imidlertid, at der anvendes hovedbeskyttelse i de kampsports-grene, der alene tillader stående kampe.

Om kamparealet fremgår det, at hvis arealet er omsluttet, skal selve omslutningen være udformet således, at skadesrisici er begrænset, såfremt udøveren falder ind mod omslutningen. Hvis der ikke er nogen omslutning, skal der anvendes en tilstrækkeligt beskyttende måtte på kamparealet. Videre fremgår det, at det er vigtigt, at gulvet ikke er uden stødabsorbering.

Om procedureerne ved knockout fremgår det blandt andet, at en udøver, der har været udsat for knockout på grund af stød mod hovedet, ikke bør tillades at fortsætte en kamp. Det fremgår også, at der bør være regler om, at udøveren i et sådan tilfælde ikke må deltage i nye kampe i en given periode (karantæneretninger). Endvidere fremgår det, at der skal være et system med anvendelse af startbog eller lignende, som viser hvilke kampe, en udøver har gennemført. Det skal også fremgå heraf, om udøveren er blevet tvunget til at afbryde en kamp på grund af skade eller knockout samt eventuelle udelukkelse som følge af sådanne hændelser.

Det fremgår videre af forarbejderne, at kampsportsreglerne skal indeholde bestemmelser om, at vægtforskellen mellem udøverne ikke må være for stor, og at deltagerne om muligt skal have lige kvalifikationer. Der bør også være et regelsystem med en ansvarlig dommer, som kan gå mellem udøverne, hvis kampen bliver for ulige, og sikre afbrydelse af en sådan kamp.

Om kamplængde fremgår også, at lange kampe indebærer, at deltagerne rammes af mange slag, og at nakkemusklene trættes som følge af de slag, der rammer hovedet. Det fremgår, at det er svært at fastsætte en definitiv grænse for, hvor lang tid en kamp skal vare, idet det blandt andet må bero på en vurdering af, om der forekommer mange slag og spark i kampsportsgrenen, herunder om idrætten indeholder brydningslementer. Det er anført, at en rimelig grænse bør være en kamplængde på højst 12 minutter med flere pauser på mindst ét minut. Regeringen fandt derimod ikke, at der burde fastsættes en generel begrænsning af den totale kamplængde pr. dag for en udøver. Sådanne spørgsmål måtte overlades til tilladelsesmyndighedens vurdering og foretages med udgangspunkt i konkurrence- og sikkerhedsreglementerne for den specifikke kampsport.

Om aldersgrænsen for udøverne fremgår det, at det er vigtigt, at de, som deltager i kampsport, er færdigudvokset, så deres fremtidige fysiske og intellektuelle udvikling ikke bringes i fare. Stærke og færdigudviklede nakkemuskler medfører, at der er mindre risiko for, at slag og spark mod hovedet fører til, at det kastes frem og tilbage mv. Det fremgår, at der derfor altid bør være fastsat en minimumsalder for deltagelse i kampe. Aldersgrænsen bør ikke være fastsat generelt, men i stedet tilpasset de forskellige kampsportsgrenes karakter og risikomomenter. Det fremhæves i øvrigt, at der altid bør være særlig opmærksomhed på, om udøverne kan være under 18 år, og om konkurrencereglementerne mv. indeholder en acceptabel beskyttelse.

Den svenske kampsportslov er ved Länsstyrelsens rapport fra januar 2014 ”Kampsportslagen från 2006 till i dag” blevet evalueret, jf. nærmere afsnit 4.3.3. Rapporten indeholder blandt andet oplysninger om, at der i praksis ikke er blevet givet tilladelse til afholdelse af kampe, der tillader, at børn og juniorer må rammes med letkontakt og semikontakt mod hovedet, eller som tillader teknikker mod hovedet i konkurrencekamp for børn mellem 14 og 17 år. Det er desuden anført, at praksis vedrørende aldersgrænsen bør formaliseres. Efter länsstyrelsens opfattelse bør det aldrig være aktuelt at tillade hårde træffere mod hovedet på et barn. Det anføres dog også, at konkurrencereglementer, der tillader, at mindreårige i alderen fra 15 år rammes i hovedet med semi/hårdere træffere, er blevet godkendt. Det gælder blandt andet for taekwondo, matchboxing, muay thai og wushu shansou. Endvidere fremgår det, at der ved tilladelsesmyndighedens vurdering af, om konkurrencereglerne mv. er acceptable, indgår en vurdering af, om arrangøren har truffet foranstaltninger for at sikre, at reglerne fuldt ud efterleves. Hvis myndigheden f.eks. er bekendt med, at reglerne i tidligere tilfælde ikke er blevet efterlevet, bør der som udgangspunkt ikke meddeles tilladelse efter kampsportsloven.

Efter kampsportslovens § 3 er det muligt at meddele tilladelse til en eller flere kampe såvel som at meddele tilladelse for en bestemt periode eller en tidsbegrænset periode efter anmodning fra en organisation, der er ansvarlig for en kampsport. En stående tilladelse forudsætter efter forarbejderne til loven, at organisationen dels har vedtaget konkurrenceregler og sikkerhedskrav på et centralt niveau, og dels har et velfungerende regelsæt, som muliggør kontrol med bestemmelserne i regelsættet. Der kan fastsættes vilkår i tilladelsen.

Af kampsportslovens § 5 fremgår det, at en ansøgning om tilladelse skal fremsendes skriftligt til tilladelsesmyndigheden. Hvis ansøgningen gælder for én eller flere kampe, skal den indsendes senest tre måneder før den første kamp skal afvikles.

Kampsportslovens § 6 indeholder regler om, hvilke oplysninger ansøgningen skal indeholde. Der skal således gives oplysninger om arrangøren, hvorhenne og hvornår kampen eller kampene skal afholdes, og de konkurrenceregler og sikkerhedskrav, der gælder for kampsporten. En ansøgning om en stående tilladelse skal tillige indeholde oplysninger om organisationen, som er ansvarlig for kampsporten, samt om hvordan der føres kontrol med kampene inden for organisationen.

Af kampsportslovens § 9 fremgår det, at tilladelsesmyndigheden skal føre tilsyn med de kampe, der er meddelt tilladelse til. Tilsynet omfatter kontrol med, at kampen afvikles i overensstemmelse med tilladelsen og de vilkår, som eventuelt er meddelt efter lovens § 3.

Efter kampsportslovens § 11 har tilladelsesmyndigheden mulighed for at tilbagekalde en tilladelse. Afgørelser truffet af myndigheden kan endvidere påklages til den almene forvaltningsdomstol, jf. lovens § 12.

Kampsportslovens § 13 fastslår, at den, som forsætligt eller uagtsomt organiserer en kamp omfattet af kampsportsloven uden tilladelse eller i strid med et meddelt vilkår, kan idømmes bøde eller fængsel op til 6 måneder. Tilsvarende gælder for den, der afgiver falske oplysninger i forbindelse med en ansøgning.

Länsstyrelsen i Örebro er den kompetente tilladelsesmyndighed til at meddele tilladelse og udøve tilsyn efter kampsportsloven, jf. förordning om tilståndsplikt för vissa kampsportsmatcher: 2006:1068, § 1.

Der er desuden i medfør af förordning med länsstyrelseinstruktion: 2007:825, § 38 nedsat en kampsportsdelegation, der kan prøve Länsstyrelsens afgørelser om tilladelse og spørgsmål om tilbagekaldelse af tilladelser. Kampsportsdelegationen består af en jurist med dommererfaring som formand, en medicinsk ekspert og en ekspert i idræt og kampsportsregler, jf. instruktionens § 39.

4.3.3. Evaluering af kampsportsloven og gennemførte ændringer

I maj 2013 besluttede den svenske regering at igangsætte en evaluering af den svenske kampsportsregulering og afdække eventuelle behov for at ændre reguleringen. Arbejdet blev færdiggjort i januar 2014 og resulterede i udarbejdelsen af rapporten: ”Kampsportslagen från 2006 till i dag.”.

Det følger af rapporten, at der til brug for evalueringen blev udarbejdet et spørgeskema, som blev sendt ud til 14 kampsportsforbund, der alle havde modtaget én eller flere tilladelser efter kampsportsloven. Forbundene udtalte sig blandt andet om, hvorvidt kriterierne for godkendelsesvurderingen var relevante. Ingen af forbundene foreslog at fjerne nogle af bedømmelseskriterierne, og de fleste indvendinger vedrørte kravene til udstyr og kamplængde. Således havde flere forbund givet udtryk for, at kravene til beskyttelsesudstyr burde tilpasses sporten og niveauet, og at spørgsmålet om kamplængde blev håndteret af forbundene, der havde den bedste viden om, hvad idrætsudøverne kunne håndtere. Flere forbund oplyste, at kampsportsloven havde haft en positiv indvirkning om end i forskellig udstrækning. Størstedelen fremhævede, at lovgivningen havde medført øget sikkerhed samt bedre dokumentation, kontrol og procedurer. Nogle forbund oplyste, at loven havde givet beskyttelse mod mere useriøse arrangører og havde medvirket til at øge sikkerheden for udøverne. Af negative konsekvenser som følge af kampsportsloven pegede forbundene på en øget administration, herunder at loven havde begrænset udøvelsen af sporten, idet den havde begrænset afholdelsen af internationale stævner i Sverige.

Om kampsportslovens betydning for udviklingen inden for kampsportsgrene fremgår det af rapporten, at den har påvirket udviklingen af de forskellige kampsportsgrene i Sverige for så vidt angår de regelsæt, som idrætsgrene udøves under, herunder for så vidt angår teknikkerne i forhold til slag og spark mv. mod hovedet samt kravene til kamplængde og lægeoverværelse af kampe.

For så vidt angår kampsportslovens betydning for effekten på skadesudviklingen fremgår det af rapporten, at det er svært at spå om, hvordan skadesbilledet ville have set ud, såfremt lovgivningen ikke var gennemført. Det fremgår dog af rapporten, at der ville være blevet gennemført kampe med mere lempelige regler vedrørende tilladte teknikker og kamplængde. Der peges endvidere i rapporten på, at der altid er risiko for skade ved deltagelse i kampsportsgrene, der tillader vold mod hovedet, også selvom idrætten afvikles i overensstemmelse med godkendte regler. En blot accep-

tabel sikkerhed er således tilstrækkeligt til, at tilladelse kan meddeles, og der vil aldrig være fuldstændig sikkerhed mod skader.

Til brug for analysen blev forbundene også spurgt, om der var behov for ændringer af kampsportsloven. Der blev i den forbindelse blandt andet fremsat ønsker om en forenkling af proceduren for at opnå en gyldig tilladelse, når der foretages enkelte ændringer i regelsættet for idrætsudøvelsen, og om en forkortelse af fristen for at indlevere ansøgninger såvel som en mulighed for at indlevere en ansøgning elektronisk.

I rapporten konkluderes det, at der ikke er behov for at gennemføre ændringer af bedømmelseskriterierne for godkendelsesvurderingen, og at der er behov for en udvidelse af sanktionsmulighederne for overtrædelse af kampsportsloven. Endvidere blev der peget på, at det kunne overvejes at udarbejde yderligere vejledning med henblik på at gøre godkendelsesvurderingen mere forudsigelig for forbundene.

Efter afgivelsen af rapporten fremsatte den svenske regering forslag til ændring af kampsportsloven. Disse ændringer er nu vedtaget. Ændringerne indebærer navnlig, at sanktionsmulighederne for overtrædelse af loven udvides, og at det nu fremgår udtrykkeligt af lovens § 1, at ændringer, der foretages i en kampsports konkurrenceregler og sikkerhedskrav, efter at der er opnået tilladelse efter loven, skal anmeldes til Länsstyrelsen, som enten kan godkende ændringerne eller bestemme, at der skal indhentes en fornyet tilladelse. Ændringerne indebærer endvidere en forkortelse af fristen for indlevering af ansøgning.

4.4. Finland

I Finland er kampsport ikke underlagt særkilt offentligretlig regulering, og det finske justitsministerium har oplyst, at der heller ikke er planer om at indføre en sådan regulering.

4.5. Europarådet, EU og FN

Europarådet vedtog den 22. april 1999 rekommandation nr. R (99) 11 vedrørende forbud mod free fighting-konkurrencer såsom cage fighting, der er særligt kendetegnet ved, at kampene ikke er styret af regler. Rekommandationen, der ikke er retligt bindende, er vedtaget i medfør af artikel 15, litra b, i Europarådets statut.

Under henvisning til blandt andet den Europæiske Menneskerettigheds-konventions artikel 3 om forbud mod tortur mv. og artikel 8 om ret til respekt for privatliv og familieliv anbefales det i rekommandationen, at Europarådets medlemsstater skal udfolde alle nødvendige bestræbelser på at forhindre free-fighting konkurrencer, herunder cage fighting.

I rekommandationen fremhæves de etiske værdier i sporten og sportens rolle i den sociale integration. Det bemærkes, at hvis volden i samfundet skal bremses, skal den bekæmpes i alle dens afskygninger. Der udtrykkes bekymring over fænomenet med vold som underholdning, som det f.eks. er tilfældet med free fighting. Det bemærkes i rekommandationen, at cage fighting fejlagtigt markedsføres som en idræt eller en af de klassiske kampsportsgrene, selvom cage fighting – modsat idræt i almindelighed og herunder de klassiske kampsportsgrene – ikke er styret af behørigt regler. Rekommandationen indeholder ikke en nærmere definition af, hvad der skal forstås ved free fighting og cage fighting.

Det sammenfattes i rekommandationen, at kampaktiviteter som f.eks. cage fighting ikke kan anses for at være en sport, at kampaktiviteterne udgør en fare for tilskuerne, at kampaktiviteterne bringer deltagerne helbred i fare, og at kampaktiviteterne har forbindelser til ulovlige aktiviteter, navnlig hasardspil.

EPAS – Enlarged Partial Agreement on Sports – der hører under Europarådet, afholdt den 12. november 2014 en rundbordsdiskussion om udviklingen inden for kampsporten. Der var seks lande, der deltog i diskussionen (Danmark, Frankrig, Holland, Letland, Montenegro og Schweiz). Under rundbordsdiskussionen fik deltagerne mulighed for at udveksle oplysninger om den nationale regulering inden for kampsport, som er gennemført siden rekommandation 99 (11) blev vedtaget. De deltagende lande gav generelt udtryk for, at der havde været en stor udvikling på området siden vedtagelsen af rekommandationen, og at det derfor kunne anbefales, at EPAS så nærmere på området, herunder rekommandationen. EPAS oplyste, at man på grundlag af diskussionerne ville udarbejde en rapport med en indstilling om, hvordan EPAS bedst kunne arbejde videre med området. Rapporten foreligger endnu ikke. EPAS bestyrelse har oplyst, at de på et kommende møde vil drøfte spørgsmålet om eventuelt at revidere rekommandationen.

Afviklingen af en offentlig boksekamp kan også indebære levering af tjenesteydelser, hvorved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2006/123/EF af 12. december 2006 (med senere ændringer) om tjenesteydelser i det indre marked (servicedirektivet) finder anvendelse. Det følger af servicedirektivets præambelbetragtning 25, at:

”Ikke indtægtsgivende sportsudøvelse på amatørplan er af væsentlig social betydning. Denne form for sportsudøvelse tilgodeser hyppigt udelukkende sociale og rekreative formål. Derfor drejer det sig ikke nødvendigvis om erhvervsvirksomhed i fællesskabsrettens forstand, og sådanne aktiviteter bør falde uden for direktivets anvendelsesområde.”

Det følger endvidere af artikel 2, stk. 2, litra a, at direktivet ikke finder anvendelse på ikke-økonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Afviklingen af ikke-indtægtsgivende kampe inden for kampsport vil således ikke umiddelbart være omfattet af servicedirektivets anvendelsesområde, mens de kommercielle kampe derimod efter omstændighederne kan være omfattet af direktivet.

Danmark er i henhold til FN's konvention om barnets rettigheder af 20. november 1989 (børnekonventionen) forpligtet til blandt andet at træffe alle passende forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, jf. artikel 19, stk. 1, mens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt. Samtidig følger det også af børnekonventionens artikel 31, stk. 1, at deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv.

Der er i tilknytning til børnekonventionen etableret en Børnekomité, som blandt andet har udarbejdet flere såkaldte generelle bemærkninger ("general comments") vedrørende fortolkning og anvendelse af konventionens artikler. De generelle bemærkninger er ikke retligt bindende. Der er blandt andet udarbejdet generelle bemærkninger nr. 13 af 18. april 2011 om barnets ret til at være fri for alle former for vold efter børnekonventionens artikel 19. Af bemærkningerne fremgår det, at alle former for vold er omfattet af bestemmelsen, og at den også finder anvendelse ved vold mellem børn og i forhold til barnets egen skadeforvoldelse.

4.6. Øvrige landeoplysninger

4.6.1. Belgien

I Belgien er både boksning og anden kampsport underlagt offentligretlig regulering. Kampsport er reguleret på regionalt niveau, således at henholdsvis den flamske, franske og tyske region hver især er ansvarlig for reguleringen.

I den flamske region er kampsport reguleret på et generelt niveau, hvor det er sportsforbundene, der har det overordnede ansvar for at sikre et sikkert sportsmiljø.

I de franske og tyske regioner er kampsport reguleret ved dekret. Dekretet i den franske region sonder mellem kampsport, sportsudøvelse, der indebærer særlige risici, og ekstremesport. Herudover indeholder dekretet bestemmelser om, at hvert enkelt sportsforbund skal udarbejde et sundhedsreglement, og at sportsudøvere inden for kampsport skal være i besiddelse af en sundhedsattest. Det fremgår også, at enhver offentlig kamp skal overværes af en læge, der forud for kampen skal have foretaget en individuel undersøgelse af sportsudøveren. Kampsportsudøvere skal endvidere være i besiddelse af en lægebog for at kunne deltage i kampe (carnet médical-sportif). Lægen kan træffe bestemmelse om, at sportsudøveren af sundhedsmæssige årsager skal i karantæne. Det er fastsat i reglerne, at mindreårige ikke må udøve sport, der indebærer ekstreme risici. Herudover indeholder dekretet regler om tilsyn med reglernes overholdelse, herunder om politiets bistand ved udøvelse af tilsynsbeføjelsen og om bødestraf for overtrædelse af dekretets regler. Det er desuden fastsat, at sportsforbundene årligt skal afgive en rapport om blandt andet de tiltag, der er blevet iværksat til imødegåelse af de sundhedsmæssige risici ved den konkrete sportsgren.

Dekretet i den tyske region indeholder regler om, at der skal indhentes tilladelse til at organisere offentlige kampe. Offentlige kampe kan kun afholdes, hvis der er en læge til stede, medmindre der for konkrete kampsportsgrene er opnået en dispensation fra dette krav. Det er desuden fastsat, at ingen under 9 år må deltage i kampsportsstævner. Mindreårige skal endvidere have værgens tilladelse til at udøve kampsport. Kampsportsudøvere skal være i besiddelse af et lægecertifikat (certificat médical) for at kunne udøve kampsporten, og for at kunne deltage i kampe skal man være i besiddelse af et særligt stævnepas (passeport de compétition). Dekretet indeholder desuden regler om fængsels- og bødestraf for overtrædelse af reglerne.

4.6.2. Frankrig

I Frankrig er der blandt andet fastsat regler om regulering af offentlige kampe inden for boksportsporten. Boksereglene er i praksis blevet anvendt på offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene, dog ikke inden for MMA.

Det følger af reglerne, at afholdelsen af offentlige boksekampe forudsætter, at der er meddelt tilladelse fra den kompetente myndighed. En sådan tilladelse begrænser ikke det lokale politis beføjelser til at gribe ind under kampens afvikling. Der er tale om generelle regler, der skal mindske sikkerheds- og helbredsmæssige risici for bokserne. Kompetence til at fastsætte tekniske regler og sikkerhedsregler ligger hos sportsforbundene.

Boksereglene indeholder bestemmelser om, hvilke oplysninger en ansøgning om tilladelse skal indeholde. Det fremgår, at ansøgningen blandt andet skal indeholde en lægeattest for hver bokser og et certifikat fra det kompetente forbund om, at bokseren ikke er undergivet karantæne i perioden efter udstedelsen af lægeattesten. Hertil kommer, at bokserne skal fremvise dokumentation for, at de er forsikrede mod de skader, som de kan blive påført. Godkendte sportsforbund og deres underforbund er undtaget fra en række af de fastsatte dokumentationskrav. Under nærmere betingelser gælder det også foreninger og individuelle medlemmer tilknyttet disse godkendte sportsforbund. Boksereglene indeholder desuden en bestemmelse om bødestraf for afholdelse af en offentlig boksekamp uden tilladelse.

Det franske sportsministerium arbejder efter det oplyste på at ændre reglerne på området, idet ministeriet ønsker at fastsætte enklere og bedre dækkende regler for alle discipliner, der involverer knockout. Herudover ønskes en forhøjelse af strafniveauet.

4.6.3. Nederlandene

I Nederlandene er boksning reguleret af nationalt fastsatte regler. Offentlige kampe mv. inden for andre former for kampsport hører under de kommunale myndigheders ansvar.

Det nederlandske justitsministerium har i den forbindelse mere generelt oplyst, at der for nogle år siden var nogle voldelige episoder blandt tilskuerne til offentlige kampe i kampsport (dog ikke boksning). I den forbindelse

fandt man også tegn på, at arrangørerne af kampene havde tætte forbindelser til organiseret kriminalitet. På grund af de voldelige episoder ændrede visse hollandske kommuner deres regulering, således at kampe inden for kampsport alene kan afholdes med tilladelse fra kommunen. Det har endvidere ført til, at de hollandske kommuner har fået mulighed for at afdække, om arrangører, der ansøger om tilladelse til afvikling af kampe inden for kampsport, har været dømt for kriminelle forhold. Efter de kommunale ændringer er antallet af voldelige episoder i forbindelse med afholdelsen af kampe inden for kampsport faldet, men der er også sket et fald i antallet af afholdte kampe.

En rapport fra 2013 udarbejdet af Utrecht Universitet har konkluderet, at der – ud fra et helbredsmæssigt perspektiv – ikke er den nødvendige lovgivning i Nederlandene i forhold til afviklingen af kampe inden for kampsport. I forlængelse af rapporten blev det foranlediget, at Den Olympiske Komité i Nederlandene iværksatte en undersøgelse af muligheden for en bedre regulering af kampsport i Nederlandene. Komitéen afgav den 9. oktober 2014 en rapport om regulering af fuldkontakt kampsport. I rapporten anbefales det, at der etableres en privat kampsportsenhed, der skal stå i spidsen for en reguleret, sikker og godt organiseret kampsportssektor. Herudover anbefales det, at der indføres certificering af kampsportsskoler og udarbejdes retningslinjer for kampsportsbegivenheder om f.eks. finansiel gennemsigtighed, medicinske og paramedicinske faciliteter, social og fysisk sikkerhed, pædagogisk tilgang og god ledelse. Det anbefales desuden, at der indføres foranstaltninger til fremme af sikkerheden for kampsportsudøvere, herunder blandt andet ved at udarbejde et tilpasset regelsæt for unge til og med 16 år. Endvidere foreslås indførelse af et licenssystem for interessenter i kampsportssektoren såsom trænere, officials, promotorer, matchmakers, arrangører og læger. Afslutningsvis anbefales det, at der indføres krav om kommunal tilladelse til afholdelse af kampsportsarrangementer, herunder at kommunen skal udarbejde en forskrift vedrørende blandt andet VIP-borde, brug af alkohol og gæsternes alder. Det hollandske ministerium for sundhed, velfærd og sport har oplyst, at anbefalingerne i øjeblikket er ved at blive implementeret, og ministeriet forventer, at anbefalingerne er gennemført senest mod udgangen af 2018.

4.6.4. Tyskland

I Tyskland er hverken boksning eller anden form for kampsport underlagt regulering.

Det tyske indenrigsministerium har mere generelt oplyst, at der for så vidt angår MMA har været en betydelig skepsis i Tyskland. Det har i den forbindelse blandt andet været fremhævet, at de regler, der gælder for udøvelsen af MMA ikke stemmer overens med sociale værdier som f.eks. ”fair play”, respekt og den menneskelige værdigheds ukrænkelighed.

Visse delstater har eksempelvis forsøgt at forbyde MMA arrangementer af hensyn til den offentlige sikkerhed og orden, men er blevet underkendt ved domstolene. Et bayersk forbud mod transmission i TV af professionelle MMA kampe er også blevet underkendt ved domstolene. Endvidere har visse delstater forsøgt at begrænse tilskueradgangen til personer over 18 år.

Spørgsmålet om begrænsning af sporten har også været drøftet på føderalt niveau af de enkelte delstaters sportsministre, uden at der på nuværende tidspunkt er en endelig afklaring af, hvorledes der i fremtiden skal forholdes i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt MMA kan anerkendes som en sport, og om kampsporten skal eller kan omfattes af et forbud. Sportsministrene blev i 2009 enige om en erklæring, der fastslår, at myndighederne skal benytte alle eksisterende regler i lovgivningen til at beskytte børn og unge mod arrangementer, der er motiveret af excessiv voldsudøvelse.

Den tyske olympiske komité anerkender ikke MMA som en sport.

5. Sundhedsmæssige risici

5.1. Indledning

Arbejdsgruppen skal efter kommissoriet afdække, om og i hvilket omfang der er sundhedsmæssige risici forbundet med deltagelse i andre kampsportsgrene end boksning.

Til brug herfor har arbejdsgruppen gennemført en spørgeskemaundersøgelse til belysning af, hvilke skader der rent faktisk er forekommet i forbindelse med udøvelse af forskellige former for kampsport. Spørgeskemaundersøgelsen er nærmere behandlet i afsnit 5.2.

Styrelsen for Patientsikkerhed har endvidere afgivet en udtalelse til arbejdsgruppen med styrelsens vurdering af de sundhedsmæssige risici forbundet med kampsport. I den forbindelse har styrelsen inddraget udenlandske erfaringer, herunder navnlig erfaringer fra Norge og Sverige, ved afdekningen af de sundhedsmæssige risici, således som disse er kommet til

udtryk i forarbejderne til lovgivningen i disse lande, jf. navnlig forarbejderne til lov nr. 73 af 15. juni 2001 om organiseret kampaktivitet, som tillader knockout og en opdateret sundhedsfaglig vurdering afgivet i januar 2011, og den svenske betænkning SOU 2003:24 Kampidrott i Fokus – Betänkande av proffsboxnings- och kampidrottsutredningen, der blandt andet lå til grund for vedtagelsen af den svenske Lagen om tilståndsplikt för vissa kampsportsmatcher: 2006:1006. En ikke-autoriseret oversættelse af de nævnte forarbejder og den opdaterede sundhedsfaglige vurdering er medtaget som bilag 2 og 3 til rapporten.

Styrelsen for Patientsikkerheds vurderinger er i høj grad foretaget på grundlag af undersøgelser på bokseområdet. Det skyldes, at der alene foreligger sparsom medicinsk litteratur mv. om skadesvirkningerne ved øvrige kampsportsgrene.

5.2. Spørgeskemaundersøgelse

Arbejdsgruppen har foretaget en spørgeskemaundersøgelse om de sundhedsmæssige risici forbundet med afviklingen af offentlige kampe inden for kampsport.

DGI, DIF og DMMAF har distribueret spørgeskemaet til specialforbund og klubber. Arbejdsgruppen har modtaget i alt 36 besvarelser.

I spørgeskemaet indgår blandt andet spørgsmål om, hvilke typer af skader der har optrådt inden for de seneste 5 år, og om hyppigheden/antallet af hændelser inden for de seneste 5 år.

Gennemgangen af spørgeskemaerne har bidraget til at skabe et overblik over, hvilke typer af skader der optræder inden for forskellige kampsportsgrene, herunder at der blandt kampsportsgrenene forekommer flere forskellige skadestyper vedrørende ansigtet, kraniet, halsen, brystkassen, ryg, mave, lænd, bækken, ben og arme.

De konkrete eksempler på skadestyper, der er angivet i svarene fra foreningerne og klubberne, viser blandt andet, at der optræder håndskade, brud på hænder, arme, ben, forstuvning, trykket ribben, brækket kraveben, blodansamling, hudafskrabning, ”blåt mærke”, trælår, næseblødning, stranguleringsmærke, lettere hjernerystelse, overfladiske sår og skulderluxation.

De konkrete skadestyper anført i besvarelsene af spørgeskemaerne viser ikke en høj frekvens af hovedskader og indeholder heller ikke oplysninger om varige og livstruende skader.

Der skal udvises forsigtighed med at drage for vidtgående konklusioner på grundlag af en enkeltstående og begrænset spørgeskemaundersøgelse som den, der blev iværksat af arbejdsgruppen. Undersøgelsen viser således alene et ikke udtømmende øjeblikbillede af, hvilke skader der ses i forbindelse med de kampsportsgrene, der udøves blandt de forbund og foreninger mv., der har valgt at besvare spørgeskemaet.

Spørgeskemaundersøgelsens resultater kan navnlig ikke anvendes til belysning af, i hvilket omfang der inden for forskellige kampsportsgrene optræder færre eller flere eller alvorligere skader end inden for andre sportsgrene, hvis udøvelse også indebærer risici ved nærkontakt mellem idrætsudøvere.

5.3. Udtalelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed

Styrelsen for Patientsikkerhed har afgivet nedenstående udtalelse om de sundhedsmæssige risici ved udøvelse af kampsportsgrene, hvor der indgår kraftfulde slag, spark og greb med fastholdelse samt personkast:

”1. Sundhedsmæssige risici

Sundhedsmæssige risici, dvs. de helbredsskadende virkninger på aktive udøvere (kæmpere) i kampsport, hvor der indgår slag, spark, greb med fastholdelse, ben- og armlås samt kast af personer kan omfatte risici for skader på hele kroppen. Skader i hovedet, herunder hjerne og hals, udgør de mest alvorlige skader med reel risiko for livstruende skader og varige mén. Kampsportformer, der tillader kraftfulde slag eller spark mod kraniet og knockout omfatter, men er ikke begrænset til bl.a.: Boksning, MMA, Kickboksning, Taekwondo og Karate.

2. Skader på hjernen

2.1. Indledning

Stød mod hovedet fremkaldt af slag og spark mod hovedet eller hovedtraume efter fald eller kast kan medføre akutte hjerneskader, men også på længere sigt medføre udvikling af varige hjerneskader. De akutte skadevirkninger kan være bevidstløshed (knockout), hjernerystelse og intrakranielle blødninger. Demens er den vigtigste varige skadesvirkning, og demenstilstanden vil sædvanligvis være præget af en fremadskridende forværring.

2.2. Akutte hovedskader

Det er i kampsport som f.eks. boksning tilladt kæmperne at ramme modstanderen overalt i ansigtet og på siderne af hovedet, hvorimod slag i baghovedet eller nakken er forbudt. Ved et tilstrækkeligt kraftigt stød mod hovedet opstår såkaldt knockout, der foreligger, når en kæmper må afbryde

kampen på grund af slag eller spark mod hovedet. Et sådant bevidsthedstab efterfølges ofte af en kortvarig omtågethed, men allerede efter få minutters forløb synes restitution i reglen at være indtrådt.

Undertiden kan en kæmper dog i adskillige minutter - i sjældnere tilfælde endog timer - efter den tilsyneladende restitution fortsat være "groggy", dvs. i en tilstand præget af desorientering, forlænget reaktionstid, nedsat dømmekraft og eventuelt let konfusion, tidvis endog automatisk adfærd. Automatisk adfærd er en tilstand, hvor der tilsyneladende er en målrettet adfærd, men adfærden er ikke under bevidst kontrol og udføres uden bevidst viden.

Det bemærkes, at når en kæmper under kampen modtager gentagne slag i hovedet, kan kæmperen blive delvis uklar "groggy", uden der har været tale om et entydigt bevidsthedstab som ved knockout. En "groggy" kæmper kan undertiden fortsætte kampen, men er i denne tilstand sjældent i stand til at forsvare sig tilstrækkeligt effektivt og vil derfor være særlig udsat for på ny at blive ramt hårdt, eventuelt med regulært knockout til følge. Bliver en kæmper i en sådan tilstand slået ud, kan kæmperen falde så tungt, at der kan opstå livstruende hovedskader, hvis hovedet rammer gulvet. "Groggy-perioden" kan efterfølges af en total amnesi (hukommelsestab). Man har eksempler på, at en kæmper, som tidligt i en kamp er blevet slået i gulvet, har genoptaget og fuldført kampen, men bagefter har komplet amnesi for de efterfølgende omgange.

Såvel knockout som "groggy-tilstanden" svarer til det kliniske begreb hjerneystelse (commotio cerebri). Et enkelt knockoutstød efterlader sjældent nogen påviselig permanent hjernebeskadigelse, men risikoen for en sådan er større, hvis en kæmper i løbet af en kamp modtager et stort antal hårde stød mod hovedet, også selv om kæmperen ikke bliver slået ud ved knockout. Ved dyreforsøg er det påvist, at hurtigt på hinanden følgende subcommotionelle hovedtraumer (hovedtraumer uden at forårsage hjerneystelse) kan fremkalde flere smålæsioner i hjernen.

Det bemærkes, at der ved knockout - og især hvis kæmperen i faldet slår hovedet hårdt mod gulvet - kan forekomme sværere, i sjældne tilfælde dødelige hjernelæsioner i form af subduralt hæmatom (oftest), epidural eller intracerebral blødning (blødning over eller under hjernehinden eller i hjerne substansen).

2.3. Varige hjerneskader

Varige hjerneskader hos kampsportsudøvere er påvist hos bokkere, der som resultat af en langvarig og hård karriere udvikler en sædvanligvis gradvis tiltagende demenstilstand, omfattende ataxi (manglende muskelkoordination), taleforstyrrelser og mental reduktion. Tilstanden benævnes kronisk traumatisk hjerneskade (Chronic traumatic brain injury CTBI). De patologisk-anatomiske forandringer er svind af hjernevæv med dilatation af hjerneventriklerne (udvidelse af de normale væskefyldte hulrum i hjernen) og påviselige læsioner i hjerneområder som hjernestamme og hippocampus.

3. Forebyggelse og påvisning af hjerneskade

3.1. Betydning af MR-scanning

Ved hjernescanning med magnetfeltsteknik (MR-scanning) kan der sædvanligvis påvises de forandringer i hjernen, der kunne blive forværret i forbindelse med kraftfulde slag eller spark mod hovedet. Forandringerne kun-

ne f.eks. være medfødte misdannelser af karrene i hjernen. Disse forandringer kan ikke identificeres ved neurofysiologiske undersøgelser. Viser resultatet af en MR-scanning sådanne misdannelser i hjernen, er personen ikke sundhedsmæssigt egnet til konkurrencekampsport og bør ikke deltage i kampsport, hvor der er risiko for kraftfulde slag eller spark mod kraniet og knockout.

MR-scanning vil også kunne påvise svind af hjernevæv som udtryk for en begyndende kognitiv påvirkning, hvor fortsat kampdeltagelse bør udelukkes. I begyndelsesstadiet kan varig hjerneskade formentlig også afsløres ved neuropsykologisk psykologisk testning, hvorimod en normal neurologisk undersøgelse ikke udelukker tilstedeværelsen af en hjerneskade.

Begrundelsen for det gældende krav om en årlig MR-skanning, såfremt der skal dispensere for kravet om at bokse med hjelm ved offentlige stævner, er dels at kunne afsløre tilstedeværende skader i hjernen og dels at kunne afsløre begyndende hjerneatrofi, dvs. begyndende demens som resultat af boksning.

3.2. Betydning af beskyttelsesudstyr

Når det gælder idrætsgrene, hvor der forekommer slag mod hovedet, vil tykke og stødabsorberende handsker give en vis beskyttelse for deltagerne. De store handsker, som anvendes inden for amatørboxning, har derfor en vis beskyttende virkning. Ved MMA anvendes der mindre handsker, og der er påvist, at der sammenlignet med boksehandsker kan være op til 5 gange større energi i slaget med sådanne mindre handsker.

Det afgørende for værdien af benyttelse af hovedbeskyttelse er dens evne til at mindske energipåvirkningen af slaget. Den hovedbeskyttelse, der benyttes inden for amatørboxning, beskytter delvis mod eksempelvis øjenbrynskader og ved fald mod gulvet. Hovedbeskyttelsen er imidlertid frem for alt en ydre beskyttelse. Den beskytter ikke hjernen i forhold til slag eller spark, som f.eks. rammer hagen. Det er ikke ukompliceret at bruge hovedbeskyttelse i kampsportsgrene, som tillader både greb og slag. Mens hovedbeskyttelsen muligvis har en vis beskyttelsesvirkning for hjernen, kan nakken muligvis blive mere udsat.

3.3. Betydning af alder

Nakkemusklene er vigtige, når det gælder modstandskraften mod slag eller spark mod hovedet. Stærke og færdigudviklede nakkemuskler øger muligheden for at tage imod slag, uden at hovedet kastes rundt eller roterer. Det er på den baggrund vigtigt, at deltagerne er færdigudvoksede. Derfor bør der altid findes en nedre aldersgrænse for deltagelse i idrætsgrene, som omfatter slag eller spark mod hovedet.

Der findes undersøgelser, som viser, at hjernens formåen til at tilpasse sig til en skade (dvs. kompensere) er bedre i de unge år end i voksenalderen. Disse data gælder lokaliserede skader. Når det gælder udbredt påvirkning, som forekommer ved gentagen vold af middelhøj intensitet, er der intet, der tyder på, at dette klares bedre i en ung hjerne. I 8-16 års alderen sker udviklingen af hjernens netværk. En forstyrrelse af denne proces anses for at medføre omfattende påvirkning af hjernens funktion. Den intellektuelle formåens endelige niveau hos individet bestemmes i stor udstrækning i denne periode af livet.

Dette betyder, at en sen debutalder, dvs. når hjernen er færdigudviklet, er en vigtig beskyttende faktor mod hjerneskader.

3.4. Betydning af begrænset kamplængde

En lang kamp indebærer, at deltagerne kan nå at uddele flere slag og spark til hinanden. I lange kampe udtrættes kæmperne og evnen til at modstå slag aftager. De helbredsmæssige konsekvenser af et slag mod hovedet kan dermed øges. Derfor er det af stor betydning, når det gælder skadesrisiko, at kampene ikke er længere, end at deltagerne evne til at kunne modstå slag ikke mindskes.

3.5. Betydning af begrænset antal træffere i en karriere

En lang karriere som kampsportskæmper medfører naturligvis et større antal slag mod hovedet og dermed en større risiko for hjerneskader. Der findes f.eks. inden for professionel boksning eksempler på boksere, som fortsatte karrieren lang tid efter, at de var konkurrencedygtige. Det faktum, at de ikke længere er så hurtige, fører bl.a. til, at de må tage imod flere slag. Motorisk hurtighed aftager med alderen, og eftersom reflekshurtighed er en vigtig beskyttelse mod slag, taler dette for en begrænsning af karriere-længden.

Selv om risikoen for skader, herunder atrofi, stiger med antallet af kampe, så kan en skade i princippet indtræffe under enhver kamp, og atrofi er en gradvis og progressiv proces, som til dels afspejler resultatet af kampe, også af kampe der har været kæmpet for mere end 1 år siden. Denne tilstand vil ofte være progressiv, og det kræver ofte en observationstid for at afsløre atrofin.

3.6. Betydning af kampdommerens og matchningens rolle

Det er vigtigt, at kampdommeren stopper ujævne kampe i tide. En forsvarsløs person risikerer at skulle tage imod et stort antal slag, samtidigt med at pågældende er ude af stand til at beskytte sig og mangler evnen til at stå imod dem. Flere af de dødsfald, som er indtruffet inden for kampsporten professionel boksning, er sket i kampe, hvor en kæmper har måttet tage imod et stort antal slag i en situation, hvor kæmperen har været forsvarsløs.

Ansvar for forebyggelse af alt for ujævne kampe, ligger også på den, der arrangerer kampene. Jo større klasseforskel der er mellem de udøvende, jo mere udtalt er risikoen for, at den svage part rammes af en skade. For at undgå svære skader inden for kampsport er det derfor af væsentlig betydning, at de kampe, som arrangeres, er mellem jævnbyrdige og veltrænede modstandere.

3.7. Betydning af stævnelæge og lægeundersøgelse

Stævnelægen har ansvar for at vurdere om kampdeltagelse er medicinsk forsvarlig. Som grundlag for vurderingen skal deltagerne have en lægeundersøgelse/-konsultation med stævnelægen. Lægeundersøgelse før deltagelse i en kamp har til formål at afklare om der er helbredsmæssige forhold, der gør at deltagelse i en kamp skal frarådes. Stævnelægen skal af deltagerne have forelagt en aktuel lægeattest og aktuelle oplysninger om tidligere kampe (sædvanligvis i form af såkaldt startbog). Lægeattesten skal, for at være grundlag for stævnelægens vurdering, være aktuel og med relevante oplysninger, dvs. en lægeattest der er mindre end 1 år gammel, være baseret på en såkaldt fuld objektiv undersøgelse, der også omfatter en klinisk neurologisk undersøgelse og med oplysning om tidligere skader og sygdomme af betydning for deltagelse i kampsportsaktivitet. I det omfang

det er relevant bør der foreligge resultatet af hjernescanning (MR scanning) og evt. udtalelse fra speciallæge i neurologi eller neurokirurgi på samme betingelser/vilkår som er gældende for deltagelse i kampsporten boksning.

Såfremt sygehistorien oplyser om eller der påvises symptomer eller tegn på betydende skade eller sygdom i nervesystemet bør deltagelse i kamp nægtes.

3.8. Betydning af stævnelægens overværelse af kampen

Stævnelægens opgave under en kamp er bl.a. på nært hold at følge kampen forløb og at kunne afbryde kampen og yde umiddelbar lægelig behandling, såfremt stævnelægen vurderer der opstår en alvorlig og potentielt livstruende skade eller tilstand hos en kampdeltager.

Styrelsen for Patientsikkerhed kan i øvrigt ikke anbefale, at der i forbindelse med offentlige kampsportskampe sker delegation, fordi det fra et patientsikkerhedsmæssigt synspunkt må anses for betænkeligt at overlade de pågældende opgaver til andre end læger, uanset om dette i så fald måtte ske på en læges ansvar. Det er således styrelsens opfattelse, at en sådan delegation som absolut udgangspunkt næppe kan ske på forsvarligt grundlag.

3.9. Betydning af korrekt behandling af kæmper, som bliver bevidstløs som følge af knockout

Det er forbundet med store risici at få slag eller spark mod hovedet, særligt hvis den pågældende fortsat har følgevirkninger af en tidligere hjernerystelse eller knockout. Det er derfor vigtigt, at den, som bliver knockoutet, ikke fortsætter kampen, men at den afbrydes øjeblikkeligt. Det mindsker endvidere risikoen for bestående skader, hvis udøveren heller ikke deltager i lignende kampe i en periode efter knockouten. Kampsportens regler bør derfor indeholde bestemmelser om karantæne efter knockout.

4. Andre skader, herunder strangulering (halsgreb)

4.1. Indledning

Halsgreb (greb og fastholdelse i halsregionen) kan medføre strangulation (dvs. kompression af halsorganerne) med afklemning af luftvejen evt. brud af strubehovedet dvs. medføre såkaldt ydre kvælning og/eller aflukning af pulsårene i halsen således, at blodforsyningen til hjernen ophører (medførende bevidstløshed, lammelser og risici for død). Slag og spark mod kroppen samt faldtraumer i forbindelse med kast og fald kan medføre kvæstelser med indre blødninger, der i sjældne tilfælde vil kunne udvikle sig til en livstruende tilstand. I forbindelse med arm og benlås vil der kunne være risiko for ledeskred og knoglebrud.

4.2. Halsgreb ved kampsport

Fra kampsport kendes mange forskellige teknikker, som indebærer tryk mod halsen med anvendelse af arme eller ben forfra eller bagfra, eller ved greb i beklædningen. Det er yderst sjældent, at disse greb indebærer dødsfald eller varige mén. Lignende teknikker anvendes af ordenshåndhævere forskellige steder i verden, og der er ved denne anvendelse en del meddelelser om dødsfald eller alvorlig skade. Disse tilfælde kan tjene til illustration af faren ved forkert anlagte eller anvendte halsgreb. Det greb, som hyppigst anvendes af ordenshåndhævere, er den såkaldte ”carotid sleeper”, hvor en arm lægges rundt om halsen bagfra, så henholdsvis over- og underarm lægger pres mod halsens sideflader. Herved påvirkes trigonum caroticum, som er en anatomisk region, hvor halspulsåren, som på dette sted deler sig i en indre og en ydre gren, ligger tæt ved overfladen. Et andet

greb er det såkaldte ”choke hold”, hvor en person lægger armen rundt om halsen bagfra og presser underarmen vinkelret ind mod halsens forside. ”Carotid sleeper” har sit navn, fordi det medfører bevidstløshed, som indtræder indenfor 10 sekunder. Når grebet ophører genvindes bevidstheden sædvanligvis indenfor 10-20 sekunder. Halspulsårerne kan aflukkes ved et tryk på 250 mmHg, mens det kræver et seks gange så højt tryk at lukke for luftvejene. Det angives, at en kvinde ved et sådan halsgreb uden større anstrengelse kan fælde en mand, der er det dobbelte af hendes egen størrelse. Gennemstrømningsforsøg på afdøde mennesker har vist, at et symmetrisk tryk på begge sider af halsen medfører tillukning af blodgennemstrømningen gennem både halspulsårerne og pulsårene ved halsrygsøjlen (arteriae vertebrales), hvorimod asymmetrisk tryk som regel tillader gennemstrømning af i det mindste den ene af pulsårene ved halsrygsøjlen, som forløber mere beskyttet i huller i halshvirvlernes sidetappe. Bevidstløshed ved ”carotid sleeper” regnes for relativt uskadelig, i modsætning til den bevidstløshed, der indtræder som følge af knockout ved slag eller spark mod hovedet.

Undersøgelse af halsgreb anvendt ved kampsport bevidner en høj sikkerhedsprofil. De dødsfald og følgevirkninger, som er beskrevet ved halsgreb anvendt af ordensmagten må tilskrives, at der her er tale om en ukontrolleret kampsituation med et undertiden langstrakt forløb, hvor halstrykket opretholdes i for lang tid. Desuden kan et greb, som oprindeligt var anlagt som en ”carotid sleeper” under kampens tumult ændres til et ”choke-hold”, hvor der udøves pres mod strubehovedet med risiko for skader af strubebuskene og spærring af luftvejene. ”Choke hold” anses for farligere og er også forbundet med risiko for skader af halshvirvelsøjlen. Det er mindre sandsynligt, at sådanne hændelser indtræffer i forbindelse med kontrolleret kampsport, og faktisk har det været foreslået, at judoinstruktører skulle træne politifolk i den korrekte anvendelse af halsgreb.

Risikoen for shock udløst ved stimulation af sinus caroticus, som er en udvidelse af begyndelsesdelen af den indre halspulsåre, har også været diskuteret. Sinus caroticus indeholder såkaldte trykreceptorer, og er med til at regulerer blodtrykket så det holdes konstant. Tryk under sinus caroticus med aflukning af den fælles halspulsåre forårsager reflektorisk øget hjertefrekvens og øget perifer modstand i blodkredsløbet, mens tryk på sinus caroticus omvendt vil udløse blodtryksfald og nedsat hjertefrekvens. Der er gennem disse refleksmekanismer en teoretisk mulighed for at tryk mod halsen kan udløse hjertestop hos disponerede individer. Stimulation af sinus caroticus anvendes rutinemæssigt terapeutisk, og de eneste bivirkninger, som er beskrevet, er frigivelse af blodpropper til hjernen fra en forkalket halspulsåre.

Ud over den nævnte risiko ved tryk mod halsen bør nævnes, at visse kast, med eller uden greb om halsen, kan indebære risiko for skader på halsrygsøjlen.

Den samlede vurdering er, at halsgreb i forbindelse med kampsport yderst sjældent vil medføre alvorlige skader. Af forebyggende foranstaltninger må først og fremmest nævnes en ordentlig instruktøruddannelse og en god supervision af kampdommer og stævnelæge som sikrer, at halsgrebet udføres korrekt og kun fastholdes meget kortvarigt. Ældre åreforkalkede mennesker, som deltager i kampsport, bør undgå halsgreb.

5. Styrelsen for Patientsikkerheds anbefaling

5.1. Sammenfatning

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at de kampsportstyper, der tillader slag eller spark mod kraniet og knockout har alvorlige medicinske skadevirkninger og derfor altid vil indebære ganske betydelige risici for alvorlige helbredstruende traumatiske hjerneskader.

Ved knockout forstår styrelsen, at en kampdeltager må afbryde kampen på grund af slag eller spark mod hovedet.

Det er styrelsens vurdering, at risici i forbindelse med disse kampsportstyper er på linje med eller større end risikoen for hjerneskade i forhold til boksning.

Til forskel fra andre risikoidrætter (f.eks. dykning og faldskærmsspring) hvor det er ulykker eller utilsigtede hændelser som kan medføre udøvernes død, så er det i disse kampsportstyper selve udøvelsen af idrætten, nemlig slag og spark mod kraniet, som kan medføre alvorlige hjerneskader med et potentiel dødeligt forløb.

Hjerneskaderne vil kunne omfatte et bredt spektrum af medicinske skader, som dødsfald i mere eller mindre umiddelbar forbindelse med den aktuelle kamp og til kronisk traumatisk hjerneskade (Chronic traumatic brain injury CTBI) i form af progredierende demens, dvs. en demensudvikling der ikke bremses selvom personen er ophørt med den skadevoldende kampsport.

Sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med kampsport har til formål at reducere risici for alvorlige medicinske skadevirkninger, omfatter (men ikke begrænset til) f. eks.: Begrænsning af kampvarighed, lige matchning, lægelig helbreds kontrol og lægelige intervention før, under og også efter en kamp.

Boksning er den kampsport, hvor de alvorlige medicinske skadevirkninger er mest belyst og den kampsport, der med hensyn til sikkerhedsbestemmelser er mest reguleret. Det er som anført styrelsens vurdering, at risici i forbindelse med de kampsportstyper, der tillader slag eller spark mod kraniet og knockout, er på linje med eller større end risikoen for hjerneskader i forhold til boksning.

Sundhedsstyrelsen har i Vejledning om stævnelægers pligter og beføjelser under offentlige boksekampe (Vej nr. 9538 af 02/10/2013) angivet hvorledes den lægelige helbreds kontrol og lægelige intervention før, under og også efter en offentlig kamp bør være for at lægen kan leve op til autorisationslovens § 17 om omhu og samvittighedsfuldhed. I denne vejledning anføres bl.a.:

”Stævnelægen skal overvære boksekampen. Under kampen skal stævnelægen sidde i umiddelbar nærhed af ringen og med frit udsyn og fri adgang til ringen. På den måde kan stævnelægen på nært hold følge begivenhederne og let komme i kontakt med kamplederen”.

5.2. Anbefaling fra Styrelsen for Patientsikkerhed

Styrelsen for Patientsikkerhed anbefaler, at identiske regler for stævnelægers pligter og beføjelser bør være gældende for alle de kampsportstyper, der tillader slag eller spark mod kraniet og knockout. Begrundelsen for anbefalingen er hensynet til udøvernes helbred og sikkerhed.

Styrelsen for Patientsikkerhed anbefaler, at der ikke sker delegation af stævnelægens pligter og beføjelser. Begrundelsen er, at det er styrelsens vurdering, at stævnelægens pligter og beføjelser, herunder særligt pligter og beføjelser ved ringsiden, ikke kan delegeres uden at udøvernes helbred og sikkerhed unødigt vil kunne bringes yderligere i fare.”

6. Sikkerhedsmæssige risici og ordensmæssige hensyn

6.1. Indledning

Arbejdsgruppen skal efter kommissoriet afdække, om og i hvilket omfang der er sikkerhedsmæssige risici forbundet med deltagelse i andre kampsportsgrene end boksning.

Til brug herfor har arbejdsgruppen gennemført en spørgeskemaundersøgelse til belysning af, om der i de enkelte foreninger og klubber mv. har været problemer med uroligheder eller optøjer i forbindelse med afviklingen af offentlige kampsportsarrangementer inden for de seneste 5 år, jf. nærmere herom under afsnit 6.2.

I afsnit 6.3 redegøres nærmere for de relevante generelle sikkerhedsmæssige risici og ordensmæssige hensyn ved offentlige arrangementer som f.eks. kampe inden for kampsport.

6.2. Spørgeskemaundersøgelse

Spørgeskemaundersøgelsen belyser, om der i de enkelte foreninger og klubber mv. har været problemer med uroligheder eller optøjer i forbindelse med afviklingen af offentlige kampsportsarrangementer inden for de seneste 5 år. Spørgeskemaet blev udsendt til de samme klubber og foreninger mv., som fik mulighed for at besvare spørgeskemaet om de sundhedsmæssige risici, jf. afsnit 5.2.

Besvarelsen af spørgeskemaerne viste, at alene én klub havde oplevet sikkerhedsmæssige problemer i forbindelse med afholdelsen af en kamp.

Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen stemmer overens med Rigspolitiets viden på området. Der kan således ikke i forhold til blandt andet publikumssikkerhed ved afholdelse af offentlige kampe inden for kampsport identificeres et aktuelt, særskilt beskyttelsesbehov, som adskiller sig fra øvrige idrætsarrangementer.

6.3. Sikkerhedsmæssige risici og ordensmæssige hensyn

Det følger af politilovens § 1, at politiet har til formål at virke for tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet, hvilket skal fremmes gennem forebyggende, hjælpende og håndhævende virksomhed.

Af forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 159, Folketingsåret 2003-04, s. 5915) fremgår det, at udtrykket tryghed indebærer, at politiet har til formål at bidrage til befolkningens almindelige tryghed. Politiet skal således arbejde for, at borgerne skal være trygge, og at borgerne skal have følelsen af tryghed. Udtrykkene sikkerhed, fred og orden omfatter samfundets og enkeltpersoners sikkerhed mod at blive udsat for forbrydelser, ulykker eller ordensforstyrrelser mv.

Politiet har således herunder til opgave at sikre, at adfærden i det offentlige rum er ordnet og samfundsmæssigt acceptabel.

Den nærmere beskrivelse af politiets opgaver fremgår af politilovens § 2, hvoraf det blandt andet følger, at politiet har til opgave at forebygge og afværge fare for og forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. § 2, nr. 1 og 2. Politiet skal således både varetage præventive og fareafværgende opgaver.

Det præventive arbejde udmønter sig blandt andet i, at politiet skal give tilladelse til visse arrangementer (såsom offentlige forlystelser og boksekampe). Hertil kommer, at politiet kan fastsætte vilkår i tilladelserne, der skal forebygge fare for og forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Det er også politiets opgave at varetage orden og sikkerhed i forbindelse med større menneskemængder. Det kan være tilskuere på et fodbold stadion, publikum til en udendørs koncert, en tilfældig sammenstimlen af mennesker efter en ulykke eller en forsamling, evt. et demonstrationstog, der bevæger sig gennem midtbyen. Antallet af menneskemasser kan udgøre en potentiel fare for alvorlige ordensforstyrrelser, jf. Ib Henricson, Politiret, 2012, s. 477. Større kampsportsarrangementer må også kunne sidestilles hermed.

Rigspolitiet har til brug for arbejdsgruppens arbejde undersøgt, om der er efterretninger om, at visse udøvere eller arrangører mv. af kampsportsarrangementer har tilknytning til den organiserede kriminalitet, således som

man blandt andet har erfaret i Nederlandene, jf. afsnit 4.6.3. Undersøgelserne har vist, at man også fra dansk politisk side er bekendt med, at blandt andet visse kampsportsstævner har været besøgt af personer med tilknytning til kriminelle miljøer. Der foreligger ikke oplysninger om, at arrangører af sådanne stævner skulle have tilknytning til kriminelle miljøer.

7. Arbejdsgruppens overvejelser

7.1. Indledning

Det følger af kommissoriet, at arbejdsgruppen skal vurdere, om der er behov for at indføre nye regler for afviklingen af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning. I det omfang arbejdsgruppen finder, at der er behov for en regulering på området, skal arbejdsgruppen nærmere overveje, om en sådan regulering kan foretages administrativt inden for rammerne af den gældende lovgivning, eller om der er behov for lovgivningsmæssige initiativer.

Arbejdsgruppens overvejelser om, hvorvidt der er behov for en regulering for øvrige kampsportsgrene, findes i afsnit 7.2. I afsnittet konkluderes det, at der er behov for en regulering på området, og at denne regulering bør være en minimumsregulering.

Overvejelserne om det hjemmelsmæssige grundlag for en sådan regulering fremgår af afsnit 7.3. I afsnittet konkluderes det, at reguleringen kan foretages administrativt ved en bekendtgørelse, der udstedes i medfør af politiloven.

Afsnit 7.4-7.10 indeholder herefter arbejdsgruppens overvejelser om den nærmere udformning af den foreslåede regulering af offentlige kampe inden for disse øvrige kampsportsgrene.

7.2. Behov for offentlig regulering

Arbejdsgruppen har overvejet, om der er behov for en regulering af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning, der som nævnt ovenfor allerede er underlagt regulering.

Imod en sådan offentligretlig regulering af offentlige kampe i andre kampsportsgrene end boksning kan anføres, at området ikke tidligere har været reguleret, og at der ikke i forbindelse med arbejdsgruppens kortlægning af de sundhedsmæssige og sikkerhedsmæssige risici og ordensmæssige hen-

syn er påvist konkrete forhold eller problemer i forbindelse med udøvelsen af disse kampsportsgrene, der i sig selv nødvendiggør en regulering på et område, der ikke i dag er omfattet af offentligretlig regulering. En sådan regulering vil endvidere indebære et indgreb i idrættens autonomi, også selvom reguleringen måtte begrænses til at angå afviklingen af offentlige kampe. Der vil således være tale om en fravigelse af det generelle idrætspolitiske udgangspunkt om, at der ikke i lovgivningen foretages en nærmere regulering af de rammer, hvorunder idrætsaktiviteter skal afvikles, når der ikke er identificeret et tvingende behov herfor.

I hvert fald inden for den organiserede kampsport foregår de offentlige kampaktiviteter som udgangspunkt under ordnede forhold, der tager højde for udøvernes sundhed og sikkerhed. En væsentlig del af de kampsportsgrene, der er blevet kortlagt af arbejdsgruppen, udøves i regi af almennyttige, frivillige foreninger under DIF og DGI eller i regi af DMMAF og er omfattet af en betydelig intern regulering, der også varetager hensynene til idrætsudøvernes sundhed og sikkerhed. Flere af disciplinerne er endvidere olympiske discipliner. Der ses således heller ikke på denne baggrund at være et tvingende behov for en regulering på området.

Det har endvidere været fremhævet, at der ikke er identificeret flere skader, herunder hovedskader, inden for kampsport end inden for andre former for idrætsgrene. De foreliggende oplysninger om de faktisk forekommende skader og de medicinske erfaringer på området, der navnlig bygger på undersøgelser fra bokseområdet, kan heller ikke med sikkerhed tages til indtægt for, at der er et aktuelt behov for en regulering på området.

For en offentligretlig regulering af offentlige kampe i andre kampsportsgrene end boksning kan tale, at der er en besynderlig asymmetri i den gældende regulering derved, at offentlige kampe inden for boksesporten er undergivet en forholdsvis detaljeret regulering, mens offentlige kampe inden for andre former for kampsport alene er undergivet den almene regulering, der følger af navnlig straffelovens voldsbestemmelser, dansk rets almindelige erstatningsregler og politiets almindelige adgang til at opretholde ro og orden.

Offentlige kampe afvikles også inden for flere kampsportsgrene uden nogen form for organisering og på et rent kommercielt plan, jf. afsnit 2.3.12. Der kan være behov for, at der også for sådanne kampsportsgrene, hvor de tilladte teknikker indebærer en ikke ubetydelig risiko for kritiske skader, er et overordnet værn til beskyttelse af udøvernes sikkerhed og sundhed, som

det er tilfældet på bokseområdet. Uanset at der inden for den organiserede kampsport i vidt omfang gennem konkurrencereglementer mv. er taget højde for så vidt muligt at værne idrætsudøverne mod disse sundhedsrisici, kan det ikke udelukkes, at der også afholdes eller i fremtiden vil blive afholdt offentlige kampe i kampsport under mindre organiserede former, hvor det ikke er sikkert, om der vil være tale om en tilstrækkelig varetagelse af kampsportsudøvernes sundhed og sikkerhed. En regulering vil endvidere bidrage til en vis fremtidssikring, således at eksempelvis en udvikling i retning af mere ekstreme kampsportsgrene vil være omfattet af en allerede eksisterende regulering. Således vil en regulering også i høj grad være af forebyggende karakter.

Reglerne på bokseområdet varetager navnlig idrætsudøvernes personlige sikkerhed, og der er et tilsvarende behov for et værn for så vidt angår offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene. Afdækningen af de sundhedsmæssige risici, jf. afsnit 5, viser, at der er en række potentielle sundhedsskadelige virkninger for deltagere i forbindelse med udøvelse af kampsport, hvor der indgår slag, spark, greb med fastholdelse, ben- og armlås samt kast af personer. Der er både risiko for, at der opstår skader i hovedet, herunder hjerne og hals, der udgør de mest alvorlige skader med potentiel risiko for livsvarige mén, og mindre risikofyldte skader såsom led- og brudskader. Afdækningen bygger fortrinsvis på undersøgelser fra bokseområdet. Inden for andre kampsportsgrene end boksning optræder der imidlertid i vidt omfang de samme slag og spark mv., som har dannet grundlag for den sundhedsmæssige farlighedsvurdering inden for boksesporten. Forebyggende hensyn kan derfor også tale for, at der indføres regler, der værner kampsportsudøverne inden for andre kampsportsgrene end boksning. Der er i idrætten generelt et stigende fokus på hovedskader. Flere undersøgelser har bekræftet de kritiske følger af gentagne stød mod hovedet. Dette taler i sig selv for, at der i forhold til de idrætsaktiviteter, hvor det tilladte formål med idrætsudøvelsen er at ramme modstanderen i hovedet med fuld kraft – og evt. med det formål at skade vedkommende – er et behov for via en offentligretlig regulering at sikre, at netop sådanne handlinger ikke frit kan foregå i det offentlige rum, uden at der stilles visse minimumskrav til de sundheds- og sikkerhedsmæssige rammer. Dette hensyn gør sig gældende, også selvom den potentielle skadesrisiko ikke nødvendigvis aktualiseres i praksis. Der er således en betydelig forskel i den måde, hvorpå de enkelte kampsportsgrene udøves, og det potentielle skadesbillede vil således ikke nødvendigvis afspejle sig i det faktiske skadesbillede. De skader, som en idrætsudøver potentielt kan blive påført, herunder navnlig senskader i form af demens mv., kan imidlertid indebære store

personlige konsekvenser for idrætsudøveren, der kan være svære at overskue i navnlig en ung alder, hvor kampsporten typisk udøves, ligesom skaderne vil kunne påføre samfundet store omkostninger.

I rapporten om evaluering af den svenske regulering på kampsportsområdet fremgår det, at det er svært at spå om, hvordan skadesbilledet ville have set ud, hvis der ikke var blevet indført lovgivning på området, jf. ”Kampsportslagen från 2006 till i dag” beskrevet i afsnit 4.3.3. Det konstateres dog, at der ville være gennemført kampe med mere lempelige regler vedrørende tilladte teknikker og kamplængde, hvis lovgivningen ikke var gennemført. Noget tilsvarende vil kunne antages, hvis der indføres en regulering af offentlige kampe i Danmark inden for andre kampsportsgrene end bokning.

Kampsport adskiller sig fra anden idræt ved, at personangrebet er en integreret og lovlig del af sporten. Der er en samfundsmæssig interesse i at forhindre en ukontrolleret udøvelse af idræt med handlinger af voldelig karakter. Politiet har således ikke alene til opgave at varetage sikkerhedsmæssige hensyn såsom publikumssikkerhed og udøvernes sikkerhed. Politiet har også til opgave at varetage et mere ordensmæssigt hensyn, herunder generelt at sikre at adfærden i det offentlige rum overordnet er samfundsmæssigt acceptabel. Dette kan aktualisere et behov for, at der ud fra mere ordensmæssige hensyn opstilles klare rammer for, under hvilke omstændigheder sådanne arrangementer kan afvikles i det offentlige rum. Der kan således være et behov for særlig fokus på, at der foreligger fornøden beskyttelse af den enkeltes personlige sikkerhed, herunder at kampene foregår under rammer, hvor der eksempelvis kan og vil blive grebet ind, hvis kampene går videre end, hvad der må antages at ligge inden for udøverens samtykke. Det kan blandt andet tilsikres ved at fastsætte vilkår for afviklingen af de offentlige kampe. Dette taler – sammen med de ovennævnte sundhedsmæssige hensyn – også for en offentligretlig regulering af visse offentlige kampsportsaktiviteter.

En regulering på området må endvidere i sig selv forventes at få en vis præventiv virkning, dels i forhold til offentlige kampe, der afvikles under sådanne omstændigheder, at der ikke tages højde for idrætsudøverens sundhed og personlige sikkerhed, og dels i forhold til afvikling af kampe, der ikke er ”offentlige” og sædvanlige træningskampe.

Mere generelle ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn understøtter også, at der er behov for en regulering. I hvert fald hvis arrangementerne når en vis

størrelse, taler ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn således for, at myndighederne er forudgående underrettet om arrangementets afholdelse og det forventede tilskuertal med henblik på, at der forud for afviklingen af kampen kan træffes de fornødne forholdsregler, f.eks. vedrørende adgangskontrol, afspærring eller lignende. Selvom lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder også vil kunne udvides til at finde anvendelse på kampsport, vil det efter arbejdsgruppens opfattelse ikke være en formålstjenlig og hensigtsmæssig regulering af området. Lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder tager særligt sigte på de problemer, der har været med hooligans i forbindelse med afviklingen af flere kampe inden for herrefodbold. På nuværende tidspunkt er der imidlertid ikke oplysninger, der taler for, at sådanne eller lignende udfordringer også gør sig gældende på kampsportsområdet, jf. afsnit 6.2. Politiets redskaber i medfør af politiloven og ordensbekendtgørelsen vil således i reglen være tilstrækkelige til at varetage relevante ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, forudsat at politiet er underrettet om, at kampsportsarrangementer af en betydelig størrelse påtænkes afholdt.

Hverken politiloven eller ordensbekendtgørelsen indeholder imidlertid i dag bestemmelser om, at politiet skal have nærmere underretning om sådanne arrangementer. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at en stor del af de offentlige kampe inden for kampsport vil blive afviklet inden for rammerne af den organiserede foreningsidræt og ofte i almindelige idrætshaller og lokaler anvist af kommunerne efter reglerne i folkeoplysningsloven, og at der for disse arrangementers vedkommende også på grund af deres størrelse næppe vil foreligge sådanne mere generelle ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Evalueringen af den svenske regulering på kampsportsområdet viste også, at flere forbund blandt andet fandt, at den svenske kampsportsregulering havde haft en positiv indvirkning på området om end i forskellig udstrækning. Størstedelen fremhævede blandt andet, at den havde medført øget sikkerhed samt bedre dokumentation, kontrol og procedurer. Nogle forbund oplyste også, at kampsportsloven havde givet beskyttelse mod mere useriøse arrangører og havde medvirket til at øge sikkerheden for udøverne. Det må forventes, at en regulering i Danmark af andre offentlige kampe end boksekampe således også kan have en positiv indvirkning på området. Efter en samlet vurdering af de ovenfor anførte forhold foreslår arbejdsgruppen, at der også indføres regler om regulering af andre offentlige kampe end boksekampe. Det er navnlig af hensyn til opretholdelse af den rette balance mellem varetagelsen af offentligretlige sundheds-, ordens- og

sikkerhedsmæssige hensyn på den ene side og idrættens autonomi på den anden side væsentligt, at reguleringen udformes således, at den ikke er videregående end nødvendigt. Hertil kommer, at der vil være tale om en ny regulering på et område, der hidtil ikke har været reguleret. Der er derfor enighed i arbejdsgruppen om, at en offentligretlig regulering skal have karakter af en minimumsregulering, der skal supplere de interne regler, der allerede i dag i vidt omfang er fastsat inden for forskellige kampsportsgrene. Indførelsen af en offentligretlig minimumsregulering på kampsportsområdet skal således ikke ses som udtryk for, at de internt fastsatte regler er overflødige. Tværtimod har tilstedeværelsen af disse internt fastsatte regler inden for den mere organiserede – og dermed også udbredte – idræt i høj grad bidraget til, at arbejdsgruppen finder det forsvarligt alene at foreslå en minimumsregulering.

Om den nærmere udformning af reguleringen henvises i øvrigt til afsnit 7.4-7.10.

7.3. Det hjemmelsmæssige grundlag for en regulering

Det følger af kommissoriet, at arbejdsgruppen skal overveje, om reguleringen kan foretages administrativt inden for rammerne af den gældende lovgivning, eller om der er behov for lovgivningsmæssige initiativer.

Af politilovens formålsbestemmelse i § 1 fremgår det, at politiet skal virke for trykthed, sikkerhed, fred og orden i samfundet, og at politiet skal fremme dette formål gennem forebyggende, hjælpende og håndhævende virksomhed.

Politiets opgavebeskrivelse er nærmere beskrevet i lovens § 2, der har følgende ordlyd:

”§ 2. Politiet har til opgave

- 1) at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 2) at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 3) at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold,
- 4) at yde borgerne bistand i andre faresituationer,
- 5) at udføre kontrol og tilsynsopgaver efter gældende ret,
- 6) at yde andre myndigheder bistand efter gældende ret og
- 7) at udføre andre opgaver, der følger af gældende ret eller i øvrigt har en naturlig tilknytning til politiets virksomhed.

Politilovens bemyndigelsesbestemmelse i § 23 har følgende ordlyd:

”§ 23. Justitsministeren fastsætter regler om sikring af den offentlige orden samt beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, forebyggelse af fare eller ulempe for færdslen, dyr på offentligt sted, offentlige anlæg, husnumre og opslag, erhvervsvirksomhed på veje, offentlige forlystelser, renholdelse af veje m.v.

Stk. 2. De i medfør af stk. 1 fastsatte bestemmelser kan indeholde regler om, at politidirektøren kan udstede midlertidige påbud eller forbud med henblik på at forebygge fare for den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Stk. 3. Det kan i regler fastsat i medfør af stk. 1 og 2 fastsættes, at overtrædelse af reglerne eller overtrædelse eller manglende efterkommelse af påbud eller forbud udstedt i medfør af sådanne regler straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Det kan i den forbindelse fastsættes, at der ved udmåling af straffen skal lægges betydelig vægt på hensynet til sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed. Det kan endvidere fastsættes, at der ved overtrædelser begået af selskaber m.v. (juridiske personer) kan pålægges selskabet m.v. strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.”

Af forarbejderne til politiloven (lovforslag nr. L 159, Folketingsåret 2004-05) fremgår følgende om blandt andet bemyndigelsesbestemmelsen i § 23:

”8. Bemyndigelsesbestemmelser

8.1. Gældende ret

8.1.1. Politivedtægter

Politoloven fra 1863 om Københavns politi § 8 og politiloven fra 1871 om politiet uden for København §§ 1-2 indeholder i dag hjemmel til udstedelse af politivedtægter vedrørende den offentlige orden, herunder hjemmel til at fastsætte, at overtrædelse af politivedtægterne kan straffes med bøde.

Der er i dag udstedt lokale politivedtægter for samtlige landets 54 politikredse. For at sikre ensartetheden af de enkelte politikredses politivedtægter har Justitsministeriet udstedt normalpolitivedtægter, som danner grundlag for udarbejdelsen af de lokale politivedtægter. Den seneste normalpolitivedtægt er fra 1968, jf. Justitsministeriets meddelelse nr. 203 af september 1968 med senere ændringer. Det fremgår af Justitsministeriets meddelelse, at normalpolitivedtægten skal tjene som forbillede ved udarbejdelsen af nye politivedtægter eller ændringer i gældende politivedtægter. Det anføres videre, at væsentlige afvigelser fra normalpolitivedtægtens tekst ikke kan forventes godkendt af Justitsministeriet, medmindre ganske særlige omstændigheder taler for det.

Der henvises til betænkningens side 26-28.

8.1.2. Midlertidige foranstaltninger

Politiet kan i dag træffe beslutning om midlertidige foranstaltninger, som indebærer generelle forbud og/eller påbud rettet mod borgerne, f.eks. forbud mod brug af åben ild i eller nær skove i som-

merperioder eller forbud mod færdsel på isen i bestemte områder i vinterperioder.

Politiet kan med hjemmel i *retsplejelovens § 108* udstede påbud om midlertidige foranstaltninger med henblik på opretholdelse af sikkerhed, fred og orden. Det er i disse tilfælde som udgangspunkt en forudsætning, at der foreligger en konkret og nærliggende fare for de nævnte beskyttelsesinteresser. Påbud i medfør af *retsplejelovens § 108* udstedes som udgangspunkt til de nærmere angivne personer, der udgør en fare for sikkerhed, fred og orden.

Politiet kan endvidere i medfør af §§ 8 og 9 i *loven om Københavns politi* og § 7 i *loven om politiet uden for København* træffe midlertidige foranstaltninger i form af forbud eller påbud af mere generel karakter, som ikke retter sig mod en på forhånd nærmere afgrænset personkreds. Sådanne midlertidige foranstaltninger skal offentliggøres. Manglende efterlevelse af midlertidige foranstaltninger kan straffes med bøde og i visse tilfælde hæfte.

Der henvises nærmere til betænkningens side 23-26.

8.2. Politikommissionens overvejelser

Politikommissionen foreslår i kapitel 6 i kommissionens lovudkast bestemmelser, som bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler, som viderefører en regulering med strafsanktionerede regler ud fra de hensyn, der i dag ligger bag reglerne i politivedtægterne.

Efter bestemmelsen i Politikommissionens lovudkast § 21 kan justitsministeren fastsætte regler om sikring af den offentlige orden mv. Det følger heraf, at området fremover skal reguleres ved bekendtgørelse. Politikommissionen finder i den forbindelse, at det vil være naturligt, at justitsministeren forinden udstedelsen drøfter det nærmere indhold af bekendtgørelsen med de lokale politimestre samt med repræsentanter for amter og kommuner.

Det forudsættes, at en bekendtgørelse om sikring af den offentlige orden mv. som udgangspunkt viderefører de centrale bestemmelser i normalpolitivedtægten. Bestemmelsen indeholder derfor en opregning af de områder, som efter gældende ret er reguleret i normalpolitivedtægten. Opregningen i bestemmelsen er ikke udtømmende. Nye regler eller revision af gældende regler, som er begrundet i de hensyn, der er nævnt i bestemmelsen, vil således kunne udstedes i medfør af bestemmelsen.

Politikommissionen foreslår endvidere som § 22 i kommissionens lovudkast, at der kan fastsættes lokale politivedtægter, hvis særlige lokale forhold tilsiger det. Det kan f.eks. være lokale regler om færdsel på nærmere angivne søer, fiskeri fra nærmere angivne lokaliteter samt henkastning af genstand på offentlig badestrand.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til lokalt helt eller delvis at ophæve den regulering, der fastsættes i bekendtgørelsesform efter § 21 i kommissionens lovudkast. Der kan således ikke i medfør af § 22 i kommissionens lovudkast fastsættes regler om, at en eller flere bestemmelser i en bekendtgørelse udstedt i medfør af § 21 ikke skal være gældende i den pågældende politikreds.

Udstedelse af lokale politivedtægter vil endelig være betinget af, at lokale forhold tilsiger det. Dette indebærer, at udstedelse af politivedtægter skal kræve en særlig begrundelse.

Lokale politivedtægter skal udfærdiges efter forslag fra politimesteren, som dog forinden skal drøfte forslaget med den eller de berørte kommuner.

Der henvises til betænkningens side 242-245.

8.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan med enkelte ændringer af redaktionel karakter tiltræde Politikommissionens forslag til bemyndigelsesbestemmelser, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets §§ 23-24 samt bemærkningerne her til.

...

Til § 23

Lovforslagets § 23 indeholder hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætter regler om bl.a. sikring af den offentlige orden og beskyttelse af sikkerheden.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan der i en bekendtgørelse udstedt i medfør bestemmelsens stk. 1 fastsættes regler om, at politimesteren (politidirektøren) kan træffe midlertidige foranstaltninger i form af påbud eller forbud med henblik på at forebygge fare for den offentlige orden mv.

Bestemmelsen indebærer, at der fremover med hjemmel i en bekendtgørelse udstedt i medfør af stk. 1 kan iværksættes midlertidige foranstaltninger svarende til de midlertidige foranstaltninger, der hidtil har kunnet iværksættes i medfør af loven om politiet uden for København og loven om Københavns politi.

Stk. 3 indeholder hjemmel til i bekendtgørelsesform at videreføre de gældende straffebestemmelser i politivedtægterne og – for så vidt angår midlertidige foranstaltninger – i de ovenfor nævnte politilove.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8.2. og 8.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.”

Reguleringen af offentlige kampe inden for boksportsporten er som anført i afsnit 3.3 foretaget i en bekendtgørelse udstedt i medfør af politilovens § 23, stk. 1 og 3.

På baggrund af den ligeartede karakter af de hensyn, som ønskes varetaget ved en regulering af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning, sammenholdt med de opgaver, der efter politilovens § 2 er henlagt til politiet, finder arbejdsgruppen, at der inden for den allerede etablerede lovgivningsmæssige ramme er fornøden hjemmel i politilovens § 23, stk. 1 og 3, til også at udstede en bekendtgørelse, der regulerer afviklingen af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning.

Der er herved lagt vægt på, at formålet med reguleringen i overensstemmelse med ordlyden af politilovens § 23, stk. 1, er at varetage sikring af den offentlige orden samt beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed. Hertil kommer, at kampsportsarrangementer – uanset at der er tale om en idrætsaktivitet – efter omstændighederne undtagelsesvist også vil kunne have karakter af at være en offentlig forlystelse.

Efter arbejdsgruppens opfattelse er der således ikke behov for at tage lovgivningsmæssige initiativer på området, idet den af arbejdsgruppen foreslåede regulering af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene vil kunne ske ved en bekendtgørelse udstedt i henhold til gældende lov.

7.4. Hvilke kampsportsaktiviteter bør være omfattet af reguleringen?

Arbejdsgruppen har i afsnit 2 søgt at beskrive, hvilke kampsportsgrene der aktuelt dyrkes i Danmark, og i hvilket omfang de er organiseret i forbund eller andre sammenslutninger.

Beskrivelsen viser, at der er tale om et bredspektret og dynamisk område, som det ikke er muligt at beskrive udtømmende. Det kan imidlertid konstateres, at størstedelen af de opregnede kampsportsgrene dyrkes inden for den organiserede idræt. Der dyrkes dog også kampsport i klubber og lignende, som er mere eller mindre løst organiseret. Det er efter arbejdsgruppens opfattelse væsentligt, at en eventuel regulering ikke alene kommer til at omfatte den mere organiserede idræt. Behovet for en regulering er i højere grad til stede, når der er tale om afvikling af offentlige kampe uden for organisations- eller forbundsregi, herunder hvis kampafviklingen sker med et mere underholdningsmæssigt og kommercielt sigte.

Flere kampsportsgrene er endvidere sammensat af elementer fra flere idrætsgrene, og der er således også ganske stor forskel på udøvelsen og de tilladte teknikker inden for de forskellige kampsportsgrene. Det indebærer, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at udarbejde en regulering, der er målrettet enkelte kampsportsgrene. Hertil kommer, at det også vil være forbundet med betydelige vanskeligheder at fastlægge fælles krav til udformning af sikkerhedsudstyr, idet kravene hertil vil afhænge af f.eks. karakteren af de tilladte teknikker inden for enkelte kampsportsgren samt kampsportsudøverens alder og erfaring.

I stedet bør der efter arbejdsgruppens opfattelse tages udgangspunkt i en regulering, der værner idrætsudøveren mod at blive udsat for overordnede

sundhedsmæssige risici forbundet med de farlige teknikker (slag, spark mv.), der er tilladt inden for kampsporten.

Uanset kampsportens organisering må det således sikres, at udøvelsen af offentlige kampe inden for nuværende såvel som eventuelt fremtidige kampsportsgrene, der tillader farlige teknikker, sker under iagttagelse af visse minimumsregler. Dette gælder uanset, at der inden for den organiserede kampsport generelt også internt er fastsat regler til beskyttelse af udøvernes sundhed og sikkerhed.

Reguleringen bør efter arbejdsgruppens opfattelse fokusere på at forebygge risikoen for potentielt livsfarlige og langvarige skader, dvs. skader i hovedet, herunder hjerne og hals, jf. nærmere afsnit 5. Skader af denne karakter bør både af sundhedsmæssige, sikkerhedsmæssige og ordensmæssige hensyn forebygges.

Mindre risikofyldte skader såsom led- og bruskskader, som også ofte ses i forbindelse med udøvelsen af andre idrætsgrene, er der derimod et mindre behov for at fokusere på i forhold til en offentligretlig regulering. Der er således ikke et påtrængende behov for en regulering, der særligt forebygger forekomsten af sådanne skader. Indre skader optræder som anført i afsnit 5 meget sjældent i forbindelse med udøvelse af kampsport. Der skønnes derfor heller ikke at være et behov for en regulering vedrørende denne type skader.

En række kampsportsgrene indeholder teknikker, der alene tillader markeringer eller slag, spark eller lignende med begrænset kraft mod hovedet eller halsregionen, f.eks. benævnt skin touch og letkontakt. Sådanne teknikker er – hvis de udføres rigtigt – ikke potentielt livstruende og kan ikke medføre langvarige skader, herunder risici for hjerneskader. Kun kampsport, der tillader kraftfulde slag, spark eller lignende mod hovedet og halsregionen, bør derfor være omfattet af reguleringen.

Også teknikker, der tillader knæstød med kraft mod hovedet, stød med kraft hoved mod hovedet eller andre slag med kraft mod ansigtet eller halsregionen med f.eks. albue eller redskaber, bør være omfattet af reguleringen.

Afgørende for, om en konkret offentlig kamp er omfattet af anvendelsesområdet, bør afhænge af, hvilke teknikker der tillades anvendt under kampen. Det er således afgørende, om det efter det konkurrencereglement eller

lignende, der finder anvendelse for den konkrete kamp, er tilladt at udføre teknikker, som indebærer sundhedsmæssige risici for kampdeltagerne, der potentielt kan være livstruende eller medføre langvarige skader. Herved afgrænses reguleringen også fra øvrige idrætsgrene, hvor hovedkontakt kan forekomme, men ikke er tilladt som forsætlige handlinger, som det f.eks. er tilfældet i håndbold og fodbold.

Som anført i afsnit 5 kan halsgreb efter omstændighederne, herunder navnlig fastholdelse af halsgreb, medføre betydelige sundhedsmæssige risici. Det er imidlertid efter de for arbejdsgruppen foreliggende oplysninger yderst sjældent, at halsgreb indebærer dødsfald eller varige mén. På denne baggrund finder arbejdsgruppen ikke anledning til udtrykkeligt at nævne almindelige halsgreb som en omstændighed, der i sig selv medfører, at man er inden for den foreslåede regulerings anvendelsesområde. Et halsgreb vil imidlertid undtagelsesvist kunne have en sådan slaglignende karakter, at det bliver omfattet af reguleringen. Halsgreb ses ikke udtrykkeligt reguleret i hverken den norske knockoutlov eller den svenske kampsportslov.

Arbejdsgruppen finder herefter, at alle offentlige kampe, uanset om de udøves i organiseret form eller ej, skal være omfattet af reguleringen i den foreslåede bekendtgørelse, hvis det under kampen er tilladt at gennemføre kraftfulde slag, spark eller lignende mod hovedet eller halsregionen. Den foreslåede regulering bør desuden gælde i forhold til alle kampsportsaktiviteter, uanset om internt fastsatte regler allerede på nuværende tidspunkt måtte opfylde de krav, der i øvrigt følger af arbejdsgruppens forslag til regulering. Det bør endvidere være uden betydning, om den offentlige kampsportsaktivitet udøves af amatører eller professionelle. Den norske knockoutforskrift og den svenske kampsportslov indeholder heller ikke særskilt regulering af henholdsvis amatør udøvere og professionelle udøvere.

Arbejdsgruppen er opmærksom på, at en regulering vil kunne blive opfattet som et indgreb i idrættens autonomi. Ved vurderingen af indgrebets intensitet må det imidlertid indgå, at der ikke er tale om at regulere idrætten som sådan, men derimod alene afviklingen af offentlige kampe, og at det heller ikke er enhver offentlig kamp, der bliver omfattet af reguleringen, men alene offentlige kampe, hvor det er tilladt at gennemføre kraftfulde slag, spark eller lignende mod hovedet eller halsregionen.

Som eksempler på kampsportsgrene, hvor offentlige kampe vil blive omfattet af bekendtgørelsesudkastets anvendelsesområde, kan nævnes MMA, kickboxing (fuldkontakt), taekwondo, muay thai, samt karatestilarterne ashihara, kyokushinkai/shinkyokushin. Denne vurdering er baseret på de gældende forbundsfastsatte kampsportsreglementer for de omhandlede kampsportsgrene beskrevet i afsnit 2.3.

Derimod vil offentlige kampe inden for de øvrige kampsportsgrene beskrevet under afsnit 2.3 som udgangspunkt ikke være omfattet af reguleringen, hvis kampene afvikles efter de i afsnittet beskrevne reglementer.

Flere kampsportsgrene omtalt under afsnit 2.4 vil i øvrigt blive omfattet af anvendelsesområdet, hvis der i fremtiden måtte blive afholdt offentlige kampe i de pågældende kampsportsgrene.

Arbejdsgruppen har ikke fundet grundlag for – hverken helt eller delvis – at foreslå, at der indføres forbud mod afvikling af kampe inden for bestemte kampsportsgrene, således som der lægges op til i Europarådets rekommandation R (99) 11 vedrørende forbud mod free fighting konkurrencer. Forbud indebærer et betydeligt indgreb og bør ikke anvendes, hvis man med mindre indgribende foranstaltninger kan opnå et tilstrækkeligt værn. Et sådant tilstrækkeligt værn etableres efter arbejdsgruppens opfattelse med bekendtgørelsesudkastet, herunder forslaget til en tilladelsesordning og de foreslåede betingelser for afvikling af offentlige kampe, jf. afsnit 7.6 og 7.7 og den almene regulering, der følger af blandt andet straffelovens voldsbestemmelser, dansk rets almindelige erstatningsregler og politiets almindelige adgang til at opretholde ro og orden, jf. afsnit 3.2, 3.4, 3.5 og 3.7-3.9. I det omfang det allerede i ansøgningsfasen står klart, at en offentlig kampsportsaktivitet ikke vil blive afviklet under omstændigheder, der kan anses for ordens- og sikkerhedsmæssige forsvarlige, vil der således kunne gives afslag på afholdelse af den offentlige kamp.

Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsesudkastets § 1, jf. afsnit 8.

7.5. Offentlig kamp

Arbejdsgruppen skal i følge kommissoriet vurdere, om der er behov for at indføre nye regler for afviklingen af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning, der allerede er underlagt regulering. Det er således – ligesom det i gældende ret er tilfældet for boksning – alene aktiviteter under offentlige kampe, der skal overvejes i arbejdsgruppen. Det

falder dermed uden for arbejdsgruppens opgave at fremkomme med forslag til, hvordan der skal forholdes ved den almindelige sparring og træning.

Boksebekendtgørelsen indeholder ikke en nærmere fastlæggelse af, hvornår der er tale om en offentlig kamp. Hvad der anses som en ”offentlig” boksekamp, er imidlertid i praksis blevet fastlagt i overensstemmelse med, hvad der anses som en offentlig forlystelse. Det betyder f.eks., at der som udgangspunkt vil være tale om en ”offentlig” kamp, når en hvilken som helst person umiddelbart kan se den, f.eks. på eller fra gaden. Det samme gælder, hvis kampen finder sted i en forretning eller et andet sted, hvor offentligheden har fri adgang, uanset om der kræves entré, eller der er fri adgang. Hvis der eksempelvis mangler kontrol ved indgangen, vil kampen også anses som offentlig. Kampen vil derimod ikke være offentlig, hvis adgangen til at overvære kampen kun gælder en kreds af personer, som i øvrigt har et ikke ubetydeligt fællesskab såsom en idrætsklub, jf. herved U 1950.810 V. Det gælder også, selvom medlemmerne af det tætte fællesskab har en vis adgang til at tage andre personer med såsom en ægtefælle. En aktivitet, der foregår i et lukket foreningsregi, vil ikke være en offentlig forlystelse. Det er imidlertid et krav, at foreningen er en realitet. Det må således kræves, at der foreligger love for foreningen, at den har et formål, at der er en styrelse, et medlemskartotek, et regnskab mv., og at der skal være en vis forbindelse mellem foreningen og dens medlemmer. Foreningen kan f.eks. anses som en ”falsk facade”, hvis medlemmerne typisk kun deltager i et enkelt eller nogle få arrangementer. I praksis har der også været en vis tendens til at fortolke offentlighedsbegrebet strengt, når foreningen er oprettet af rent forretningsmæssige bevæggrunde hos en enkelt eller en snæver kreds af initiativtagere. En analogi kan desuden drages i forhold til offentlige forsamlinger, hvor det antages, at forsamlingen kan blive offentlig, såfremt deltagerantallet er meget stort, eller hvis adgangskontrollen er lemfældig.

Om offentlighedsbegrebet kan der i øvrigt henvises til Vagn Greve m.fl., Kommenteret normalpolitivedtægt, 1968, s. 194-196, og Ib Henricson m.fl., Politiloven med kommentarer, 2005, s. 60.

Arbejdsgruppen finder det naturligt, at den foreslåede regulering kommer til at indeholde en udtrykkelig bestemmelse om, hvornår der er tale om en offentlig kamp, og har fundet, at der ved udformningen af en sådan bestemmelse bør tages udgangspunkt i den fastlæggelse af begrebet, der har

fundet sted i hidtidig praksis efter boksebekendtgørelsen og forlystelsesbekendtgørelsen, jf. ovenfor.

Ved offentlige kampe bør der herefter efter arbejdsgruppens opfattelse forstås kampe, stævner, eller tilsvarende arrangementer, hvortil der er almindelig adgang for offentligheden, uanset om adgang sker mod betaling.

Ved denne fastlæggelse bliver spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om udøvelse af en erhvervsmæssig eller hermed ligestillet aktivitet, heller ikke afgørende for, om bekendtgørelsens regler skal iagttages.

Det er ikke fundet nødvendigt at lade offentlige opvisninger være omfattet af reguleringen. En opvisning indebærer alene en demonstration af stilartern og dermed ikke den risiko, som bekendtgørelsesudkastet tager sigte på at regulere.

Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsesudkastets § 3, jf. afsnit 8.

7.6. Tilladelseskrav og myndighed

Som anført i afsnit 7.2 finder arbejdsgruppen, at en regulering af offentlige kampe inden for andre kampsportsgrene end boksning bør fokusere på at forebygge skader i hovedet og halsregionen, da disse skader er de alvorligste.

Spørgsmålet er herefter, hvorledes en sådan regulering nærmere skal udformes.

Der har i arbejdsgruppen været enighed om, at reguleringen – som det er tilfældet efter boksebekendtgørelsen – bør tage udgangspunkt i en tilladelsesordning, således at en offentlig kamp ikke må afvikles, medmindre der er indhentet en forudgående tilladelse fra myndighederne til afvikling af kampen. En sådan tilladelsesordning findes også i den norske og svenske lovgivning på området. En tilladelsesordning vil give mulighed for at fastsætte nærmere vilkår for afviklingen af offentlige kampe og vil samtidig give myndighederne mulighed for at tage de nødvendige forholdsregler. De hensyn af sundhedsmæssig, ordensmæssig og sikkerhedsmæssig karakter, der ligger til grund for bekendtgørelsesudkastet, taler også i sig selv for, at reguleringen bør indrettes som en tilladelsesordning, selvom en sådan ordning vil kræve flere ressourcer i såvel klubber og hos myndigheder

end f.eks. en ren indberetningsordning eller en ordning, hvor det er op til klubber, arrangører mv. at føre egenkontrol med overholdelse af reglerne.

Efter arbejdsgruppens opfattelse bør politiet også henset til bekendtgørelsesudkastets hjemmelsmæssige grundlag være tilladelsesmyndighed. Det er også politiet, der vil være nærmest til at varetage de ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, som bekendtgørelsesudkastet bygger på, og som naturligt hører under politiets daglige opgavevaretagelse.

Politiet skal efter modtagelsen af en ansøgning om afvikling af én eller flere offentlige kampe foretage en prøvelse af, om det må anses for ordens- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt at afvikle kampen eller arrangementet. Til gennemførelse af denne prøvelse kan politiet i forbindelse med sagsbehandlingen indhente nærmere oplysninger hos blandt andet ansøgeren. Politiet må således forud for, at der træffes afgørelse, være i besiddelse af de fornødne oplysninger om tid og sted for kampen og det forventede antal tilskuere mv., således at politiet kan træffe de eventuelle fornødne forebyggende foranstaltninger. Sådanne oplysninger kan også danne grundlag for, at der stilles nærmere vilkår for afvikling af arrangementet ud over de betingelser, der efter bekendtgørelsesudkastets kapitel 2 altid skal være opfyldt.

Det er derimod ikke hensigten, at politiet skal foretage en nærmere prøvelse af, om den enkelte kampsportsgrens konkurrencereglement eller lignende yder en tilstrækkelig beskyttelse af kampsportsudøveren. På dette punkt adskiller den foreslåede ordning sig fra den svenske kampsportslov og den norske knockoutlov. Det er imidlertid arbejdsgruppens opfattelse, at de sundhedsmæssige hensyn, der ligger bag en nærmere efterprøvelse af konkurrencereglementer mv., ikke naturligt kan anses for en politimæssig opgave, og i hvert fald ikke kan anses for en opgave, der uden sagkyndig bistand vil kunne løftes af politiet i forbindelse med meddelelse af tilladelser. Hertil kommer, at efterprøvelse af et konkurrencereglement efter arbejdsgruppens opfattelse heller ikke behøver at indgå i prøvelsesgrundlaget, hvis der på anden måde behørigt tages hensyn til kampsportsudøvernes sundhed og personlige sikkerhed. Arbejdsgruppen finder således, at disse sundhedsmæssige hensyn kan varetages ved, at der i stedet stilles overordnede krav om tilstedeværelse af en stævnelæge og førelse af en helbredslog mv., jf. herom afsnit 7.6. Et andet forhold er imidlertid, at det allerede i ansøgningsfasen kan komme til at stå klart for politiet, at det er hensigten, at det offentlige kampsportsarrangement skal afvikles under sådanne omstændigheder, at der ud fra et hensyn til kampsportsudøvernes

personlige sikkerhed og almindelige ordensmæssige hensyn ikke bør gives tilladelse til offentlig kamp – f.eks. hvor der er et nærmest fuldstændigt fravær af regler for selve afviklingen af den offentlige kamp, således at ”alt er tilladt”.

Arbejdsgruppen har ikke fundet grundlag for at foreslå regler, der nærmere normerer sagsbehandlingen, herunder i form af sagsbehandlingsfrister, således som det kendes fra boksebekendtgørelsens § 2. Tilladelsesordningen skal naturligvis administreres i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder reglerne i forvaltningsloven. Boksebekendtgørelsen indeholder i § 4 en bestemmelse om, at der i forbindelse med afviklingen af en kamp som led i erhvervsmæssig virksomhed skal gives offentlig oplysning om, hvilken politidirektør der har kompetence til at meddele tilladelse til afviklingen af boksekampen. Arbejdsgruppen finder heller ikke behov for at medtage en sådan oplysningsregel i den foreslåede regulering.

Det må sikres, at tilladelsesordningen af hensyn til arrangørerne og den samlede ressourceanvendelse indrettes så ubureaukratisk som muligt. Arbejdsgruppen er i den forbindelse opmærksom på, at det kan være administrativt byrdefuldt for arrangører, hvis de skal søge om en særskilt tilladelse til hver enkelt kamp, som de agter at afvikle i forbindelse med et stævne. Derfor foreslås en udtrykkelig regel om, at en tilladelse kan omfatte én eller flere nærmere fastlagte kampe. Er der tale om et stævne eller tilsvarende arrangement, bør der således kunne meddeles tilladelse til afvikling af alle stævnets offentlige kampe i samme tilladelse. I den forbindelse må det påses, at stævnets omfang og varighed er nærmere beskrevet i ansøgningen. I det omfang der søges om tilladelse til afvikling af flere offentlige kampe, skal ansøgningsmaterialet således indeholde en redegørelse for, hvordan alle offentlige kampe skal afvikles. Tilladelser efter boksebekendtgørelsen kan også meddeles et stævne som helhed.

For yderligere at lette den administrative byrde for de arrangører, der ofte afholder offentlige kampe inden for kampsport, har det også været overvejet i arbejdsgruppen at indføre mulighed for at meddele stående tilladelser inden for en given periode. Det er blandt andet muligt i henhold til den svenske kampsportslov og den norske knockoutlov. Adgangen til at meddele stående tilladelser synes velbegrundet, så længe det sikres, at politiet under alle omstændigheder modtager de fornødne oplysninger om de enkelte arrangementers omfang og karakter fra arrangøren så betids, at der er mulighed for at tage de fornødne forholdsregler. Det bemærkes i den for-

bindelse, at politiet, hvis det findes konkret og sagligt, vil kunne fastsætte som vilkår, at der gives en underretning om kampen, herunder tidspunkt og sted for afviklingen og det skønnede antal tilskuere, til den politikreds, hvor kampen afholdes, i god tid før kampens afvikling. Det vil f.eks. være relevant ved stævner, hvor der forventes at være et større antal tilskuere, eller hvor det forventes, at modtageren af den stående tilladelse vil afvikle kampe inden for flere forskellige politikredse. I det omfang ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn måtte tilsige det, vil politiet efter underretningen om den specifikke kamp også på dette tidspunkt kunne stille nærmere vilkår for afviklingen af kampsportsaktiviteten.

En sådan stående tilladelse bør kun kunne meddeles, hvis politiet finder det forsvarligt. I den forbindelse vil f.eks. tidligere erfaringer med den pågældende arrangør eller det pågældende forbund kunne indgå i vurderingen, herunder om arrangøren er knyttet til et forbund eller lignende, som kampene sanktioneres under. Det kan også indgå i overvejelserne, om arrangørerne må antages at have et reelt behov for en stående tilladelse.

Den maksimale periode for en stående tilladelse foreslås fastsat til 3 år. Dette svarer til, hvad der gælder for tilladelser efter den norske kampsportsforskrifts § 16.

Da tilladelseskravet blandt andet er motiveret af hensynet til opretholdelse af den lokale orden og sikkerhed, bør det være politiet i den politikreds, hvor kampen skal afvikles, som ansøgningen skal indgives til. I forhold til ansøgninger om tilladelse til flere nærmere fastlagte kampe og stående tilladelser kan det i tilfælde, hvor kampene skal afvikles i flere forskellige politikredse, give nogle udfordringer i forhold til, hvilken myndighed der i givet fald skal meddele tilladelsen. Som den mest praktiske løsning foreslås det i den forbindelse, at hvis der søges om tilladelse til flere nærmere fastlagte kampe, der ikke ligger i samme politikreds, skal ansøgningen indgives til politiet i den politikreds, hvor den første offentlige kamp skal afholdes. Det vil formentlig høre til undtagelserne, at der søges om tilladelse til flere kampe, som afvikles i forskellige politikredse. Hvis der er tale om en ansøgning om en stående tilladelse, skal ansøgningen indgives til den politikreds, hvor ansøgeren har bopæl eller hjemsted, idet det må antages, at den pågældende politikreds har det bedste kendskab til personen, forbundet, klubben eller virksomheden.

En allerede meddelt tilladelse, hvad enten det er en tilladelse til et enkeltstående arrangementer, flere nærmere angivne arrangementer eller en stå-

ende tilladelse, kan efter omstændighederne tilbagekaldes efter almindelige forvaltningsregler om tilbagekaldelse af gyldige forvaltningsakter. Det kan være tilfældet, hvis lovgivningen, herunder vilkårene for tilladelsen, ikke overholdes, eller hvis der i forbindelse med ansøgningen er givet urigtige oplysninger. I overensstemmelse med hvad der er fastsat i boksebekendtgørelsen, foreslår arbejdsgruppen, at der også medtages en udtrykkelig bestemmelse herom i bekendtgørelsesudkastet.

Politikredsens afgørelser efter den foreslåede regulering vil i overensstemmelse med almindelige rekursregler, jf. herved retsplejelovens § 109, kunne indbringes for Rigspolitiet. Afgørelserne vil endvidere kunne gøres til genstand for domstolsprøvelse i overensstemmelse med den almindelige adgang hertil efter Grundlovens § 63.

Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsesudkastets §§ 2, 4-6 og 11, jf. afsnit 8.

7.7. Stævnelæge, helbredslog og forudgående lægelig undersøgelse

Det er en afgørende forudsætning for, at offentlige kampe inden for kampsport overhovedet bør kunne finde sted i en offentligt godkendt ramme, at der er en grundlæggende varetagelse af hensynene til kampsportsudøvernes helbred og sikkerhed. Samtidig bør der opretholdes en rimelig balance i forhold til den accept af risiko, der samtidig er en nødvendig forudsætning for at kunne deltage i den offentlige kamp. I denne afvejning indgår også hensynet til opretholdelse af idrættens autonomi.

Som anført ovenfor foreslås det, at der alene skal indhentes tilladelse til den offentlige kamp, hvis det i forbindelse med kampen er tilladt at gennemføre kraftfulde slag, spark eller lignende mod hovedet eller halsregionen. Kravet om, at der i disse tilfælde skal indhentes en tilladelse fra politiet, må først og fremmest ses i lyset af den potentielle farlighed forbundet hermed. Denne potentielle farlighed betyder, at der skal være en særlig fokus på at værne kampsportsudøvere mod de sundhedsmæssige risici.

Tilstedeværelsen af kompetent og veluddannet sundhedspersonale i forbindelse med afvikling af kampen er i den forbindelse efter arbejdsgruppens opfattelse påkrævet. Arbejdsgruppen har derfor overvejet, hvilket sundhedspersonale der skal være tale om, og hvilke opgaver sundhedspersonalet skal varetage.

Arbejdsgruppen har overvejet, om det vil være tilstrækkeligt at stille krav om tilstedeværelse af sundhedspersonale i stedet for tilstedeværelse af en læge, således som det kræves efter boksebekendtgørelsen. På baggrund af Styrelsen for Patientsikkerheds vurdering finder arbejdsgruppen, at det er nødvendigt, at en læge med tilladelse er til stede og overværer kampene for at sikre, at der er de fornødne faglige kvalifikationer for at varetage de sundhedsmæssige og sikkerhedsmæssige hensyn forbundet med kampenes afvikling.

Kravet om tilstedeværelse af en læge – eller en anden sundhedsperson – under en offentlig kamp er allerede i dag i vidt omfang et sædvanligt krav inden for den organiserede idræt. Inden for både MMA, kickboxing, kyokushin/shinkyokushin karate, ashihara karate (fuld kontakt) og muay thai stilles der i dag efter de forbundsfastsatte regler krav om, at kampe omfattet af anvendelsesområdet for den foreslåede regulering skal overværes af en stævnelæge. Inden for andre discipliner, f.eks. brydning, brasiliansk jiu jitsu, judo, taekwondo, taekwon-do og karate, stilles der derimod ikke krav herom, men alene om at der skal være en læge *eller* andet sundhedspersonale til stede. For andre kampsportsgrene, f.eks. grappling/submission wrestling, er spørgsmålet ikke reguleret i de i afsnit 2 omtalte regelsæt. Under ju-jitsu kampe er der altid i henhold til det pågældende stævnerreglement en stævnelæge til stede, dog ikke ved mindre stævner, hvor der som minimum er samaritter til stede. Den norske knockoutforskrifts § 4 stiller også krav om en læges tilstedeværelse under kampen, men der kan gives tilladelse til, at lægen overværer flere kampe på én gang. En sådan tilladelse vil blive givet, hvis det anses forsvarligt i forhold til udøvernes helbred og sikkerhed. Om forholdene i Sverige kan der desuden henvises til afsnit 4.3.2.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at hensynet til kampsportsudøverens helbred og sikkerhed bedst tilgodeses ved, at en stævnelæge overværer én kamp ad gangen. Stævnelægen skal således varetage hensynet til kampsportsudøvernes helbred og sikkerhed og ved sin indsats forebygge og begrænse risikoen for, at kampsportsudøvere får alvorlige skader. Stævnelægen skal ikke alene påse, at kampsportsudøvere ikke udsættes for unødigt fare ved slag og spark mod hovedet og halsregionen, men skal mere generelt overvåge kampen med henblik på at begrænse risikoen for, at kampsportsudøvere får alvorlige skader, og i øvrigt skride ind, når der er en lægefaglig begrundelse herfor.

Navnlig på grund af den potentielt farlige karakter af de slag og spark mod hovedet og halsregionen, der er omfattet af den foreslåede regulerings anvendelsesområde, bør stævnelægen som udgangspunkt ikke overvære mere end én kamp ad gangen. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at der kan forekomme kampsportsgrene, hvor det på grund af kampsportsaktivitetens karakter, herunder et generelt beskedent omfang af slag og spark mv. omfattet af bekendtgørelses anvendelsesområde, forekommer mindre oplagt, at en læge skal overvære hver enkelt kamp. Hvis en sådan situation måtte opstå, kan Justitsministeriet som regeludstedende myndighed – eventuelt efter at have indhentet en udtalelse fra Sundheds- og Ældreministeriet – efter almindelige forvaltningsretlige regler meddele en arrangør (herunder indehavere af stående tilladelser) dispensation fra kravet om, at enhver kamp skal overværes af en læge, herunder f.eks. således at en læge kan overvære flere kampe på én gang. Arbejdsgruppen har ikke fundet det nødvendigt at medtage en udtrykkelig regel om denne undtagelsessituation i bekendtgørelsesudkastet.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at bekendtgørelsesudkastet kommer til at indeholde et krav om, at enhver kamp omfattet af bekendtgørelsesudkastets anvendelsesområde skal overværes af en læge.

For at stævnelægen kan iagttage sine forpligtelser, finder arbejdsgruppen, at der bør fastsættes en bestemmelse om, at stævnelægens forskrifter og påbud skal efterkommes i forbindelse med kampens afvikling, herunder at stævnelægen kan forbyde en kamp eller forlange en kamp standset, hvis lægen f.eks. ikke finder det forsvarligt, at kampsportsudøveren deltager i eller fortsætter en kamp. Stævnelægens beslutning herom skal heller ikke afhænge af den vurdering, der foretages af en dommer eller kampleder under den offentlige kamp.

Stævnelægen skal, som det også kræves efter boksebekendtgørelsen, have adgang til selvstændigt virke. Ud over at varetage de overordnede og grundlæggende sundhedsmæssige hensyn, der følger af bekendtgørelsesudkastet, skal lægen selvsagt også overholde reglerne i autorisationslovgivningen og herunder udvise omhu og samvittighedsfuldhed i udøvelsen af sin virksomhed. Arbejdsgruppen har ikke fundet grundlag for at medtage en bestemmelse svarende til boksebekendtgørelsens § 5, stk. 1, 2. pkt., hvorefter politiet – eventuelt efter forelæggelse for sundhedsmyndighederne – skal godkende den pågældende læge. Stævnelægens honorar skal – som det også er tilfældet på bokseområdet – betales af arrangøren af den offentlige kamp.

Stævnelægen kan kun på forsvarlig vis forebygge og begrænse risikoen for, at kampsportsudøverne får alvorlige skader, hvis lægen har adgang til oplysninger om kampsportsudøverens helbredsmæssige tilstand samt kamp- og skadeshistorik. Det foreslås derfor, at der dels fastsættes krav om, at en kamp ikke må finde sted, medmindre kampsportsudøveren har fremvist en helbredslogbog eller tilsvarende for stævnelægen, og dels krav om, at udøveren har gennemgået forudgående lægelig undersøgelse, hvor stævnelægen påser, at kampsportsudøverens helbredsmæssige forhold ikke er til hinder for deltagelse i kampen. Hvis udøveren skal deltage i flere kampe på én dag eller over én weekend, behøver udøveren alene at gennemgå en lægeundersøgelse forud for den første kamp, idet en stævnelæge vil være til stede og overvære kampsportsudøverens helbredsmæssige tilstand under de kampe, som han stiller op til i løbet af stævnet. Hvis en anden stævnelæge skal overvære udøverens efterfølgende kampe den pågældende dag eller weekend, skal den stævnelæge, der overværede den første kamp, sørge for, at der i det omfang, det er relevant, sker en behørig overlevering af helbredsoplysninger vedrørende udøveren, til den nye stævnelæge.

Krav om logbøger mv. og forudgående lægelige undersøgelser ses allerede i dag i forskellige kampsportsgrenes konkurrencereglementer såsom kickboxing, muay thai og MMA. Herunder gælder der også et krav om startbøger efter boksebekendtgørelsens § 18, stk. 1, og den norske knockoutforskrifts §§ 4-6 indeholder krav om forudgående lægeundersøgelse, helbredsattest og startbøger. I forarbejderne til den svenske kampsportslov fremgår også, at kampsportens konkurrence- og sikkerhedsregler skal indeholde et system med startbog eller lignende, som viser hvilke kampe, udøveren har gennemført, herunder om udøveren har været nødsaget til at afbryde en kamp på grund af skader eller knockout samt eventuelle karantæner som følge heraf.

For så vidt angår oplysninger om udøverens kamp- og skadeshistorik foreslås det, at der fastsættes krav om, at helbredslogbogen mv. som minimum skal indeholde oplysninger om tidspunkt og sted for alle kampsportsudøverens offentlige kampe og udfaldet af disse, skader opstået under deltagelse i offentlige kampe og eventuel meddelt karantæne og øvrige helbredsmæssige anmærkninger. Disse minimumsoplysninger må anses for nødvendige for, at stævnelægen kan foretage en vurdering af udøverens helbredsmæssige forhold mv. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at der inden for forskellige kampsportsgrene allerede i et vist omfang anvendes

logbøger mv., herunder med oplysninger der må anses for tilpasset den enkelte kampsportsgren. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt – og heller ikke nødvendigt – at foretage en mere detaljeret regulering af helbredsloggens indhold. De oplysninger, som det foreslås, at helbredslogbogen som minimum skal indeholde, er imidlertid oplysninger, der blandt andet allerede er indeholdt i startbøgerne inden for boksning og my fightbook inden for MMA.

For at sikre validiteten af oplysningerne i helbredslogbogen foreslås det, at oplysningerne om skader opstået under deltagelse i offentlige kampe og eventuelt meddelt karantæne (i det omfang der – som det er tilfældet inden for boksporten – er formaliserede regler om karantæne inden for den pågældende kampsportsgren) samt øvrige helbredsmæssige anmærkninger skal bekræftes af en læge, der har tilladelse til selvstændigt virke som læge. Dette vil formentlig i reglen blive foretaget af stævnelægen i umiddelbar forlængelse af afviklingen af en konkret kamp.

Det følger i øvrigt af autorisationslovens § 25 og bekendtgørelse nr. 3 af 2. januar 2013 om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler, at stævnelægen har pligt til at opbevare de lægelige oplysninger i 10 år fra den seneste optegnelse.

En række kampsportsudøvere deltager i forskellige kampsportsgrene, og det er derfor efter arbejdsgruppens opfattelse væsentligt, at helbredslogbogen mv. indeholder oplysninger om alle disse kampe i en samlet helbredslog. Der skal således ikke føres en log for hver ”kampsportstype”, der er omfattet af reguleringens anvendelsesområde, hvilket ikke vil give stævnelægen det fulde overblik over udøverens kamp- og skadeshistorik.

Arbejdsgruppen har overvejet, om der bør udarbejdes en standardiseret helbredslogbog, som kan anvendes af alle kampsportsudøvere. På grund af de forskellige kampsportsgrenes uensartede præg findes der imidlertid ikke grundlag herfor. I stedet foreslås det som nævnt ovenfor, at der i bekendtgørelsen fastsættes regler om nogle minimumskrav, som helbredslogbogen skal opfylde. På samme baggrund har arbejdsgruppen heller ikke fundet grundlag for at medtage en regel svarende til boksebekendtgørelsens § 22, hvorefter en boksestartbog/licens skal indeholde en oversigt over de særlige risici ved boksningen mv.

Ansvar for, at helbredsloggen medbringes til den offentlige kamp, påhviler efter arbejdsgruppens udkast som udgangspunkt den enkelte kamp-

sportsudøver. Der vil imidlertid ikke være noget til hinder for, at der inden for den organiserede kampsport internt aftales en ordning om, at helbredsloggen opbevares i klubben eller lignende.

Kravet om, at kampsportsudøveren skal deltage i en forudgående lægelig undersøgelse, skal ses i lyset af, at stævnelægen skal påse, at kampsportsudøverens helbredsmæssige forhold forud for deltagelse i en offentlig kamp ikke er til hinder for kampen. Det forudsættes, at lægen under denne undersøgelse foretager en sædvanlig lægelig undersøgelse. Formålet er blandt andet, at stævnelægen før en udøver deltager i en offentlig kamp, sikrer sig, at den pågældende ikke er sundhedsmæssigt uegnet til at deltage i kampen. Lægeundersøgelsen danner herunder også et udgangspunkt, som stævnelægen kan vurdere eventuelle pådragne skader på grundlag af. Hvis en sådan sædvanlig lægeundersøgelse ikke er tilstrækkelig til, at lægen kan påse, at kampsportsudøverens helbredsmæssige forhold ikke er til hinder for deltagelse i den offentlige kamp, må lægen henvise den pågældende kampsportsudøver til yderligere udredning med den konsekvens, at den konkrete kamp ikke kan afvikles.

Kravet om forudgående lægelig undersøgelse forud for en offentlig kamp er allerede i dag et krav inden for MMA og muay thai. Det følger også af den norske knockoutforskrifts § 4, at der til brug for kamplægens vurdering af, om udøveren er konkurrencedygtig, blandt andet skal gennemføres en lægekonsultation, før kampaktiviteten påbegyndes.

Det er samlet set arbejdsgruppens vurdering, at kravet om stævnelægens tilstedeværelse, om udfyldelse af helbredslogbog og forudgående lægelig undersøgelse er tilstrækkelig til varetagelse af de grundlæggende sundhedsmæssige hensyn, som bekendtgørelsen blandt andet skal værne, jf. herved bekendtgørelsesudkastets § 1.

Arbejdsgruppen har ikke fundet anledning til at medtage en bestemmelse, der svarer til boksebekendtgørelsens § 5, stk. 2, hvorefter Sundhedsstyrelsen (nu Styrelsen for Patientsikkerhed) kan fastsætte nærmere regler om stævnelægens pligter og beføjelser. Det er således arbejdsgruppens vurdering, at der for øvrig kampsport ikke umiddelbart er anledning til at udstede et cirkulære eller flere cirkulærer svarende til stævnelægecirkulæret på bokseområdet. Om fornødent vil Styrelsen for Patientsikkerhed kunne udarbejde en vejledning om, hvad der forventes af stævnelægen under dennes overværelse af kampen, om hvad den forudgående lægeundersøgelse skal

omfatte, og hvordan den nærmere skal foretages, og om f.eks. de typisk forekommende skader inden for bestemte kampsportsgrene.

På bokseområdet stilles der i boksebekendtgørelsen en lang række øvrige krav i forbindelse med afvikling af offentlige kampe, herunder f.eks. til sikkerhedsudstyr og beskaffenheden heraf (handsker og hjelme), kamplæderens rolle, inddeling i alders- og vægtklasser og antallet og længden af kampe, som den enkelte kampsportsudøver må deltage i. Reguleringen på bokseområdet er endvidere langt mere detaljeret end den minimumsregulering, der foreslås af arbejdsgruppen. Dette gælder f.eks. i forhold til reglerne om krav til udarbejdelse og føring af startbog/licens og førelse af et centralt register over alle kampboksere og disses karantæner mv. Endvidere stilles der krav om, at boksere under nærmere angivne betingelser skal gennemgå en MR-scanning og neurologisk eller neurokirurgisk speciallægeundersøgelser og øjenlægeundersøgelser. Der henvises herom til afsnit 3.3 og 5. En række mere eller mindre tilsvarende krav stilles også i den norske knockoutforskrift §§ 3-12, og af forarbejderne til den svenske kampsportslov fremgår det også, at kampsportens konkurrence- og sikkerhedsregler skal regulere en række af de nævnte krav, jf. afsnit 4.2 og 4.3.

Flere af de ovenfor nævnte forhold nævnes også som væsentlige parametre i Styrelsen for Patientsikkerheds udtalelse gengivet i afsnit 5. Det gælder f.eks. spørgsmålet om MR-scanning, brug af sikkerhedsudstyr, alderskrav, kamplængde, kamplæderens rolle og matchningen af kampsportsudøverne.

Når arbejdsgruppen ikke har fundet grundlag for at foreslå tilsvarende regler i bekendtgørelsesudkastet vedrørende andre kampsportsgrene end boksning, hænger det for det første sammen med arbejdsgruppens overordnede synspunkt om, at bekendtgørelsen bør være en minimumsregulering, der inden for rammerne af de hensyn, der bør varetages i en bekendtgørelse udstedt efter politiloven, skal fokusere på overordnede ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Hertil kommer, at disse spørgsmål i vidt omfang er reguleret i de konkurrencereglementer mv., der gælder for de enkelte kampsportsgrene inden for den mere organiserede kampsport. Arbejdsgruppen forudsætter således, at de forbundsfastsatte kampreglementer fortsat vil gælde efter indførelse af den foreslåede bekendtgørelse og blandt andet fastsætte helt centrale regler om f.eks. alders- vægt,- og niveaunklasser, kamplæderens rolle, sikkerhedsudstyr, kamparealet mv. Ansvar for at fastsætte sådanne regler finder arbejdsgruppen imidlertid under hensyn til idrættens autonomi og

den sagkundskab, der allerede i dag findes i de enkelte forbund mv. bør overlades til idrættens egen regulering. Dette skønnes også mest hensigtsmæssigt, da der næppe findes ensartede ”sikkerhedsmæssige” fællesnævner i form af f.eks. krav til udformningen af sikkerhedsudstyr eller de fysiske forhold, som kampen skal afvikles under (underlag, indhegning mv.), der vil være egnet til umiddelbart at indgå i en fælles samlet offentligretlig regulering. Efter arbejdsgruppens opfattelse vil det således næppe være muligt at udarbejde hensigtsmæssige og dækkende fælles krav herom i forhold til alle kampsportstyper, hvori der afholdes offentlige kampe.

Da bekendtgørelsesudkastets anvendelsesområde omfatter kraftfulde slag og spark mv. mod hovedet og halsregionen, har arbejdsgruppen navnlig overvejet, om der bør medtages krav om, at kampsportsudøveren på samme måde, som det er tilfældet ved boksning, under nærmere angivne krav skal underkastes MR-scanning, neurologisk og neurokirurgisk undersøgelse og øjenundersøgelse. Selvom sådanne undersøgelser, der også er behandlet i udtalelsen fra Styrelsen for Patientsikkerhed, generelt kan anbefales, er arbejdsgruppen imidlertid vejet tilbage fra at medtage et sådant generelt krav om sådanne undersøgelser i bekendtgørelsesudkastet. Ansvaret for eventuelt at fastsætte sådanne regler bør af hensyn til idrættens autonomi ligge hos idrætten selv. Inden for de kampsportsgrene, hvor slag og spark mod hovedet og halsregionen er hyppigt forekommende, vil et sådant krav efter en konkret farlighedsvurdering således kunne fastsættes i idrættens internt fastsatte regler for den pågældende sport. Hertil kommer, at stævnelægen i forbindelse med sin undersøgelse af kampsportsudøveren forud for eller under en offentlig kamp efter en konkret vurdering vil kunne stille krav om, at kampsportsudøveren underkaster sig en sådan undersøgelse for at kunne deltage i kampen. Den enkelte kampsportsudøver kan selvsagt også frivilligt i overensstemmelse med den generelle anbefaling fra Styrelsen for Patientsikkerhed lade sig underkaste de pågældende undersøgelser.

Boksebekendtgørelsen indeholder i § 27 nærmere regler om, at kamplederen skal meddele en bokser karantæneplæg, hvis den pågældende har fået en ”hård medfart” eller er blevet slået ud (knock out). Stævnelægen kan efter boksebekendtgørelsens § 28 også idømme karantæne. Arbejdsgruppen har overvejet, om den foreslåede regulering bør indeholde tilsvarende bestemmelser, men har ikke fundet fuldt tilstrækkeligt grundlag herfor. Efter arbejdsgruppens opfattelse må de hensyn, der på bokseområdet varetages af karantænebestemmelsen i § 27, således for øvrige kampsportsformer i

stedet varetages af navnlig stævnelægen ved fremvisningen af helbredsloggen og lægeundersøgelsen i henhold til bekendtgørelsesudkastets § 8.

Kravene om tilstedeværelse af stævnelæge, udfyldelse af helbredslogbog og gennemførelse af forudgående lægelig undersøgelse vil – som resten af bekendtgørelsesudkastet – gælde for enhver offentlig kamp, der afholdes i Danmark, og bestemmelsen vil finde anvendelse både på danske og udenlandske deltagere i offentlige kampe i Danmark.

I forhold til udenlandske kampsportsudøvere kan kravet om fremvisning af en helbredslogbog imidlertid volde vanskeligheder, idet de ikke nødvendigvis er i besiddelse af en helbredslogbog eller tilsvarende. Dette vil inden for den organiserede idræt oftest afhænge af, om det er et krav, som det relevante forbund stiller. På den baggrund – og for at sikre overensstemmelse med servicedirektivet – foreslås det, at udenlandske kampsportsudøvere, hvis forbund ikke har indført helbredslogbog eller tilsvarende dokumentation, i stedet selv kan meddele oplysningerne i helbredslogbogen og erklære deres rigtighed på tro og love. Det foreslås, at denne mulighed både indføres for kampsportsudøvere, der udøver kampsport i et andet EU-/EØS-land, og for andre udenlandske kampsportsudøvere.

Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsesudkastets §§ 7, 8 og 9, jf. afsnit 8.

7.8. Alderskrav

Arbejdsgruppen har overvejet om, der bør fastsættes en minimumsaldersgrænse for deltagere i offentlige kampe inden for kampsport omfattet af bekendtgørelsesudkastets anvendelsesområde.

Imod indførelsen af et alderskrav i en offentligretlig regulering taler, at det bør være den enkeltes – eller hvis den pågældende kampsportsudøver er under 18 år forældremyndighedsindehavernes – frie valg at bestemme, hvornår man skal deltage i offentlige kampe. Det kan desuden fremhæves, at der er en forsvarlig regulering af mindreåriges kampdeltagelse i flere kampsportsgrenes konkurrencereglementer, og at der således i hvert fald for disse kampsportsgrenes vedkommende ikke er behov for det offentliges mellemkomst. Herudover er det ganske vanskeligt at fastsætte et generelt alderskrav, da der også inden for de kampsportsgrene, der umiddelbart omfattes af bekendtgørelsesudkastet, er betydelig forskel på karakteren og intensiteten, herunder anvendeshyppigheden af de teknikker, der tillades inden for de forskellige kampsportsgrene. Tilsvarende gælder for de foran-

staltninger, som reglementerne for de forskellige kampsportsgrene fastsætter til at beskytte børn og unge. Herunder varierer alderskravene i de kampsportsgrene, der umiddelbart omfattes af den foreslåede regulering, fra 6 år for amatør muay thai udøvere til 18 år for MMA udøvere. Endelig har det også været fremhævet, at børn ikke har den samme slagkraft eller tekniske færdighed som voksne, hvorfor børns slag og spark til hovedet ikke er lige så farlige, som når voksne udøver de samme teknikker.

For indførelsen af et alderskrav taler de sundhedsmæssige risici, der er forbundet med børn og unges deltagelse i kampsportsaktiviteter. Som anført i afsnit 5 er det vigtigt, at udøverne er færdigudvoksede, herunder at nakkemusklene er stærke og færdigudviklede. Udviklingen af hjernens netværk sker i 8-16 års alderen, og den intellektuelle formåens endelige niveau hos individet bestemmes i vid udstrækning i den periode af livet. En forstyrrelse af den udviklingsproces anses for at medføre omfattende påvirkning af hjernens funktion. Af Styrelsen for Patientsikkerheds overordnede anbefalinger i afsnit 5 fremgår det også, at der til imødegåelse af de sundhedsmæssige risici altid bør fastsættes en nedre aldersgrænse for deltagelse i kampsportsgrene, hvor (kraftfulde) slag eller spark mod hovedet eller halsregionen er tilladt.

Endvidere taler det forhold, at den foreslåede regulering alene omfatter offentlige kampe, hvor det er tilladt at gennemføre slag, spark mv. mod hoved- og halsregion, der i værste fald kan være livstruende eller påføre kampsportsudøveren varige mén for, at samfundet må indføre en særlig beskyttelse af de mindreårige.

Efter artikel 19, stk. 1, i FN's børnekonvention er Danmark desuden forpligtet til at træffe alle passende forholdsregler til beskyttelse af et barn mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, jf. afsnit 4.5.

Inden for den organiserede idræt fastsættes der generelt et alderskrav i de forskellige kampsportsreglementer, hvilket også i sig selv kan tale for, at der i bekendtgørelsesudkastet bør fastsættes et alderskrav. Det kan blandt andet fremhæves, at der i kampsportsgrene som MMA er fastsat et alderskrav på 18 år og i fuldkontakt kickboxing på 16 år. I boksebekendtgørelsens § 8 er der fastsat et alderskrav på 11 år for amatørboxere og 18 år for professionelle boxere. Det lave alderskrav i amatørboxning skal navnlig ses i lyset af, at boksebekendtgørelsen er suppleret med bestemmelser om begrænset maksimal aldersforskel mellem bokserne og en række øvrige

beskyttelsesforanstaltninger, jf. herom afsnit 2.3.1. Hertil kommer, at der i de fleste kampsportsreglementer tages særligt hensyn til beskyttelsen af blandt andet de mindreårige, f.eks. ved inddelinger i aldersgrænser, således at det sikres, at ældre udøvere med langt større slagkraft ikke møder mindreårige i kamp.

Den norske knockoutforskrift indeholder et minimumsalderskrav på 18 år. Af forarbejderne til den svenske kampsportslov fremgår det, at der altid bør være fastsat regler om en minimumsalder for deltagelse i kampe. Endvidere fremgår det, at aldersgrænsen ikke bør være fastsat generelt, men i stedet tilpasses de forskellige kampsportsgrenes karakter og risicimomenter. Det fremhæves i øvrigt, at der altid bør være særlig opmærksomhed på, om udøverne kan være under 18 år, og om konkurrencereglementerne mv. indeholder en acceptabel beskyttelse.

Som det også fremgår af afsnit 7.2, kan det heller ikke udelukkes, at der også afholdes eller i fremtiden vil blive afholdt offentlige kampe i kampsport under mindre organiserede former, hvor der ikke er den fornødne sikkerhed for, at der vil være tale om en tilstrækkelig varetagelse af de mindreåriges sundhed og sikkerhed gennem fastsættelse af et alderskrav og eventuelt andre beskyttelsesforanstaltninger. Et alderskrav vil således som hele bekendtgørelsesudkastet bidrage til en nødvendig fremtidssikring, hvis der måtte opstå flere ekstreme kampsportsgrene.

Efter en samlet vurdering af de ovenfor anførte forhold foreslår arbejdsgruppen, at der fastsættes et generelt alderskrav. Arbejdsgruppen har herefter drøftet, hvilken aldersgrænse der bør fastsættes.

Det har *for det første* været overvejet at fastsætte et alderskrav på 18 år svarende til den generelle myndighedsalder, jf. værgemålslovens § 1. Dette alderskrav svarer til, hvad der i dag gælder for MMA kampe under DMMAF. Et generelt alderskrav på 18 år svarer endvidere til, hvad der gælder i Norge, jf. den norske knockoutforskrifts § 10, og til hvad der er fastsat i dekretet for den franske region i Belgien vedrørende sportsgrene, der karakteriseres som ekstrem risiko sportsgrene.

Det har *for det andet* været overvejet at fastsætte et alderskrav på 17 år. Et sådant alderskrav vil primært være begrundet i en rent lægefaglig vurdering af, hvornår en forstyrrelse af hjernen er særlig sårbar grundet hjernens udviklingsproces, jf. afsnit 5. Det har i øvrigt været overvejet at kombinere denne aldersgrænse med en bestemmelse om, at politiet kan dispensere fra

alderskravet under sagligt velbegrundede forhold. Et alderskrav på 17 år stemmer i øvrigt overens med praksis efter den svenske kampsportslov.

For det tredje har det været overvejet at fastsætte alderskravet til 15 år svarende til den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15. Når man er fyldt 15 år, er man efter loven i stand til at tage konsekvensen af begåede strafbare forhold, og man bør derfor også generelt set kunne overskue konsekvenserne, herunder de sundhedsmæssige risici, forbundet med deltagelse i offentlige kampe inden for kampsport, ligesom det kan anføres, at man som 15-årig med en vis berettigelse vil kunne meddele det diskulperende samtykke til et personangreb, som der også ligger i en accept af deltagelse i en offentlig kamp. Et sådant alderskrav gælder f.eks. i professionelle muay thai kampe.

For det fjerde har det været overvejet at fastsætte et alderskrav på 11 år. Dette svarer til det alderskrav, der følger af boksebekendtgørelsen for amatørboksere.

I forbindelse med arbejdsgruppens drøftelser om fastlæggelsen af det generelle alderskrav har det navnlig været fremhævet, at alderskravet bør fastsættes under hensyn til, at området i dag er ulovreguleret, og at der inden for den organiserede idræt allerede er en regulering af mindreåriges kampdeltagelse, der tager sigte på at beskytte de mindreåriges sundhed og sikkerhed. Ansvar for at sikre den nødvendige beskyttelse af de mindreårige bør således også fremover være et forhold, der tillige skal varetages af de relevante forbund og arrangører. Indførelse af et højt alderskrav vil endvidere fremadrettet indebære, at flere forbund umiddelbart afskæres fra at afvikle de kampe, som de i dag afvikler for mindreårige. Det er også indgået i vurderingen, at der ikke er forelagt arbejdsgruppen oplysninger, der indikerer, at mindreåriges kampaktiviteter inden for blandt andet kickboxing og taekwondo, som umiddelbart vil kunne blive omfattet af den foreslåede regulerings anvendelsesområde, ikke skulle foregå på betryggende vis. Der foreligger heller ingen oplysninger om konkrete skadestilfælde eller lignende, der understøtter nødvendigheden af at afskære denne form for offentlige kampe. Endelig har det været fremhævet, at fastsættelse af et højt alderskrav inden for kampsport vil indebære et indgreb i den enkeltes – eller rettere forældremyndighedsindehavernes – selvbestemmelsesret, og at det ikke bør være en offentlig opgave at normere børn og unges fritidsaktiviteter, herunder deltagelse i offentlige kampe inden for kampsport. Fastsættelse af et alderskrav vil endvidere kunne skabe en glidebane, der

fører til regulering på andre idrætsområder og dermed til et indgreb i idrættens autonomi.

Efter en samlet vurdering foreslår arbejdsgruppen, at der indføres et generelt minimumsalderskrav på 11 år for deltagelse i de kampsportsaktiviteter, der er omfattet af den foreslåede regulering. En sådan aldersgrænse vil svare til den aldersgrænse, der i forvejen i flere år har været gældende for deltagelse i offentlige boksekampe. Aldersgrænsen på 11 år ved boksning er blandt andet motiveret af de betydelige sikkerhedskrav, der stilles efter boksebekendtgørelsen. Arbejdsgruppens reguleringsforslag indeholder ikke tilsvarende betydelige sikkerhedskrav, og et bærende argument for, at arbejdsgruppen kan foreslå aldersgrænsen på bokseområdet overført til bekendtgørelsesudkastet er derfor en forudsætning om, at de enkelte organisationer mv. i deres konkurrencereglementer har taget og fortsat vil tage behørigt hensyn til navnlig de sundhedsmæssige risici ved mindreåriges deltagelse i offentlige kampe gennem f.eks. regler om begrænset kamp-længde, lige matchning og anvendelse af relevant sikkerhedsudstyr.

Arbejdsgruppen har overvejet, om det foreslåede generelle alderskrav på 11 år bør kombineres med, at der f.eks. stilles krav om, at mindreårige kampsportsudøvere altid skal anvende relevant sikkerhedsudstyr under offentlige kampe. På grund af den betydelige forskel på kravene til beskyttelsesudstyr mv. samt karakteren og intensiteten af de teknikker, der tillades inden for de forskellige kampsportsgrene, har arbejdsgruppen ikke fundet det hensigtsmæssigt at fastsætte et sådant generelt krav.

Kampsportsudøvere under 18 år er umyndige og dermed undergivet forældremyndighed, medmindre de har indgået ægteskab, jf. værgemålslovens § 1 og forældreansvarslovens § 1. Af forældreansvarslovens § 2, stk. 1 følger det, at forældremyndighedsindehaverne har til opgave at drage omsorg for barnet, og forældremyndighedsindehaverne kan træffe afgørelse om barnets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov. I vejledning nr. 11345 af 30. december 2015 om forældremyndighed og barnets bopæl nævnes risikobetonede aktiviteter som f.eks. boksning desuden som eksempel på en aktivitet, som begge forældremyndighedsindehavere som udgangspunkt bør være enige i, at barnet eller den unge deltager i.

Det dekret, der gælder for kampsport i den tyske region i Belgien, indeholder et krav om, at mindreårige skal have værgens tilladelse til at udøve kampsport. Dekretet suppleres endvidere af en bestemmelse om, at ingen under 9 år må deltage i kampsportsstævner. Flere steder i den danske lov-

givning stilles der endvidere krav om, at der skal indhentes samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller forældremyndighedshaverne for personer under 18 år til en række væsentlige beslutninger. Det gælder f.eks. inden for sundhedslovgivningen og i forbindelse med pasudstedelse.

Det forekommer efter det for arbejdsgruppen oplyste endvidere, at klubber og foreninger stiller krav om, at der skal foreligge et sådant samtykke fra forældrene. Dansk Kickboxing Forbund har oplyst, at forbundet anvender en såkaldt forældreerklæring for børn og unge under 16 år. Ved underskrift på erklæringen giver forældrene samtykke til, at den mindreårige kan deltage i konkurrencer under forbundet. Erklæringer af denne karakter forekommer også inden for andre sportsgrene end kampsport.

På den anførte baggrund finder arbejdsgruppen, at det generelle alderskrav på 11 år bør kombineres med et krav om, at mindreårige kampsportsudøvere skal kunne dokumentere over for arrangøren af en offentlig kamp, at forældremyndighedsindehaveren/-indehaverne har samtykket i, at den mindreårige deltager heri.

Arbejdsgruppen har overvejet, om kravet om dokumenteret forældresamtykke bør gælde for alle under 18 år, eller om unge over f.eks. 15 eller 16 år bør være fritaget fra dokumentationskravet under hensyn til, at den unge nu har opnået en sådan alder og modenhed, hvor et sådant krav kan forekomme besynderligt. Henset til at den unge er undergivet forældremyndighed indtil det fyldte 18. år, finder arbejdsgruppens imidlertid, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at der fastsættes en enkel og let praktiserbar regel om dokumenteret forældresamtykke indtil det fyldte 18. år.

Indførelsen af et krav om dokumenteret samtykke vil desuden sikre, at barnet eller den unges forældre tager aktivt stilling til, om barnet eller den unge må deltage i offentlige kampe omfattet af bekendtgørelsesudkastet, herunder med de sundhedsmæssige risici, som der er forbundet hermed.

Dokumentationskravet vil endvidere udgøre en betryggelse for de enkelte klubber og foreninger, der på denne måde kan opnå sikkerhed for, at mindreårige kampsportsudøvere rent faktisk deltager i offentlige kampe med forældrenes indforståelse, herunder med accept af den dermed forbundne risiko. Arbejdsgruppen har overvejet, om den foreslåede regulering bør indeholde en udtrykkelig bestemmelse om, at foreninger og klubber mv. skal gøre forældremyndighedsindehaverne bekendt med de særlige risici, der er forbundet med deltagelse i offentlige kampe inden for den relevante kamp-

sport. Arbejdsgruppen har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig anledning til at medtage en sådan bestemmelse møntet alene på den foreslåede regulerings begrænsede anvendelsesområde, der alene omfatter afviklingen af offentlige kampe, idet spørgsmålet om risikofaktorer mv. i lige så høj grad er et spørgsmål, der knytter sig til den almindelige daglige udøvelse af kampsport i klubber og foreninger mv.

Et andet forhold er imidlertid, at arbejdsgruppen generelt kan anbefale, at klubber og foreninger mv. orienterer om de særlige risici, der er forbundet med deltagelse i kampsport. Der vil i den forbindelse ikke være noget til hinder for, at en sådan erklæring er indeholdt i en af forbundet, klubben, foreningen eller arrangøren udarbejdet forældresamtykkeerklæring efter bekendtgørelsesudkastet. En sådan risikoplysning vil f.eks. også kunne fremgå af indledningen eller et bilag til den helbredslogbog, som enhver kampsportsudøver der deltager i offentlige kampe skal være i besiddelse af, sml. herved boksebekendtgørelsens § 22.

Det er ikke hensigten, at samtykket skal medføre væsentlige administrative byrder for hverken udøverne af kampsporten eller foreninger og klubber. Samtykket vil afhængig af, hvad forældremyndighedsindehaveren/-indehaverne bestemmer herom i erklæringen, således kunne meddeles til deltagelse i et enkelt eller flere nærmere angivne stævner eller for en længere periode og til et ikke nærmere angivet antal kampe. Hvis de enkelte organisationer, klubber og foreninger mv. måtte ønske det, vil en sådan erklæring også kunne integreres i den helbredslog, der skal udarbejdes efter bekendtgørelsesudkastets §§ 8 og 9.

Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsesudkastets § 10, jf. afsnit 8.

7.9. Strafansvar

Strafansvar for overtrædelse af reglerne i bekendtgørelsesudkastet er et væsentligt håndhævelses- og tilsynsredskab.

Arbejdsgruppen foreslår, at en arrangør af en offentlig kamp inden for bekendtgørelsesudkastets anvendelsesområde skal kunne straffes med bøde, hvis arrangøren afvikler kampen uden indhentelse af tilladelse eller uden overholdelse af eventuelle vilkår fastsat i tilladelsen. På tilsvarende vis skal en arrangør kunne straffes, hvis denne afvikler en offentlig kamp uden overværelse af en stævnelæge, jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., eller hvis stævnelægens forskrifter og påbud ikke efterkommes, jf. § 7, stk. 2. En arrangør

skal straffes på tilsvarende vis, hvis arrangøren lader en offentlig kamp afvikle uden at der er foretaget en forudgående lægeundersøgelse af kampsportsudøveren og fremvist en helbredslog, der opfylder de indholdsmæssige krav, jf. §§ 8 og 9, eller som afvikler en kamp med kampsportsudøvere, der ikke overholder alderskravet, jf. § 10.

Manglende overholdelse af § 7, stk. 1, 2. pkt, § 7, stk. 3, og § 9 foreslås ikke strafsanktioneret. For så vidt angår § 7, stk. 1, 2. pkt, skyldes det, at stævnelægen er ansvarssubjekt efter bestemmelsen, og for så vidt angår § 7, stk. 3, finder arbejdsgruppen det ikke nødvendigt at strafsanktionere bestemmelsen. Bekendtgørelsesudkastets § 9 fastsætter, hvilke oplysninger der som minimum skal fremgå af helbredslogbogen, og arbejdsgruppen finder ikke, at bestemmelsen, som i øvrigt hænger snævert sammen med den strafsanktonerede § 8, stk. 1, nr. 1 – der fastsætter det grundlæggende krav om forevisning af helbredslogbog – bør være særskilt strafsanktioneret. Det skyldes, at det kan være vanskeligt som arrangør at efterprøve og sikre, at alle oplysninger nævnt i § 9 rent faktisk er indeholdt i helbredsloggen.

Eftersom arrangører af offentlige kampe inden for kampsport både kan være fysiske og juridiske personer, bør der indsættes en bestemmelse om, at det også er muligt efter de almindelige regler i straffeloven (kapitel 5) at pålægge juridiske personer strafansvar.

I overensstemmelse med straffelovens § 19, 2. pkt., vil såvel uagtsomme som forsætlige overtrædelser af reglerne kunne straffes. Det følger af straffelovens § 21, stk. 3, at forsøg på overtrædelse af bestemmelsen derimod ikke vil kunne straffes. Straffelovens almindelige regler om fastsættelse af straf i kapitel 10, herunder om strafforhøjelses- og strafnedsættelsesgrunde og gentagelsesvirkning, finder anvendelse.

Ved siden af de foreslåede straffebestemmelser i bekendtgørelsesudkastet gælder naturligvis reglerne om straf efter anden lovgivning, herunder navnlig straffeloven.

Er en arrangør blevet dømt for overtrædelse af bekendtgørelsens regler, vil det også kunne have betydning ved vurderingen af fremtidige ansøgninger om opnåelse af tilladelse efter bekendtgørelsen.

Arbejdsgruppen har overvejet, om der også bør indføres bødestraf for kampsportsudøvere, hvis de f.eks. deltager i en kamp, hvor betingelserne i

bekendtgørelsen ikke er opfyldt. Det er imidlertid arbejdsgruppens opfattelse, at kampsportsudøverne ikke bør kunne straffes herfor, idet de typisk ikke har indflydelse på planlægningen og afviklingen af kampen.

Arbejdsgruppen finder heller ikke grundlag for at foreslå regler om straf i forhold til stævnelægens opfyldelse af sine pligter i henhold til bekendtgørelsesudkastet. Dette er en konsekvens af, at stævnelægen i forvejen er underlagt reglerne i autorisationslovgivningen, herunder lovgivningens bestemmelser om strafansvar. Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer konkret, om autorisationslovens § 17 er overtrådt, og om der skal ske autorisationsindskrænkning. En autoriseret sundhedsperson kan i øvrigt straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder efter autorisationslovens § 75, hvis denne gør sig skyldig i grovere eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i udøvelsen af sin virksomhed.

Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsesudkastets § 11, jf. afsnit 8.

7.10. Ikrafttræden og forholdet til boksebekendtgørelsen mv.

Arbejdsgruppen har i bekendtgørelsesudkastets § 12 foreslået en ikrafttrædelsesbestemmelse, der indebærer, at bekendtgørelsens regler skal anvendes på offentlige kampe inden for kampsport, som afvikles senere end 2 måneder efter ikrafttrædelsestidspunktet. En sådan ikrafttrædelsesregel vil give et tilstrækkeligt tidsrum til afvikling af allerede planlagte kampe, som ikke hidtil har været omfattet af et krav om tilladelse.

I forhold til de kampsportsgrene, der ikke tidligere har været undergivet krav om helbredslog, kræves det alene, at helbredsloggen indeholder oplysninger om de kampe mv., som udøveren har deltaget i efter bekendtgørelsens ikrafttrædelsestidspunkt.

Bekendtgørelsen bør af praktiske årsager ikke sættes i kraft op mod sommerferien, idet der i flere forbund ikke vil være tilstrækkeligt personale eller frivillige til stede til at gennemføre de fornødne tilpasninger.

Arbejdsgruppen har efter kommissoriet ikke haft til opgave at vurdere reguleringen af offentlige kampe inden for boksport. Arbejdsgruppens udkast til en bekendtgørelse er imidlertid generelt udformet og vil således også kunne finde anvendelse på offentlige kampe inden for boksport, i det omfang Justitsministeriet finder, at dette måtte være hensigtsmæssigt.

Det har imidlertid ikke været en del af arbejdsgruppens opgave konkret at vurdere, om det vil være hensigtsmæssigt at lade reglerne i arbejdsgruppens forslag til bekendtgørelse finde anvendelse på bokseområdet som alternativ til de mere detaljerede regler i boksebekendtgørelsen.

Der er ikke ved udformningen af bekendtgørelsesudkastets ikrafttrædelsesregel taget højde for de lovtekniske forhold i forbindelse med forholdet til boksebekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen bør – i lighed med boksebekendtgørelsen – forsynes med en note, hvoraf det fremgår, at den gennemfører dele af servicedirektivet.

7.11. Opfølgning

En gennemførelse af den foreslåede bekendtgørelse vil indebære en nyskabelse inden for kampsportsområdet.

Arbejdsgruppen har ved udformningen af de foreslåede regler lagt betydelig vægt på en hensyntagen til idrættens autonomi. En forudsætning for, at de foreslåede regler kommer til at udgøre et effektivt værn, er således, at der også fremover vil være tale om en forsvarlig tilrettelæggelse af offentlige kampsportsaktiviteter i regi af de internt fastsatte regler inden for den organiserede idræt. For så vidt offentlige kampsportsaktiviteter inden for den uorganiserede idræt, herunder mere kommercielt prægede aktiviteter, vil den foreslåede minimumsregulering derimod i realiteten kunne komme til at udgøre det eneste værn i forhold til de deltagende kampsportsudøvers sundhed og personlige sikkerhed.

Ved en gennemførelse af den foreslåede regulering bør der derfor være et fremadrettet fokus på en opfølgning på disse forhold.

8. Arbejdsgruppens forslag til en bekendtgørelse om visse offentlige kampe inden for kampsport

I medfør af § 23, stk. 1 og 3, i lov om politiets virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015, fastsættes:

Bekendtgørelse om visse offentlige kampe inden for kampsport⁷

Kapitel 1

Tilladelseskrav

§ 1. Offentlige kampe inden for kampsport, hvor det under kampen er tilladt at gennemføre kraftfulde slag, spark eller lignende mod hovedet eller halsregionen, kan kun afvikles efter tilladelse fra politiet.

§ 2. En arrangør kan meddeles tilladelse til afvikling af en eller flere nærmere fastlagte offentlige kampe omfattet af § 1. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om tid og sted for kampen eller kampene og om det forventede antal tilskuere til kampen eller kampene.

Stk. 2. Hvis politiet finder det forsvarligt, kan en arrangør meddeles tilladelse for en periode på op til 3 år til afvikling af endnu ikke nærmere fastlagte offentlige kampe omfattet af § 1.

§ 3. Ved offentlige kampe forstås kampe, stævner eller tilsvarende arrangementer, hvortil der er almindelig adgang for offentligheden, uanset om adgang sker mod betaling.

§ 4. Tilladelse efter § 2 meddeles på baggrund af en ordens- og sikkerhedsmæssig vurdering.

Stk. 2. Politiet kan fastsætte nærmere vilkår for tilladelsen.

§ 5. Tilladelse efter § 2, stk. 1, meddeles af politidirektøren for den politikreds, hvor den offentlige kamp skal afvikles. Omfatter ansøgningen flere offentlige kampe, der omfatter flere politikredse, meddeles tilladelse af politidirektøren for den politikreds, hvor den første offentlige kamp skal afholdes.

Stk. 2. Tilladelse efter § 2, stk. 2, meddeles af politiet i den politikreds, hvor ansøgeren har bopæl eller hjemsted.

§ 6. En tilladelse efter § 2 kan helt eller delvist tilbagekaldes, hvis denne bekendtgørelses bestemmelser eller vilkår fastsat efter § 4, stk. 2, ikke overholdes,

⁷ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF](#) af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked, EU-Tidende nr. L 376 af 27. december 2006, s. 36.

eller hvis det ikke længere må antages, at den offentlige kampaktivitet vil blive afviklet på forsvarlig måde.

Kapitel 2

Betingelser for afvikling af offentlige kampe

§ 7. Enhver kamp omfattet af § 1 skal overværes af en stævnelæge, der har tilladelse til selvstændigt virke som læge. Stævnelægen skal påse, at kampen afvikles under hensyntagen til kampsportsudøvernes helbred og sikkerhed.

Stk. 2. Stævnelægens forskrifter og påbud skal efterkommes. Stævnelægen har herunder beføjelse til at forbyde en kamp og forlange en kamp standset.

Stk. 3. Stævnelægens honorar betales af arrangøren.

§ 8. En kamp omfattet af § 1 må ikke finde sted, medmindre kampsportsudøveren

- 1) over for stævnelægen har fremvist en helbredslogbog og
- 2) har gennemgået en forudgående lægelig undersøgelse, hvor stævnelægen påser, at kampsportsudøverens helbredsmæssige forhold ikke er til hinder for deltagelse i den offentlige kamp.

Stk. 2. Kampsportsudøvere, der udøver kampsport i et andet EU-/EØS-land, eller andre udenlandske kampsportsudøvere, hvis forbund ikke har indført helbredslogbog eller tilsvarende dokumentation, kan i stedet for at opfylde stk. 1, nr. 1, forud for en offentlig kamp fremvise de i § 9, stk. 1, nr. 1-3, angivne oplysninger og erklære deres rigtighed på tro og love.

§ 9. En helbredslogbog skal som minimum indeholde oplysninger om

- 1) tidspunkt og sted for alle kampsportsudøverens offentlige kampe samt udfaldet af disse,
- 2) skader opstået under deltagelse i offentlige kampe og eventuel meddelt karantæne og
- 3) øvrige helbredsmæssige anmærkninger.

Stk. 2. Oplysninger omfattet af stk. 1, nr. 2 og 3, skal være bekræftet af en læge, der har tilladelse til selvstændigt virke som læge.

§ 10. Kampsportsudøvere i en kamp omfattet af § 1 skal være fyldt

- 1) 18 år eller
- 2) 11 år og over for arrangøren fremvise et skriftligt samtykke fra forældremyndighedens indehaver eller indehavere til deltagelse i offentlige kampe.

Kapitel 3

Straf

§ 11. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der er arrangør af en offentlig kamp omfattet af § 1, hvor der ikke er meddelt tilladelse efter § 2. På samme måde straffes den arrangør, der ikke sikrer

overholdelse af § 7, stk. 1, 1. pkt., § 7, stk. 2, § 8, § 10 eller eventuelle vilkår fastsat efter § 4, stk. 2, ved afholdelse af en offentlig kamp omfattet af § 1.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Kapitel 4

Ikrafttræden

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den [X.] og har virkning for offentlige kampe inden for kampsport, som afvikles senere end 2 måneder efter ikrafttrædelsestidspunktet.

BILAG 1

Oversigt over kampsportsaktiviteter
Japanske stil- og understilarter:

Jû-jutsu/jiu-jitsu/jû-jitsu*	Karate-dô	Aikidô	Judô	Kobudô	Iaidô/iai/iai jutsu/kendo
De fleste danske klubber træner en blanding af jûdô, karate-dô og aikidô, og derfor vil de fleste høre ind under stilen Goshinryû jû-jutsu.	Der i Danmark mange forskellige forbund indenfor samme stilart. Det største forbund er Dansk Karate Forbund (under DIF).	Der er to hovedskoler som samtidig er organisationer. Aikikai og Iwama shin shuren kai. De fleste danske klubber er medlem af Dansk Aikikai.	De fleste klubber træner kōdōkan jûdô. De fleste klubber er medlem af DJU.	Dette er stilarter som træner med de traditionelle japanske våben. Der er mange karateklubber, der underviser i kobudô. Iaido/iai, kendo, er også kobudostilarter men er udskilt af pladshensyn, så de har fået deres egen beskrivelse.	Dette er ”kunsten at trække sværdet”. Der findes flere hundrede stilarter. Der er mange danske jû-jutsu klubber som træner iaidô uden at have givet deres stil et navn. Iaido er en fælles betegnelse for det at træne med sværd og er derfor ikke som sådan en stilart. Det samme gælder iai og iai-jutsu.
Goshinryû jû-jutsu	Ashihara	Aikikai Aikido	Judô	Moto-ha yoshinryû	Amanogawa ryû (m/våben)
Jushinryû jû-jitsu	Kyokushinkai/Shinkyokushin	Ki Aikido		Nunchaku-dô	Kendô - Setei iaidô (m/ katano – solo)
Nihon jû-jutsu	Gojûryû shindokan	Tendoryû Aikido		Okinawa kobudô kokusai rengokai	Kendo (konkurrencer m/sinai/bambussværd)
Moto-ha yoshinryû	Gensei ryu	Iwama shin shuren kai		Shindô muso ryû jodô	Moto-ha fudoshinryû iai
Hontai yoshinryû	Goju-kai shindokan			Genseiryu Karate	Aikidô-iaidô
Yagyû shingan ryû	Okinawa shorinryû shorinkan			Okinawa gojû ryû	
Kita matsu ryû bujutsu	Wado ryû			(Okinawa shorinryû shorinkan)	Mugai dô ryû iai
Amanogawa ryû	Kenpo/kempo			Moturyû kodachi	Moto-ha fudoshinryû iai
Aiki jutsu	Karate jutsu			Hontai yoshinryû	Seitei-iaido
Aiki jû-jitsu	Okinawa Shima-ha Shorin-ryu			Aikidô – jo/bokken.	Iaidô/Iai
Shinken-dô selvforsvar	Shotokan			Kukishinryû bojutsu	Tenshin shoden katori shinto ryû
Taidô	Itosuryû			Ashihara (m/våben)	
SFM (Selvforsvars mærket)	Okinawa gojûryû			Kyudo (Japansk bueskydning)	

Mizu-no-kokoro Ju-jitsu	Tenshinkan			Tenshin shoden katori shinto ryû	
Daito ryû aiki jutsu	Kanshinkan			Jininkan	
Nin jitsu (bujinkan, jininkan, ninja)	Amanogawa ryû			Bujinkan	
Takagiryû jû-jutsu	Shuri ryû			Yagyû shingan ryû	
				Itosuryû	

Stilarter som ikke har sine rødder i Japan.

Kina	Korea	Indonesien	Phillipinerne	Israel	Thailand	Sydamerika	Andre lande
Sanshou/Sanda (kinesisk boksning)	Taekwondo	Pencak silat	Arnis	Krav Maga	Muay Thai (flere stilarter)	Capoeira regional	Boksning
Tang soo do	Taekwondo ITF		Escrima			Capoeira Angelo	Kickboxing
Tai Chi Chuan/Taijiquan	Son taekwondo					Brazillian jiu-jitsu	Fægning
Wudang Tai Chi Chuan	Taekyeon						Mixed Martial Arts (Amatør MMA)
Ving Tsun/Wing Chun	Shinson hapkido						Mixed Martial Arts (Professionel MMA)
Wushu	Hapkido						K-1 (kickboxing)
Qi Gong/Qigong							Pankration
Daoyin Yanngsheng Gong (Qigong)							Letkontakt- og Point-fighting (Kickboxing)
Health Qigong							Fristilsbrydning
Qwan Ki Do							Græsk/romersk brydning
Kung-fu (mange stilarter)							Kvindebrydning (fristil – dobbelt Nelson)
Shaolin Kung Fu							Wrestling
Zhangs Tai Chi Hun Yuan Qi Gong							Grappling (submission wrestling)
Jeet Kune Do							Sambo (russisk judo)
							Glima

*I oversigten er der ikke skelnet i mellem jû-jutsu/jû-jitsu/jû-jutsu. Der er dog stor forskel på europæiske og japanske varianter.

BILAG 2

Uddrag af bemærkningerne til lov nr. 73 af 15. juni 2001 om organiseret kampaktivitet, som tillader knockout og en opdateret sundhedsfaglig vurdering

I bemærkningerne til *lov nr. 73 af 15. juni 2001 om organiseret kampaktivitet, som tillader knockout*, er – her oversat til dansk – bl.a. anført følgende:

”4.0 Slag og spark mod hovedet i kampaktiviteter – medicinske skadevirkninger

Norges og Sveriges rolle som foregangsland i at forbyde professionel boksning fremhæves internationalt. World Medical Association og American Medical Association, AMA, har vedtaget at forbyde al boksning. I den vestlige verden er kampaktiviteter i den senere tid blevet et alternativ til boksning. Både bokserne og udøvere af kampaktiviteter kan påføres alvorlige og livstruende skader. De alvorligste skader er hoved- og hjerneskader. Livstruende blødning fra milt og lever efter slag mod maven forekommer også, ligesom øjenskader som truer synet.

Allerede i 1928 blev ”punch drunk” syndromet, også kendt som ”dementia pugilistica” - ”boksedemens”, beskrevet, hvor uklar artikulation, gangbesvær, nedsat hukommelse og parkinsoniske symptomer er karakteristiske. Det er anslået at mindst 10-17 % af professionelle bokserne får sikker kronisk hjerneskade med nedsat hukommelse, demens, uklar tale, gangbesvær, personlighedsforandringer og social ustabilitet.

I enkelte materialer er op til 90 % af de undersøgte professionelle bokserne påvist at have hjerneskade. Antal kampe har større betydning end antal knockouts eller tekniske knockouts for, om man udvikler sådanne skader. Jo længere en boksekarriere varer, jo større er risikoen for at pådrage sig kroniske hjerneskader. Symptomerne vil øges med tiden, også efter at bokseren har afsluttet karrieren. Ved undersøgelser af afdøde bokseres hjerne er der fundet forandringer, som i høj grad ligner de patologiske (sygelige) forandringer, som påvises hos patienter med Alzheimers sygdom. Hjerne-svind er påvist ved computertomografibilleder (CT) hos mellem 20 % og 50 % af undersøgte professionelle bokserne.

Udøvelse af kampidrætter i den vestlige verden er en til dels ny aktivitet, og der er forholdsvis sparsomt med medicinsk litteratur, som omhandler aktiviteter, hvor slag og spark mod hovedet indgår. Det er imidlertid påvist, at hovedskaderne udgør en betydelig del af skaderne i fuldkontakt kickboksning. Udøvere af kampaktiviteter slår og sparker mod hovedet med en kraft, som er lige så stor som den, professionelle bokserne kan aflevere. Det-

te indebærer, at betydelige og voldsomme accelerationer af hjernen vil kunne opstå, og dermed også hjerneskader. Det er påvist, at også i andre kampaktiviteter end boksning er antal kampe og tidsperioden med deltagelse direkte og signifikant korreleret til skadesantallet og graden af alvor af skaderne.

Man kan derfor forvente, at de langtidsskader, som er rapporteret i boksning, efterhånden også vil blive påvist hos udøvere af andre kampaktiviteter, hvor stød mod hovedet indgår.”

I forbindelse med behandlingen af det norske lovforslag om at ophæve forbuddet mod professionel boksning anmodede det norske Kulturdepartement om en opdateret faglig vurdering af de medicinske skadesvirkninger ved professionel boksning.

Vurderingen blev udarbejdet af Ingunn Rise Kirkeby, overlæge, dr. med. specialist i neurokirurgi, og Truls Martin Straume-Næsheim, læge i specialisering i ortopedi, PhD og afgivet i januar 2011.

Af den nye vurdering fremgår bl.a. følgende – her oversat til dansk:

”Litteraturen om de medicinske skadesvirkninger ved boksning er centreret omkring de skader, som boksning kan påføre hjernen, selv om boksning også kan medføre flere skader på andre dele af kroppen (øjne, hænder, lever, milt og hjerte). Akutte hjerneskader kan være dramatiske og medføre død eller livsvarig invaliditet i umiddelbar forbindelse med skaderne påført i en boksekamp eller under træning.

Det, som imidlertid har fået lidt mere opmærksomhed i den medicinske faglitteratur, er de kroniske hjerneskader, som kan udvikle sig hos en betydelig andel af udøvere, som har været aktive i professionel boksning. Denne tilstand kaldes for kronisk traumatisk hjerneskade. (Chronic traumatic brain injury – CTBI - tidligere "punch drunk syndrome" – dementia puglistica).

Vi har ikke fundet nogen ny videnskabelig litteratur, som gør det muligt at sammenligne antal akutte skader ved boksning i dag i forhold til før i tiden.

....

Sammenlignet med andre risikofyldte idrætsformer som klatring, dykning, faldskærmsudspring og motorsport, så er dødsfaldsprocenterne i boksning ikke specielt høje (ca 5,2 pr. 100 mio. dage som aktiv) (Nicholl og medarbejdere 1993). Men i de førstnævnte idrætter er det ulykker eller utilsigtede hændelser, der medfører dødsfaldet, mens det i boksning er selve udøvel-

sen af idrætten, nemlig slagene mod hovedet, som medfører en alvorlig hovedskade potentielt med døden til følge.

....

I studier vedrørende kronisk traumatisk hjerneskade konkluderes, at det hovedsageligt er varigheden af karrieren og antallet af kampe i en boksekarriere, som er vigtige faktorer for udviklingen af den hjerneskade, som er typisk for boksning (Zazryn og medarbejdere 2009).

Det har derfor været hævdet, at antal bokkere som udvikler denne hjerneskade, vil blive mindre i fremtiden (Clausen og medarbejdere 2005). Det har man imidlertid ikke sikker dokumentation for, da der naturligt nok ikke foreligger langtidsobservationer af de bokkere, som fortsat er aktive. Hjernen har en stor grad af kognitiv reservekapacitet og symptomer på kronisk traumatisk hjerneskade kommer ofte ikke til udtryk før senere i livet da også naturlig aldersvækkelse spiller ind (Stern 2009). Antallet af år fra en udøver er aktiv til han/hun udvikler symptomer på kronisk traumatisk hjerneskade gør det problematisk at sige helt hvad, der er årsagen til tilstanden.

Nyere studier har vist, at kroniske traumatiske hjerneskader giver lignende neurokemiske forandringer som ved Alzheimers sygdom (Schmidt og medarbejdere 2001), og at det samme sårbarhedsgen (APOE) har indvirkning både på kronisk traumatisk hjerneskade og Alzheimers sygdom (Sundstrøm og medarbejdere 2004). Hovedskader med bevidsthedstab har også i flere epidemiologiske studier vist en sammenhæng med udvikling af demens. En fuldstændig redegørelse for sammenhængen mellem boksning og kronisk traumatisk hjerneskade vil kræve større prospektive studier som følger en gruppe af bokkere i 20-30 år. Efter en større systematisk gennemgang af litteraturen på området fra 2009 kan det alligevel konkluderes, at der er tilstrækkelig bevis for, at der er en sammenhæng mellem professionel boksning og udviklingen af kronisktraumatisk hjerneskade (Bazarian og medarbejdere 2009).

Flere medicinske fagmiljøer (American Medical Association, British Medical Association, World Medical Association, Sveriges läkarförbund, Den norske legeförening), har tidligere taget initiativ til at forbyde boksning. Der pågår heller ikke nogen diskussion om at ændre holdningen til professionel boksning. Der har tværtimod været flere udtalelser for at få forbudt al boksning, også amatørboksning. Det er blevet mere aktuelt efter påvisning af akutte neuropsykologiske forandringer efter amatørboksning (Matser og medarbejdere 2000). En svensk undersøgelse viste, at amatørbokkere pådrog sig kemiske tegn på hjerneskade efter en boksekamp, i modsætning til hvad fodboldspillere gjorde efter en fodboldkamp (Zetterberg 11 og medarbejdere 2006, Zetterberg H og medarbejdere 2007). Der er alligevel in-

gen tvivl om, at amatørboxning er meget mindre farligt end professionel boksning, som disse idrætter foregår i dag. Risikoen for at blive dræbt direkte i forbindelse med boksning er cirka 35 gange større i professionel boksning (målt i antal dødsfald pr. minut i ringen) (Svinth J 2007). Kliniske tegn på kronisk hjerneskade hos amatørboxere kan ikke påvises med sikkerhed (Porter MD 2003, Loosemore M og medarbejdere 2007). Det er i stor modsætning til situationen for professionel boksning, hvor en række studier efter 1999 har bekræftet at aktive professionelle boxere pådrager sig røntgenologiske (Zhang L og medarbejdere 2003, Zhang L og medarbejdere 2006, Chappel MH og medarbejdere 2006) og neuropsykologiske (DiRusso F og Spinelle D 2010, Bianco M og medarbejder 2008) tegn på kroniske hjerneskader, og andre tegn på ændringer i hjernens funktion (Tanriverdi F og medarbejdere 2010, Lolekha P og medarbejdere 2010, Vent og medarbejdere 2010).

At boksning har store potentielle skadesvirkninger for udøveren er ikke kontroversielt i det medicinske fagmiljøet. Der er bred enighed om den holdning, som er kommet til udtryk i udtalelsen fra World Medical Association (WMA Statement on Boxing 2010): "Boxing can result in death and produces an alarming incidence of chronic brain injury. For this reason, the World Medical Association recommends that boxing be banned".

BILAG 3

Uddrag af den svenske betænkning SOU 2003:24 Kampidrøtt i Fokus - Betänkande av proffsboxings- och kampidrottsutredningen.

”5. Medicinske problemer og skadesrisici ved kampidrætter

5.1 Baggrund

....

Idrætsskader kan hovedsageligt opdeles i tre klasser, akutte traumatiske skader, slidskader og skader, som udvikler sig på lang sigt. Skaderne, som udvikler sig på lang sigt, omfatter skader, som fremkommer som følge af gentagen vold mod hovedet. Traditionelt har idrættens regelsæt behandlet risikobedømmelsen, når det gælder akutte skader, mens skader, som opstår på længere sigt, ikke har haft den samme opmærksomhed.

Der er risiko for skader på flere organer og kropsdele i kampidrætter med slag, spark eller greb. Slag mod mave og bryst kan f.eks. i værste fald føre til indre blødninger, og den, som falder uheldigt ved et kast, kan f.eks. komme ud for mere eller mindre alvorlige nakke- og rygskader.

Efter min mening indtager imidlertid risikoen for skader på hjernen på grund af slag eller spark en særstilling. Hjernen er speciel, eftersom dens funktion bevirker, at vi kan fungere som selvstændige individer. Hjerne-skader fører derfor til et vidt spektrum af følgeproblemer, som på mange forskellige måder kan indvirke på en persons daglige liv. Hjerneskader kan blandt andet føre til motoriske forstyrrelser, talebesvær, personlighedsforandringer og til for tidlig ældning. Med tanke på mange kampidrætters specielle karakter med træffere mod hovedet og dermed risiko for akutte og kroniske skader, er der anledning til at være opmærksom på risikoen for skader på hjernen. Jeg vil derfor i det følgende koncentrere mig om at beskrive de problemer, som kan opstå som følge af vold mod hovedet i almindelighed og frem for alt i kampidrætter.

...

5.2 Specifikt om bokseskader

...

5.2.1 Hvad sker der, når hovedet rammes af et slag eller et spark

Når et stillestående, men ikke fikseret, hoved rammes af bevægelig vold, bringes det i acceleration. Den tunge hjerne accelererer ikke lige så hurtigt,

men presses mod kraniets inderside på stedet for volden, mens den suges væk ved den modsatte pol. På lignende måde kan hjernen skades ved rotation af hovedet. Hjernen roterer ikke så hurtigt som kraniet, men følger efter på samme måde som vandet i en flaske, der drejes. Roterende bevægelser af kraniet kan blandt andet forekomme ved vold mod hagen, hvorved hovedet svinger bagud.

Ved at hjernen, som er blød og formbar, på forskellig måde bevæger sig inden i kraniet, kan skader forekomme bl.a. på følgende vis: Pres mod knogler, løsslidning af kar og nerver fra knogler og hinder, glidende bevægelser af hjernens ydre mod ujævnheder på knoglens inderside, skæring mod skarpe kanter samt forskydninger og slidtage inden i hjernevævet, idet hjernens komponenter har forskellig hårdhed, forankring og elasticitetsegenskaber. Sådanne forløb kan føre til et antal forskellige skader af kortsigtet eller mere varig karakter.

5.2.2 Akutte følger af slag eller spark mod hovedet

Hjernerystelser

Et knockout med kortere eller længere bevidstløshed til følge indebærer ofte, at personen rammes af en hjernerystelse. At en person rammes af en hjernerystelse udtales ofte med en vis lethed. Det siges, at vedkommende slap med en hjernerystelse. Alternativet er naturligvis ofte værre, men den senere tids forskning har i et vist omfang omvurderet risikoen ved at få hjernerystelse. Dette gælder navnlig, når der er tale om fremtidige problemer, som den, der har været ude for en hjernerystelse, kan rammes af. Den medicinske videnskab har også ændret sit syn på, hvad der sker i hjernen i forbindelse med en hjernerystelse.

Hvad er en hjernerystelse?

Den, som rammes af vold mod hjernen, kan komme ud for hjernerystelse, som kan siges at være den mildeste form for bevidsthedspåvirkning. Ved en hjernerystelse bliver personen, som rammes, bevidstløs i skadeøjeblikket. Bevidstløsheden er oftest kortvarig.

En hjernerystelse er ikke det samme, som at man får et blåt mærke på hjernen (blødning i hjernevævet). En hjernerystelse medfører en kraftig kemisk ubalance i den grå substans. I en oversigtsartikel i Scientific American fra år 2000 beskriver neurologen David A Hovda en hjernerystelse på følgende måde: Hvis hovedet pludseligt stoppes eller roterer på grund af en kollision, vil den i hjernevæsken flydende hjernemasse slå mod indersiden af hovedskallen. Bortset fra de værste tilfælde beskadiges hjernevævet ikke. Derimod sættes en kaskade af ødelæggende kemiske reaktioner i gang.

Slaget får alle hjerneceller eller nerveceller til uhæmmet at afgive signaler i en kort tidsperiode. Denne ekstreme masseafgivelse bevirker en kemisk panik i hjernen. Nerveceller overalt i hjernen udsender signalsubstanser (de substanser som sender signaler mellem nervecellerne). Dette kan ifølge Hovda sammenlignes med et meget kort epileptisk anfald. Den massive udladning medfører risiko for, at forskellige kemiske såkaldte kaskadefænomener iværksættes, hvilket forandrer hjernens netværk og til sidst medfører hjernecelledød.

Forskning viser entydigt, at visse celletyper skades lettere end andre. Blandt andet er visse celler, som er af stor betydning for hjernens hukommelsesfunktion, følsomme.

Fremtidige følger af hjernerystelser

Forskningen har den senere tid i nogen grad revurderet risici ved hjernerystelse, navnlig når det gælder fremtidige følger for den, der rammes af en sådan. Selv om skaden umiddelbart ser lægt ud, kan skaden være permanent og få en langsom progressiv karakter. Symptomer på skader omfatter påvirkninger af indlærings- og koncentrationsevnen, nedsat stresstærskel samt påvirkning af følelseslivet med depressionssymptomer og følelsesmæssige forfladigelse. I mildere tilfælde er det ikke muligt at differentiere sådanne symptomer fra symptomer, som er betinget af almindelig for hurtig ældning. Netop den glidende overgang fra normalt ældning til tydelig sygelig ældning gør det meget svært at angive, hvor mange personer som rammes af dette.

Hjernerystelser pådraget ved idræt

I den senere tid er risikoen ved og behandlingen af hjernerystelser kommet i fokus i den idrætsmedicinske forskning. Risikoen for svære hjerneskader på grund af hjernerystelse er aktuel ikke bare hvad angår boksning, men også inden for store holdidrætter. Inden for f.eks. amerikansk fodbold og ishockey (særligt NHL) er flere topspillere blevet tvunget til lange pauser eller til at stoppe karrieren som følge af hjernerystelser. Dette har ført til, at der i dag foreligger manualer for, hvordan trænere skal agere for at konstatere, om der er tale om en hjernerystelse, og hvor alvorlig den i givet fald er, når en person får et slag i hovedet.

...

Det kan konstateres, at det er vigtigt, hvordan man agerer efter en hjernerystelse. At få yderligere en hjernerystelse, inden skaderne efter en tidligere er lægt, indebærer store risici. Det er derfor af stor betydning, at der inden for de idrætsgrene, hvor udøvere kommer ud for påvirkninger af hovedet,

findes rutiner for og kundskab om, hvordan sådanne situationer skal håndteres.

Faktorer, som har betydning for, hvor alvorligt en person rammes af vold mod hovedet, er, hvor træt personen er, når tilfældet indtræffer, hvor lang tid der er gået siden seneste tilfælde, og med hvilken levende kraft volden rammer. Det indebærer, at man f.eks. nu inden for svensk amatørboxning, hvor man begrænser længden af en boksekamp, sætter et maksimum for antal kampe inden for et vist tidsrum, foretager lige matchning, foreskriver større handsker, kræver tilstedeværelse af stævnelæger, kræver karantæneperiode efter knockout, fastsætter sen debutalder, og maksimerer karriere-længde, har forholdsvis få skader. Med dette regelsæt er der anledning til at antage, at mørketallet for skader er lavt.

Andre akutte skader på grund af slag eller spark mod hovedet

Andre akutte skader, som kan ramme den, der træffes af et slag eller et spark i hovedet, er blødninger i eller uden for hjernevævet. Følgerne af sådanne skader strækker sig fra nedsættelse af hjernens kognitive funktioner til bestående hjerneskader, og i alvorligste fald endda til dødsfald.

Det er flere gange sket, at den, som har deltaget i en boksekamp eller anden type af aktivitet med vold mod hovedet, er afgang ved døden i den forbindelse. Den væsentligste årsag til at en bokser afgår ved døden under eller inden for nogle dage efter en kamp er, at han rammes af en blødning mellem hjernen og den hårde hjernehinde (subduralt hematoma).

5.2.3 Langsigtede hjerneskader som boksere kan rammes af

I sammenhæng med udarbejdelsen af den norske lovgivning om kampsport blev der foretaget en gennemgang af de erfaringer, som findes om vold mod hovedet og hjerneskader af Ingunn R. Rise. Rapporten er blevet gennemlæst af svenske medicinske eksperter, som har fundet, at rapportens konklusioner bygger på et tilfredsstillende medicinsk grundlag. En stor del af det følgende kommer fra Ingunn R. Rises rapport.

Dementia Pugilistica

Skaden dementia pugilistica, som også ofte kaldes ”punch-drunk-syndrom”, har været kendt i mange år. Allerede i 1928 beskrives denne tilstand i videnskabelig sammenhæng. Tilstanden kan beskrives som nedsat sjælsfornødenheder hos boksere eller som kronisk progressiv traumatisk encefalopati (kronisk tiltagende hjerneskade efter vold). Symptomerne på dementia pugilistica er talebesvær, gangbesvær, nedsat hukommelse, Parkinson-lignende symptomer og tiltagende social uformåen.

Det anslås, at 10-17 procent af alle professionelle bokkere rammes af en konstaterbar kronisk hjerneskade med nedsat hukommelse, demens, talebesvær, gangbesvær eller personlighedsforandringer. Det har vist sig, at det mere er antallet af kampe end antallet af knockouts eller tekniske knockouts, bokseren rammes af, der er afgørende for risikoen for at pådrage sig en sådan hjerneskade. Symptomerne har en tendens til at tiltage med tiden, også efter at bokseren har afsluttet sin karriere. (Battalia JE, Aschenbrunner CA, Bennet DR, et al. Brain injury in boxing. JAMA 1983;249(2):254-7 samt Roberts GW, Allsop D, Bruton C. The occult aftermath of Boxing. J Neurol Neurosurg Psychiatry 1990;53:373-8).

Alzheimers sygdom

Ved undersøgelser af døde bokseres hjerner har man fundet forandringer, som i høj grad ligner de sygelige forandringer, der påvises hos patienter med Alzheimers sygdom (Roberts m.fl. se ovenfor).

Det findes også tegn på, at hovedskader, som medfører afslidning af nerver og blodkar, kan sætte processer i gang, som medfører Alzheimers sygdom. (Jordan BD, Relkin NR, Ravdin LD, Jacobs AR, Bennett A, Gandy S. Apolipoprotein Epsilon4 associated with chronic traumatic brain injury in boxing. JAMA 1997;278:136-40).

Ved universitetet i Pennsylvania har man ved forsøg på mus endvidere kunnet påvise, at gentagende moderate slag mod hovedet fører til et forløb, som ligner Alzheimers sygdom hos mennesker. (Uryu K, Laurer H, McIntosh T, Pratico D, Martinez D, Leight S, Lee VM, Trojanowski JQ, Repetitive mild brain trauma accelerates Abeta deposition, lipid peroxidation, and cognitive impairment in a transgenic mouse model of Alzheimer amyloidosis. PMID: 11784789).

Neuropsykologiske og neurologiske følgetilstande

I en amerikansk undersøgelse, hvor et antal bokkere blev undersøgt neurologisk, neuropsykologisk samt med datortomografi og EEG, blev det konstateret, at 87 procent havde sygelige forandringer. Samtlige havde neuropsykologisk følgetilstande. Ingen af de i undersøgelsen deltagende bokkere havde misbrugt alkohol eller narkotika eller havde kendte sygdomme. Samtlige personer havde desuden 12 års skolegang eller mere bag sig. (Casson IR, Siegel O, Sham R, Campbell EA, Tarlau M, DiDomenico A. Brain Damage in Modern Boxers. JAMA 1984; 251 (20):2663-7).

I en svensk undersøgelse af bl.a. amatørbokkere er der blevet påvist let neurologisk påvirkning med hensyn til finmotorik samt lettere EEG-forandringer. Studiet viser, at amatørbokkere løber en risiko for vedvarende påvirkninger af hjernens funktion, som kan påvises allerede et par år efter karrieren. Studiet viser, at yderligere forskning er nødvendig for at fastlæg-

ge virkningerne på livslangt sigt. (Haglund Y, et al. Does amateur boxing lead to chronic brain damage? A review of some recent investigations).

Tab af hjernesubstans

En gruppe af aktive amerikanske professionelle bokkere blev undersøgt med datortomografi en uge efter, at de havde tabt en kamp på knockout eller teknisk knockout. Ingen af bokkerne havde mere end højst to minutters hukommelsestab, og ingen af dem var bevidstløse i mere end 10 sekunder. Alle bokkerne var mellem 20 og 31 år, og ingen af dem misbrugte alkohol, narkotika eller medicin. Man havde ikke mistanke om alvorlige akutte skader med blødninger før undersøgelsen, og sådanne skader kunne ej heller påvises. Derimod påvises tab af hjernesubstans hos halvdelen af de undersøgte. Dette fund sættes i forbindelse med vedvarende slag mod hovedet. Et lignende datortomografiresultat påvises meget sjældent hos patienter med hjernerystelse i den øvrige befolkning. (Casson IR, Sham R, Campbell EA, Tarlau M, DiDomenico A. Neurological and CT evaluation of knock-out boxers. I *Neurol Neurosurg Psychiatry* 1982; 45:170-4).

I en undersøgelse af 14 finske, skandinaviske og europæiske boksemestre (otte professionelle og seks amatører) udviste fem af de professionelle bokkere og en af amatørerne objektive tegn tab af hjernesubstans. (Kaste M, Vilkki J, Sainio K, Tatevuo K, Meurala H. Is chronic brain damage in boxing a hazard of the past. *Lancet* 1982; (November 27):1186-8).

I en anden undersøgelse fra 1992 blev der foretaget en undersøgelse af 45 professionelle bokkere i alderen 21-31 år ved hjælp af regelmæssige dator-tomografitests. Ved undersøgelsen blev det påvist, at 13 procent med sikkerhed havde udviklet tab af hjernesubstans i de to år, undersøgelsen varede. Det er en meget hurtig udvikling af tab af hjernesubstans, og meget hurtigere end den man ser hos gamle mennesker, som udvikler demens. De bokkere, der blev ramt heraf, havde tendens til at have haft flere kampe og havde flere nederlag end de bokkere, som ikke havde samme målbare forandringer. (Jordan BD, Jahre C, Hauser WA, Zimmerman RD, Peterson M. Serial computed Tomography, EEG and Neurological Evaluation. *JAMA* 1988;249(2):211-3)

5.3 Hvad øger henholdsvis mindsker risikoen for skader?

Beskyttelse

Når det gælder idrætsgrene, hvor der forekommer slag mod hovedet, er det naturligvis således, at tykke og stødabsorberende handsker giver en vis beskyttelse for deltagerne. De store handsker, som anvendes inden for amatørboksning, bevirker også, at det bliver sværere at slå rene træffere, dvs. det er lettere at beskytte sig.

Det afgørende for værdien af benyttelse af hovedbeskyttelse er dens evne til at mindske accelerationen af slaget. Den hovedbeskyttelse, der benyttes inden for amatørboxning, beskytter i en vis udstrækning i hvert fald mod øjenbrynskader og ved fald mod gulvet. Hovedbeskyttelsen er imidlertid frem for alt en ydre beskyttelse. Den beskytter ikke hjernen mod slag eller spark, som f.eks. rammer på hagen. Hovedbeskyttelse er ikke ukompliceret i sportsgrene, som tillader både greb og slag. Mens hovedbeskyttelsen muligvis har en vis beskyttelsesvirkning for hjernen, kan nakken muligvis blive mere udsat.

Tilrådelig alder

Nakkemusklerne er vigtige, når det gælder modstandskraften mod slag eller spark mod hovedet. Stærke og færdigudviklede nakkemuskler øger muligheden for at tage imod slag, uden at hovedet kastes her og der eller roterer. Det er derfor vigtigt, at deltagerne er færdigudvoksede. Derfor bør der altid findes en nedre aldersgrænse for deltagelse i idrætsgrene, som omfatter slag eller spark mod hovedet.

Der findes data, som viser, at hjernens formåen til at tilpasse sig til en skade (dvs. kompensere) er bedre i de unge år end i voksenalderen. Disse data gælder lokaliserede skader. Når det gælder udbredt påvirkning, som forekommer ved gentagen vold af middelhøj intensitet, er der intet, der tyder på, at dette klares bedre i en ung hjerne. I 8-16 års alderen sker udviklingen af hjernens netværk med bl.a. omfattende tilbagedannelse af strukturer. En forstyrrelse af denne proces anses for at medføre omfattende påvirkning af hjernens funktion. Den intellektuelle formåens endelige niveau hos individet bestemmes i stor udstrækning i denne periode af livet.

Dette problemområde tydeliggør en sen debutalder som en vigtig beskyttende faktor mod hjerneskader.

Begrænset kamplængde

En lang kamp indebærer naturligvis, at deltagerne kan nå at uddele flere slag og spark til hinanden. I lange kampe bliver nakkemusklerne desuden trætte (mælkesyre dannes), og evnen til at modstå slag aftager. Konsekvensen af et slag mod hovedet bliver dermed større. Derfor er det af stor betydning, når det gælder skadesrisiko, at kampene ikke er længere, end at deltagerne kan modstå slag.

Begrænset antal træffere i en karriere

Det, som er anført i foregående afsnit gælder, også spørgsmålet om en kampsportsudøvers karrierelængde. En lang karriere medfører naturligvis et større antal træffere mod hovedet og dermed en større risiko for hjerneskader. Der findes navnlig inden for professionel boxning eksempler på bokserne, som fortsatte karrieren lang tid efter, at de var konkurrencedygti-

ge. Det faktum, at de ikke længere er så hurtige, fører også til, at må tage imod flere slag. Motorisk hurtighed aftager med alderen, og eftersom reflekshurtighed er en vigtig del af beskyttelsen mod slag, taler dette for en begrænsning af karrierelængden.

Kampdommerens og matchningens rolle

Det er meget vigtigt, at der findes kampdommere, som går ind og stopper ujævne kampe i tide. En forsvarsløs person risikerer at skulle tage imod et stort antal slag, samtidigt med at han er ude af stand til at gardere sig og mangler evnen til at stå imod dem. Flere af de dødsfald, som er indtruffet inden for professionel boksning, er sket i kampe, hvor den ene af bokserne har måttet tage imod et stort antal slag i en situation, hvor han har været forsvarsløs.

Man må derfor ikke overvurdere den rolle og det ansvar, der påhviler den, som dømmer en boksekamp eller en lignende kampidrætsaktivitet. Det kan være af afgørende betydning, at en dommer i tide afbryder en kamp for at en undgå, at en af deltagerne rammes af svære skader.

Når det gælder forebyggelse af alt for ujævne kampe, ligger et stort ansvar også på den, der arrangerer kampene. Jo større klasseforskel der er mellem de udøvende, jo mere udtalt er risikoen for, at den svage part rammes af en skade. For at undgå svære skader inden for kampidrætter er det derfor af stor betydning, at de kampe, som arrangeres, er mellem forholdsvis jævnbyrdige og veltrænede modstandere.

Behandling af den, som bliver bevidstløs som følge af knockout

Det er forbundet med store risici at få slag eller spark mod hovedet, hvis man har hjernerystelse, som ikke er lægt. Det er derfor vigtigt, at den, som bliver knockoutet, ikke kan fortsætte kampen, men at den afbrydes øjeblikkeligt. Det mindsker endvidere risikoen for bestående skader, hvis udøveren heller ikke deltager i lignende kampe i en periode efter knockouten. Idrætsgrenenes regler bør derfor, som inden for amatør boksning, indeholde bestemmelser om karantæne efter knockout.

5.4 Konklusion

Risikoen for vold mod hovedet i idrætsverdenen er naturligvis ikke begrænset til boksning eller anden kampsport med slag og spark rettet mod deltagerens hoved. Mange andre idrætter indebærer også risici for vold mod hovedet.

For hjernen spiller det naturligvis ingen rolle, om den vold, den udsættes for, er forsætligt eller ej. De idrætsgrene, som har et regelsæt, der tillader vold mod hovedet, giver imidlertid automatisk et skadespanorama, som

omfatter risici for hjerneskader. Det er derfor vigtigt, at man inden for alle idrætsgrene, hvor der forekommer slag rettet mod hovedet, har sikkerhedsbestemmelser for at mindske risiciene. Desuden bør idrætsgrenen – i de tilfælde, hvor nogen rammes hårdt af slag eller spark mod hovedet – have rutiner for at tage hånd om den person på en god måde.

Jeg mener, at hvis man inden for idræt følger og tager hensyn til det, som er omtalt i afsnit 5.3, så må de skadesrisici, som alligevel reterer, anses for at ligge på et niveau, som er sammenligneligt med andre idrætsgrene og dermed anses for værende acceptable i samfundet.”